

دەزگای چاپ و بلاوکردنەوە

زنجیرەی پۆشنبىرى

*

ژان پۆل سارتەر

خاوهنى ئىمتىياز: شەوكەت شىخ يەزدين

سەرنووسەر: بەدران شەھىد حەبىب

***

مېشەكان

ناونىشان: دەزگای چاپ و بلاوکردنەوە ئاراس، گەرەكى خانزاد، ھەولىر

س. ب. ژمارە: ۱

www.araspublisher.com

Charles Dulin پیشکھشہ بہ

وھک گھواھییھک بُۋېنىڭ و دۇستاھىتى
-سارتهر-

ڙان پول سارتھر

مپشہ کان

ناوی کتیب: میشہ کان - دراما یہ کہ له سی په رددادا
 شانوگہری - نوسینی: ژان پول سارتر
 ودرگیرانی له فردنسیبیه: نہجاتی عہ بدللا
 ناؤنیشانی دقه فردنسیبیه کمی: Jean-paul Sarter., les mouches
 Drame en trois actes, éditions Gallimard, Paris, 1999.

دراما یه که له سئ په رده دا
ووه رگپرانی: نه جاتی عه بدولالا

پیت لیدان: نادیه عهد زیر
له له کری: لوتفی عهد بولفه تاح - شیززاد فهقی ئیسماعیل
سەرپەرشتى کارى چاپخانە: ئاورەحشان مەھمۇد
چاپى يەكەم - چاپخانە و دزارەتى پەروردە، ھەولیتى - ۲۰۰۲
لە كۆتۈپخانى بېرىتۈپەرایەتىي گشتىنى رۆشنېبىرى و ھونەر لە ھەولیتى زمارە
(٢٤٤) اي سالى ٢٠٠٢ اي دراواختى

کەسەكان

ژووپیتیر

ئۆرسەت

ئىيگىست

پەرودەكار

يەكەم پاسەوان

دۇوەم پاسەوان

كەشىشى مەزىن

ئىللىكتەر

كلىيىمىنستەر

ئېرىيىنى

زىنەتكى گەنج

پېرەزىنەك

پىاوان و ژنانى گەل

ئېرىنېيەكان، خزمەتكارەكان

پاسەوانانى كۆشك

گۆرەپانىكى لە ئارگۆس. پەيكەرىتكى ژووپیتیر، خوداوندى
مېش و مەرگ. دوو چاوى سېپى، دەموجاۋىتكى لە خوين
ھەللىكىشراو.

شانۇقى يەكەم

چەند پېرەزىنەكى رەشىپوش دىئىنە ناو تەوافەكە و لەبەرددەم
پەيكەرەكە مەى دەرىزىن. گىلىتىك لەپەرەدە لەسەر زەۋى
دانىشتىسووە. ئۆرسەت و پەرودەكار دىن، پاشانىش ژووپیتیر
دىت.

ئۆرسەت: هېتى ژنە باشەكان!

(ھەمۇو بەهاوارىكەوە ئاور دەدەنەوە).

پەرودەكار: دەتوانىن پىمان بلىتىن...

(پېرەزىنەكان ھەنگاۋىنەك بۆ دواوه دەنلىن و تف دەكەنە سەر زەۋى).

پەرودەكار: گۈي بىگىن، ئېيە پېرەزىنەكان، ئىمە گەشتىيارى رېگە لىت
ونبىوين. تەنها يەك رېنۇنىيەم لە ئېيە دەۋى.

(پېرەزىنەكان بەرەكىرنەوە گۆزەكانىيان لىت بەرەبىتىمۇدە).

پەرودەكار: پېرە بەدەكان! تو بلىتىي پىتىان وانبىي من جوانىيەكانىيام
دەۋى؟

ئاھا! خودايەكەم، چ گەشتىيەكى خوش بۇو! ئېيە چاكتان كرد كە هاتن
بۆئىرە لەكاتىكدا چ لە يۈنانستان، ھەرودەك لە ئىتالىيا زىتىر لە
پىنج سەد پايىتەخت ھەيە لە گەل باشتىرىن مەى، ھۆتىلى بەپىشوازى
و شەقامى پەلە خەلک. ئەو خەلکە چىانشىنانە و اپىدەچى
ھەرگىز ئۆرسەتىيان نەبىنېيى؛ سەد جاران لەم شارۆچكە نەفرەتىيە
خۆر بىردووە داواي رېگەم كردووە. لە ھەمۇو شوئىيەتكەوە ھەمان
ھاوارە تۆقىنەرەكان، ھەمان پەرتەوازىي، راڭىرنە قورسە رەشەكان
لە شەقامە گومرەكان! ئۆف! ئەم شەقامە بىيابانە، ھەوايەكەي كە
دەلەرزى و، ئەم خۆرە... چى ھەيە لە خۆر شۇومىتىر؟

ئۆرسەت: من لىرە لەدایك بۇوم.

پەرودەكار: وا پىدەچى. بەلام ئەگەر من لە شوئىنى ئېيە بىم، خۆمۇي پىتۇ

هەلنايىم.

(ژوپیتیر لەو پەرەو تىيەدەپەرى).
پەرەردەكار: بى شانسى! يەكەمین كەس را ناكات، گىلە.
(ژوپیتیر جارىكى دىكە تىيېرە دەبىن) بەفۇونە! ئەو تا ئىرە شۇينمان
كەوت.

ئورست: کی؟

پهروه رده کار: ریشووه که.

ئورست: تۆ خەون دەپىنى.

پهروه ددکار: تازه بهر لهیسته بینیم بیزداد رهتابو.
ئۆرسەت: تۆ خوت بەھەلەدا دەبىت.

پهروهه ده کار: ناشی. له ژیانغا پیشووی وام نه دیوه، ئەگەر يەکیېکی لیوه
دەریهاویشم، ئەو بروئنزيھى كە روخسارى ژووپیتىرى ئاھىنۇ پیشوو
له پالارم Palarme دا دەپازىنېتىوه، چاو ئا ئەوهەتا جارېتكى دىكە
تىپەر دەبى، چى لە ئىيەمە دەۋى؟

په روهدده کار: سه یره! ئىمە له سەر رىگەي دۆلەت تۇوشى بۇوين، وختايە كىش لە ئاتىناوه له پاپۇرەكە دابەزىن، ئەو پىشىتر زۇو پىشى وەسەر پاپۇرەكەوه نابۇو. لە ناپۇلى نەماندەتونانى هەنگاۋىك ھەلبگىرىن بىن ئەوهى لەبەردەست و پېماندا نەبىت، ئا ئەوه تانىن لىريدە. بىڭومان ئەمە بۆ تو تەنها رىكەوتىيکى سادەدە؟ (بەدەستە كانى مىشەكان پاس دەكت). ئاي ئەوه خۇ مىشەكانى ئارگۇس له خەلکەكانى زىتىر پېشوازيان لىيىكىدم. بنوارە ئەمانە، بەلام لىييان بنوارە! (ھىما بۆ چاوهەكانى گىيلەكە دەكت). دوانزەدە ك دەبن له سەر چاوهەكانى، وەك ئەوهى له سەر نان و كەرەدى مەرباۋى بن.

نه ویش له گه لئوه شدا بوق فریشتہ کان پیتھ که نتی، وا دهردہ که وی حهز
به و بکات چاوه کان شیر بدهن. جا به راستی له و بر زان گانه وه

ئۆرسەت: من لىرە لە دايىك بۇوم و دەبىن وەكىو پېسيازىك پەرسىيەر لە رېتگەم بىكەم. - لەم دەرگا يە بەدە! هەلئانىم.

پهروهه ده کار: هیوا به چی ده خوازیت، و ډلامی چیت ده دنهوه؟
که میک بپوانه ئم مالانه باسی سیما یامن بو بکه. په نجهه ره کانیان له کوین?
وا خه یا ڈل که مه په نجهه ره کانیان به ته اوی به سهه دادگاهیه کي تهواو
تاريکدا ده کریښوه و دواوه شیان به لای شه قاما دا سوراندوه،
(هیما یاه کی تورست). ئمهه چاکه. له ده رگا ددهم. ده رگا که توزیک
که ایهه ۵.

دہنگتکی: حستان ۱۹۵۴ء

پهروه رده کار: تمنها يهک پيئوئيني. ده زانی له کوئ ده زئي...
 (دھرگاکه له ناكاويکه وه پيئوھ دهدريتھو وه).

په روهرده کار: برو خوت بخنکينه! ئا ييا ئيیوه دلشادن ئورستى به رېز، ئا ييا ئەزمۇون بەشتان دەكات؟ من دەتونم ئەگەر ئيیوه بتانھوئى لە هەممۇو دەرگاكان پەدم.

پهروه رده کار: چاو، بهلام يه کييک وا لىرديه (له گييله که نيزيک ددکويته ووه).

گهوره‌مان!

گیله که: ها!

پهروزه‌دکار: دفعه‌رمویت مالی تیکستمان نیشان بدھی؟
کیلہ که: ها!

پهروه رده کار: ئېگىست، پاشاى ئارگۇس.

نیشانه‌ی دستیگی ئاھەنگە کە يە.

ئۆرست: وا پىيىدەچى ئېيۇھ چاک شارەزاي ئارگۆس بن.

تیز: من زور جار سه ری ئارگووس ددهم. ده زانی من لیره بیوم له کاتی گه رانه و دی شا ئاگامه منون، وختایه ک که شتیگه لی سه رکه و تووی گریکه کان له به ندری ناپولی یه و له نگهربی گرت. ده مانتوانی چاروکه سپییه کان له به رزایی شوره کانه و بیینین (میشه کان پاس ده کات). ئه و ده هیشتا میشه لی نه بیو؛ ئارگووس تنهها شاریکی چکولهه هه ریمه که بیو که له بیر خور بیبا کانه و درس بیوبیو. له روزانی دواتر من له گمل ئه وانی تردا و دسمر ریگهی شوره کان که و تین، ما و دیه کی زور رو ایو مانه ته پیوره سمی پادشا بیی که به پیده شته که دا رهت ددبوو. له ئیواره دو و همین روزه دا شازن کلیتیمنستر به یا و دیه کی ئیگست، پاشای ئیسته له سه ر شوره کانه و ده دیارکه و ت، خه لکی ئارگووس سیما یان به تاوی خوزئا و بیون سوره هله ده گه را، بیو ده چه مانه و و به به رزایی سه نگهربانه و بیو ما و دیه کی دریث دهیان نوریه ده ریا، پییان و بیو؛ «به لایه کی تیدا رپو و ددات»، به لام هیچیان نه گوت. ئیوه ده بیی بزانن که ئیگست، گراوی شازن کلیتیمنستر بیو. پیاوی کی سه رسه ری که له و سه ردمه دا، پیشتر مه یلی مالنخوبی هه بیو. وا دیاره ئیوه مانند و بیون؟

ئۆرسەت: ئەوه رېپییوانىتىكى درىېش بۇو كە كىردىم و، ھەروائەم گەرمى نەفەردىسى، يەلام ئىپە سە، نەخەم، ادەتكىشىن.

ژوپیتیر: ئاگامه منوون پیاویکى چاک بwoo، بهلام هلهلەيەكى گەورەي كرد،
ھەرودەك دەبىن مەخابن رېيگەي بەوه نەدا. كە لە سىدارەدانەكان
بەئاشكرا بن. لە سىدارەدانىكى چاک، ئەمە لە ھەرىتمەكان بىن
سەرنج راکىشان دەكىرى. ئەمەش كەمېيىك خەلك لە مەرگ قىزىدەن
دەكت. خەلکانى ئېرىز ھېچيان نەوت. چونكە ئەوان لەخۇزىان بىزاز

ئاوجىيکى سېپى لييوه دهدەچى كە هەر لە ماستى مەيىبو دەچى (مېشەكان پاس دەدکات). ئەمە چاكە، هو مېشەكان، چاكە، چاو، ئا ئەوهاتانى لمسەر ئېبۈدن (مېشەكان پاس دەدکات). ئى چاكە ئەوە كە يەسازتەن دەدکات، ئېيوه كە ئەوهەندە گلەبى دەكەن لەوهى لە ولاٽى خۆتەن بىگانەبن؛ ئەم ئازىللىكىنە ئاھەنگتەن بۇ ساز دەكەن، ئەوان وا پىددەچى، پىتاناسىن (مېشەكان پاس دەدکات).

بفه رمۇون، ئاشتى! ئاشتى! بىن خويىزىشتن! لە كۆپىوه دىن؟ ئەوان زىتىر دەنگە دەنگ دەكەن وەك لە زەنگۈلە دارىنەكان و لە كوللەكان گەورەتىن.

(ژوپیتیر که خوی نزیک کردبووبوه)

ئەوانە تەنھا مىش گۆشتىن كەمىيىك قەلەون. ئەوە پانزە سال دەبىت بۇنى بەھېزى كەلاكىتىك رايىكىشاونەتە نىيو شار، لە ساكاواه ئەوانە قەلە و دەبن. يازىنە سالى، دىكە بەقەد بېقە، حكۈلە يانلىدىت.

(پیدہ نگی)

په رو هر ده کار: به دیانه‌ی کی ده گهین؟

زیوپیتیر: ناوم دیمیتریوسمه له ئاتیناوه هاتووم.

ئۆرست: لەو باودەدام، لەم پاتزە رۆزەي دوايى ئىسوم لەسەر پاپزەكە بىنىتى.

ژوپیتیر: منیش ههرو ائیوهم بینی.

(هاواریکی توقینه رله کوشکه وہ)۔

پهروهه ده کار: مه خابن، مه خابن! هه مووئه مانه بو من هیچ ناگه یه نن و من
خاوه نی رای خومم؛ گهوردم، شاید کاریکی چاک بکهین ئیره
جنهه لین.

ئورست: بېدەنگ بە.

ژوپیتیر: پیویست به ترس ناکات. ئەمروز جەزىي مەردووانە. ئەم ھاوارانە

رەشەكانىيىهە و باز هەلّددات و بەديوارەكانەوە هەلّدەگەرلى، ئەمە
نۇونەيەكى جوانە لم ئازەلە پەش و پانانى كە ئاپۇردى شەقاري
ديوارەكان دەدەن. تاو دەدەمە سەر ئەم گەزدنەيە و دېگرم و بۆتى
دەھىيەنم.
(ھەلّدەكوتىتىھە سەر پېرەژن و دېھىتىتە بەر دەم پەردەكە). ئەمە يە
راوى من.

سەيرى ئەم تۆقىنەم بۆكە، چاوهكانت دادەخەى، لەگەل ئەوهشدا تۆ
ئەوانى دىش، بەشمშىرە سورە بەرەو سېپى ھەلگەراوەكانى خۆر
پاھاتۇون. بىۋانە ئەم ھەلبەزىنەنى ماسىيەكەن لە كۆتاپى
دەزووپىتىكەوە. پىيم بلۇن پېرەژن دەبىت تۆ دوازە كورىت ون كردىن: تو
كە لە سەرتاواھ تا پىيەكانت رەشە، بدوئى و لەوانەيە ئازادت بىكم.
لەبەر چى بەرگى ماتەمىت پوشىۋە؟
پېرەژن: ئەمە جلوېرگى خەلکى ئارگۇس.
زۇوپىتىر: جلوېرگى خەلکى ئارگۇس؟ ئاھا! تىڭە يىشتىم. ئەمە ماتەمىنى
پاشايىكەتە كە تۆپەشپىشى، ھى پاشا كۈژراودەكتە.
پېرەژن: بىتەنگ بە! لەرىڭە خودا، بىتەنگ بە.

زۇوپىتىر: چونكە تۆ زۆر پىرى، تۆ ئەم ھاوارە گەورانە كە سېيىدەيەك لە
شەقامەكانى شارەكەدا ھەلسان گويتىلىپىو، تۆ چىت كرد؟
پېرەژنەكە: پىاوهكەم لە كىلگە بۇو، چىم بىتەنگ؟ دەرگاكەم كلۇم دا.
زۇوپىتىر: بىلۇن تۆ پەنجەركەت كەمىك كردوھ تا چاڭ گويتىلىپىن،
خۆت لەپشت پەرەكانتەوە شاردەوە، ھەناسەبپاوا، ھاۋىلە لەگەل
خۆشىوودىيەكى ختووكە ئامىز لە قۇولايى گورچىلەكانەوە.

پېرەژن: بىتەنگ بە!

زۇوپىتىر: دەبىن تۆ ئەو شەوە زۆر بەچاڭى **گانت** كردىن و ئەمە جەزنىيەك
بۇو، وا نىيە؟
پېرەژن: ئاھا! جەناب، ئەمەيان... جەزنىيەكى ترسناك بۇو.

بۇون و دەيانوپىست مەركىيەتى كوشىنە بېبىن. ئەوان هيچىيەكىان
نەوت، وەختايەك بىنيان پاشاكەيان لەبەر دەروازىدى شارەكە وەدىيار
دەكەۋى. وەختايەكىيىش كلىتىمىنستەر بالە جوانە گولۇوبىيەكانى
رەدەكىيىشى هيچىيەكىان نەوت. لەو كاتەدا لەوانەبۇو وشەيەك، تاقە
وشەيەك بەس بوايە، بەلام بىتەنگ بۇون، ھەر يەكىيىشىيان لەوان
لەنييە مېشىكى خۆيەوە دىيەنى مەيتىيەكى گەورە دەموجاو
تىكشىكاوى ھەبۇو.

ئۆرسەت: ئەي ئىيەوە هيچتان نەوت؟

زۇوپىتىر: كورى گەنچ، ئەمە تۆورەت دەكات؟ من زۆر كە يەفسازم، ئەمە
بەلگەيەكە بۆھەستە چاڪەكانت. جا بىزانە، نە من قىسىم نەكىد:
من خەللىكى ئىيە نىيم، ئەماندش كارى من نەبۇون. ھەرچى خەللىكى
ئارگۇسە، بۆ رۆزى دوايى، وەختايەك بىستىيان كە پاشاكەيان لەتاو
ئازار لەنييە كۆشكەوە دەنالىيىنى، دىسان هيچىيان نەوت،
پىتلۇوەكانىيان بەسەر ئەو چاوانەدا شۆرۈكىدەوە كە بەسەر ھەۋەسدا
وەريانگىرابۇو و شار سەرتاپاى وەك ئافرەتىيەكى لە ھەۋەسدا
بۇوبۇو.

ئۆرسەت: ئاوا بىكۈز حوكىمانى دەكات. پانزە سال خۆشىبەختى بەخۆيەوە
بىنى. من باودرم وابۇ خودا وندەكان دادپەرودن.

زۇوپىتىر: مەخابن! ئەۋەندە بەپەلە خودا وندەكان تاوانبار مەكە. جا دەبىن
ھەمىشە سزا ھەبىن؟ ئايا ئەو چاڪىر نىيە ئەم ھەرا و زەنایە بە
قازانجى سىيىتمى مۇرالەوە وەرقەرخىنن.

ئۆرسەت: ئەو، ئەوهىيە كە خودا وندەكان كەرىدیان؟

زۇوپىتىر: ئەوان مېشەكانىيان نارد.

پەرەدەكار: مېشەكان لەۋى لەو ناواھوە چى دەكەن؟

زۇوپىتىر: ئۆھا! ئەمە رەمزىكە بەلام ئەوهى ئەوان كەرىدیان خۆت حوكىمى
لەسەر بىدە: ئەم پېرە قالۇنچە لەۋى دەبىنى كە بە پىيە چىكولە

گهوره‌ی کوشکه‌وه بنه‌پینتی.

(ئۆرست هیماماھىكى بېزهینانەو دەكەت). پەح، ئەمە هيچ نىيە ئىيۇھ چى دەلین كە تاوىتكى دىكە واز لە مەردۇوه كان بىتن. رۆز لە دواي رۆز ئەوھ پانزه سالە كە ئاگامەمنۇون كۈزراوه. ئاھا! چەند گۈرۈوه لەو ساوه، گەلى سووکى ئارگۇس، ئىي ئىيستە چەند لە دلەمەوه نىزىكە!

ئۆرست: لە دلى تۆۋە؟

ژووپىتىر: ليگەرى، ليگەرى، كورى گەنج. من لەگەل خۆم قىسە دەكەم. دەبوايھ بلىم: نىزىك لە دلى خوداوهندەكانەوه.

ئۆرست: بەراسىتى؟ دیوارى لە خوين ھەلکىشراو، ملىتونەها مىش، بۇنى گۇشتىفرۇش، گەرمىايى مروكۇز، شەقامە چۆلەكان. خوداوهندىك بەسىماى كۈزراوه. كرمە توقيتىراوه كان كە لە ناو مالەكانىانەوه سىنەى خۆيان دەكوتا- و ئەم ھاوارانە، ئەم ھاوارانە كە بەرگەمى

ناڭىرى: ئايا ئەمەيد كە بەدلى ژووپىتىرە؟

ژووپىتىر: حۆكم بەسەر خوداوهندەكان مەدە كورى گەنج، ئەوان نەھىپى ئازار اويان ھەيء.

(بىتدەنگى)

ئۆرست: پىيم وابى ئاگامەمنۇون تەنها كچىكى ھەبوو؟ كچىك بەنیتى ئىلكلەكتەر؟

ژووپىتىر: بەلىن، لىرە دەزى. لە كوشكى ئىگىست، ئەوھيان كە دەبىيلى.

ئۆرست: ئاھا! ئەوھ كوشكى ئىگىستە؟ ئەم ئىلكلەكتەر چۈن بىر لەم ھەمۇو دەكاتەوه.

ژووپىتىر: پەح ئەوھ كچىكى مندالە. ئاگامەمنۇون ھەرودەها كورىتىكىشى ھەبوو، بىتگومان، ئۆرست ناولىك بۇو دەلین مەد.

ئۆرست: مەد! بىتگومان.....

پەروردەكار: بىتگومان بەلىن، گەورەم، ئىيۇھ چاك دەزانن كە ئەو مەد.

ژووپىتىر: جەززىكى سوور كە ناتوانن بىرەوەرىيەكە بىنېشىن.

پىرەن: گەورەم ئايا ئىيۇھ مەردوو بۇون؟

ژووپىتىر: مەردوویەك! واي، لاقچولا، شىتىتە! خۆت بەوه خەرىك مەكە كە من كېيم، چاكتىر وايە خەرىكى خۆت بى و بە پەشىمان بۇونەوەت ئاسمان لىت بىبورى.

پىرەن: ئاھا! من پەشىمانم، گەورەم، ئەگەر دەزانى چەندە پەشىمانم، ھەروا كچەكەشم پەشىمانە، زاواكەم ھەمۇو سالىيەك چىلىك دەكاتە قوربانى و كورەزايەكەشم كە بەرەو حەوت سالى دەچى، لەناو پەشىمانبۇونەوەدا گەورەمان كەردوو: ئەو ئاقلە ودك وېنەيەك وايە تەواو بەلەك، پىشىتەر ھەستى ھەلە رەسەنەكانى خۆى بەناودا رۆچۈوه.

ژووپىتىر: ئەمە چاکە، ونبە، پىرەي پىس، ھەولىبەدە لەناو پەشىمانبۇونەوە پېپ بىه، ئەمە تاقە شانسى تۆۋە بۆزگارىوون. (پىرەن ڑادەكەت). گەورەكەنام يَا ئەوەتا من تەواو ھەلەم، يَا ئەوەتا ئەمە ئايىنپەرەپەرەتكى چاکە لەسەر پەچكە پىشىنەن، پاشت ئەستۇرە بە تىرۇر.

ئۆرست: تۆج پىاۋىتىكى؟

ژووپىتىر: كىن خەمى من دەخوا؟ ئىيمە لەبارە خوداوهندەكانەوه دواين. چاکە پىتۈستى دەكەد ئىگىست لەناو بېرى؟

ئۆرست: پىتۈست بۇو... ئاھا! من نازانم دەبوايھ چى بىرى و بەخۆم پىتەكەنم، من خەلکى ئىرە نىم. ئايا ئىگىست خۆى پەشىمانە؟

ژووپىتىر: ئىگىست؟ زۆر سەراسىمەم دەكەت. بەلام گىرېنگى چىيە؟ شارىك بۆئەو پەشىمانە. پەشىمانى ئەمە قورسايىيەكى ھەيء، (چەند ھاوارىتكى توقيتىنەر لە كوشكەوه)، گويىگەرە! تا ھەرگىز ھاوارەكانى سەرەمەرگى پاشاكەيان لە ياد نەچى، گاوانىتىكىان ھەلېزارد تاكۇ لەھەر بىرەوەرىيەكدا بە دەنگى بەھىزىيەوه لە ھۆلى

دەكەيت: ئەگەر بۆ تۆزىيىش لە رېڭەدا بىيانوهستىنى و رېڭەيان بىگۈرى، ئاخۇ دەبىن ئەمە ساتىك لە پەشىمانىيىان بىت. ھەمۇو ھەلە كانىيان وەك چەورايىيەك كە سارە دەبىتەوە بەسەر گىيانىانەوە دەبىهستى. ئەوان وىزدانىتىكى خراپەكارىان ھەيە. - ئەوان دەرسىن- و ترس و وىزدانى خراپەكارىيان بۆزىكى خوشىان بۆ لۇوتى خوداوندكان ھەيە. بەلنى ئەم گىانە بەسەزمانانە بەدلى خوداوندەكانىن، دەتانەوى بەخشى خودايىييان لى بېرىن؟ لە جىنى ئەو چىيان دەدەيتى؟ ھەرسىكىن بەكاواخۇ، ئاشتى، خەمۆكى ھەرىتەكان و بىزازى، ئاھا! بىزازى چەند خوشبەختىيەكى پۇۋانىيە. سەفەرييەكى خوش، كورپى گەنج، سەفەرييەكى خوش، سىيسمى شار و سىيسمى رۆحەكان جىڭىز نىن: ئەگەر دەستىيان لىبىدەي ئەوە كارەساتىك دەنلىتىتەوە (دەنوارپىتە ناو چاوهەكانى) كارەساتىكى تۆقىنەر كە بەسەر خوتىدا دەشكىتىتەوە.

ئۆرسەت: بەراسىتى؟ ئەمانەت پىيدەگوت؟ ئاي ئەگەر من ئەو كورپە گەنجە دەبۈوم، وەلام دەدایتەوە... (ھاوسەنگ دەبن لە روانىن، پەروردەكار دەكۆكى!) پەح! نازانىم چىت وەلام بەدەمەوە. لەوانەيە ئىيە راستىن، پاشان ئەمە هيچ پىتوندىيەكى بەمنەوە نىيە.

ژوپىتىر: سوپاس بۆ خودا. خوازىارم كە ئۆرسەت ئەوندە ئاقىل بۇوايە. بەھەرمۇن، دروودتان لى بىن، دەبىن من بۇ لای كارەكانم بېرۇم.

ئۆرسەت: دروود لە ئىيىشى.

ژوپىتىر: بەم بۇنەيەوە ئەگەر ئەم مىشانە بىزارت دەكەن ئەمە رېڭەيە بۆ خۇپاسىكىن، بىنۇرە ئەم گرۇ مىشەنگۈنەنە بەدەرە ئىيە دەخولىتىنەوە. لەپم پادەوشىئىم قولم رادەتكىيەم، دەلىم:

«ئبراكساس گالە، گالە، تسىنى، تسىنى»: سەيريان كە، ئەودتا دەكەونە خوارەوە و وەك كرمەپەپۇولە بەسەر زەوبىدا دەخشىن.

ئۆرسەت: لە چاوى ژوپىتىر!

خەلکى ناپۇلى بۆيان گىپەينەوە كە ئىيگىست فەرمانى داوه تاۋىيك دواى مەركى ئاگامەمنۇن بىكۈژن.

ژوپىتىر: ھىندىك ھەبۇن پېتىان وابۇ كە زىندىوە. راپساردەكارەكانى بۆ كوشتن بەزەپپىيان پىداها تۆتەوە لە دارستان جىتىانەپەشتەوە. دەولەمەندە بۆرۇۋايىيەكانى ئاتىينا ھەللىانگىرتۆتەوە و بەخىپيان كردووە. بۆمن، ئارەزوو دەكەم كە مەربىتى.

ئۆرسەت: بۆچى، تكايىە؟

ژوپىتىر: خەيال بکە رۆزىكى لەبەر دەروازى ئەم شارەوە بودىتى... ئۆرسەت: ئى جا ئەوە.....؟

ژوپىتىر: پەح، بىنۇرە، ئەگەر چاوم پىيكتەوت، پىي دەلىم... ئەمەپىن دەلىم بە «كورپى گەنج.....» ناوى دەبەم: كورپى گەنج، چونكە نىزىكى تەمەنى تۆيە ئەگەر لە زىياندا بىن. بەم بۇنەيەوە گەورەم ناوى خۇتقان پىن دەلىنى؟

ئۆرسەت: من ناوم فيلىبە و خەلکى كۆرتىنیام. سەفەر دەكەم بۆ فيېرىيون لە گەل كۆيلەيەك كە پەروردەكارم بۇو.

ژوپىتىر: زۆر چاکە. كەوا بۇو دەلىم: «كورپى گەنج لىرە بېق! لىرە بەدەواي چىدا دەگەرتى؟ دەتەوى مافەكانى خۆت وەگىر بخەيتەوە؟ ئاھا! ئىيە چالاڭ و بەھېزىن، دەبىنە كاپىستانىتىكى چاڭ لە سوپايدىكى جەنگاودەر، ئەوە بۆ تۆ چاكتىرە لەوەي حوكىمگىرى شارىتىك بى كە نىيەدى مردوو بن. بىنارپىرى شارىتىك كە مىشەكان ھەللىدەپاچىن.

خەلکى ئەم شارە گوناھبارى گەورەن، بەلام ئەوەتا رېتكەمى تۆيەيان گرتووە. كورپى گەنج لىيان گەرلى، لىيان گەرلى، رېز لە پېرۇزە ئازاراوابىيەكانىيان بىگە، بەبىيدەنگى دوورىكەوە تۆنا توانى بەشدارى پەشىمانىيان بىكەيت، چونكە تۆ دەستت لە تاوانەكانىاندا نەبۇوە. پاكىيە بىن گوناھەكەت وەك چالىتىكى قوللۇ لەوانەت جىادەكەتەوە، ئەگەر كەمېك خوشيانىت دەويىن كۆچ بکە، كۆچ بکە چونكە بىزريان

پهروهه ده کار: ئەی ئەمەت و ھېبرئايە جەنابى گاور، كاتىيک ده سال لە زيانم
بۇ ئەوه تەرخانىكىد بىرەو دەريتەن پىيىدەم؟ ئەي ئەو ھەموو گەشتانەي
كە كەدمان؟ ئەي ئەو شارانەي سەفەرمان تىيدا كەدن؟ ئەي ئەو وانە
ئاركىيولۇزبىانەي كە من تەنھا به تۆم دەوتەوه؟ ھىچت
و ھېبرئايە تەوه؟

پیشتر ئەو ھیندە کۆشك، مەزارگە و پەرسىتگە لە ئاودانى بىرەوەرىتىدا ھەبۇون دەتتوانى وەك جوگرافىناس پۆزانىياس يەك رېتىنەنامەي يېزدانىستان بىنۋسىتە وە.

نۆرست: کۆشکەكان! ئەوه راستە. کۆشکەكان، دارتىلەكان و پەيکەره كان!
بۆچى من لمۇه قورستر نىيم، ئەوه منم ئەو هيتنىدە بەردەم لەناو سەرە؟
ئەى سىن سەد و ھەشتا و حەوت پەيۋەكەنانى پەرسىتگەي ئېقىسىس، تۆ
بۆمى باس ناكەيت؟ يەك بەيەك بەسەريان كەوتۈوم و، ھەموۋيانم
لەبىرە. حەقىددەمەمین پېيم وايدە شەكابۇو. ئاھا! سەگىيەك، پېرى
سەگىيەك كە خۆى گەرم دەكىردىو نىزىيەك لە ئاگىدانەكە وەركەوتىبوو و
لەگەل ھاتنە ژۇورەھە خاودنەكەي كەمېيەك ھەلدەسا يەوه،
بەكاودەخۇنالى دەكىد؟ بۇ سلاۋ لېتكىدن، سەگىيەك كە زىرىدەكتىر
بۇو لە من: خاودنەكەي خۆى دەناسىيەوە، خاودنەكەي. ئەى من كىن؟
پەروەردەكار: چى لە كولتسۇور دەكەي جەناب؟ كولتسۇورى خۆت با بۆخۆت
بىچى.

من به خوشی ویستییه و دامه‌یناون و هکو چه‌پکه گولیک، له به‌ری
حیکمه‌ت و خزینه‌ی تاقیکردن‌هه کانم درمه‌یناون. من نه‌بوم له
زووییکه‌وه، وام لیکردنی هه‌موو کتیبه‌کان بخوئیته‌وه، بوئه‌وهی
رابیتی له‌گه‌ل هه‌مه‌چه‌شنه‌یی بیروبا و دره مروقا‌یاه‌تییه‌کان و،
سوروانه‌وه به سه‌د دوله‌ت بوئه‌وهی له‌هه‌ر ره‌شیکدا آهه‌وه‌ت بو
ده‌ربکه‌وهی که ره‌شیتی ئینسانه‌کان شتیکی جوانی هه‌مه‌چه‌شنه‌ن؟
ئا آهه‌وه‌تا ئیسته ئیسوه گه‌نخن، دوله‌مه‌ند و به‌قده بیره‌مت‌دیک

ژوپیتیر: ئەمە هيچ نىيە. ئەو بازىچە يەكى كات بەسەربرىدنه. من يارىچى مېشانم لە كاتەكانى بىتكارىدا. رۆزباش. دەتبىنەمەوە.
(دەردەچىن)

شانوی دووہم

ئۇرۇست، پەروەردەكار
پەروەردەكار: ئاگادارىه. ئەم پىباودىان دەزانى تۆكىيى.

پهروه رده کار: ئاه! گهوره، چهند ئازارم ددهدیت! كه وايە چىت له وانە كانى
من و ئەو گومانە پىتكەنینا ويسيانە كرد كە پىيم وتنى؟ «جا ئەوه
پىاوە؟». بىڭومان تەنها هەر پىاو ھەن. جارى بهسىھەتى. ئەم
پىاوە رېشۇوە، يەكىكە له سىخورەكانى، ئېڭىست.

ئۆرسەت: واز لە فەلسەفە كىردىن بەھىئىنە. فەلسەفە كەت زۆر ئازارى دام.
پەروەردەكار: ئازار! جا تۆبلىي ئازارى رۆحدان بەخەلك ئازار بى؟
ئاھ! چەند گۆراون! جاران من لە ئىيەدا دەمخۇيندەوە... دواجار پىيم نالىيى
لە چى ورد دەبىتەوە؟ بۆچى بەكىيىشى ئىرەت كىردىم؟ دەتەۋى لىتە
چى، بىكە پىت؟

ئۆرسەت: من بە تۆم و تۇووه كە شىتىك ھە يە لىرەدا بىكەم ؟ ئادەي! بىتەنگ
بە (خۆى لە كۆشك نزىك دەكتەمە). ئەوه كۆشكە كەمە. ئەوه
لېرەدابۇ كە باوكم لەدايىك بۇو. لىرەدا بۇو كە سۆزانىيەك و
دەلالەكەي كوشتىيان. مىنيش ھەروھا لىرەدا لەدايىكبۇوم. سى سالە
بۇوم وختايىك جەنگا وەردەكانى ئىڭىست مەنیان بىر. بىگومان ئىيمە
لەم دەرگايىھە دەرچۈپىن، يەكىن لەوان منى گرتە باوهش خۆى،
دووچاوى گەورەي كراوەم ھەبۇو و بىگومان ھەر دەگرىيام، ئاشا!
بىرەدەرلى زىتىرم و بىرنايە. تاخىتكى گەورەي كەر دەبىنەم،
شىكۆمەندى ھەرىتىمە كانى بەخۇزەگىرتووھ. بۆ يەكەم جارە دەيىبىنەم.

من ئازادم، خودایه سوپاس.

ئاھا! چەند ئازادم. ئاي کە چەند نايابه و نبۇونى پۆحەم (خىزى لە كۆشك نىزىك دەكتەمە). من ليىرەدا دەشىام. من هيچىك لە كتىبەكانى تۆم نەخويىندۇتەوه و لهوانەيە من نەمزانىيې بخويىنەمە: بەدەگەمەن ھەلەدەكەۋى شايىك بىزانى بخويىنىتەوه. بەلام لەم دەرگايەوه، دەھەزار جار چۈمم و هاتۇوم. بە مندالىي وازىم لەگەل دەروازەكانى كردووه و پىيىەكانى لە بەرامبەريان سەقامگىر دەكىد، جىيرەيان لىيۇ دەھات بىن ئەوهى بېھەن و دەستەكانى بەرگەيان دەگرت. دواتر شەوان، بەنهىتىيەوه، پالىم پىيۇ دەنان بۇئەوهى بچەمە ژوانى كچان. ئى هىشتا دواتر، لە رۆزى پىتىگە يىشتىم، كۆزىلەكان دەرگەيان بۆ دەخسەتمە سەر پىشت و، بەسەر پىشتى ئەسپەوه لە ئاستانىدى مال دەردەچۈمم. دەرگا كۆنە دارىنەكم، من بەچاوى داخراوهە، كلىلەكانىتىم دەدۇزىيەوه. ئى ئەم داپرووشانە لەۋى، لەخوارەوه، لهوانەيە من بەھەلە لە يەكەمین رۆز كە رەمیكىيان (خۆى دور دەخاتەوه) لە ستىلى دۆرىيەنى بچۈمۈك دامى وام لىيىرىدىت، وانىيە؟ ئەي چى دەلىتى بۇئە زېپ و زېبەرانە؟ ھەمان ئەوانەم لە دۆدۇن بىنى: ئەمە جوان كراوه. بەرمۇمۇ، دلت خۆش دەكەم: ئەمە كۆشكى من نىيې، دەرگايى منىش نىيې و ئىيمە هېچ كارىكىمان لېرىوه نىيې.

پەرورەدەكار: ئا ئەوهتا ئىيۇ ئاقلىمەند بۇون. چىتان قازانچى كە لىرە زيان؟ گىيانى ئىيۇ لەو رۆزەوه بە پەشىمانىيەكى نامەرد كۆزراوه. ئۆرسەت، بەقاقاوه، ھەر ھېچ نەبى دەبىتە هي من و ئەم گەرمایىيە كە قىشەكانىم دەسووتىيەن، ئەويش دەبىتە هي من. گزە گزە ئەم مىشانە دەبىنە هي من. لەم كاتەدا، بەپۇوتى لەناو ژۇورىيەكى تارىكى كۆشك، لە بەرى پەنجەرە كەمە سەيىرى پەنگى سورىي رووناكى دەكەم. چاودەوان دەكەم تا خۆر ئاوابى و وەك بۇنى سېيەرى فينىكى

دونيا دىتەن، ئازاد لە ھەموو كۆزىلەبى بۇون و ھەموو باوەپىك. بىن خىزان، بىن نىشىتمان، بىن ئايىن، بىن پىشە، ئازاد بۆھەموو ئىلتزاماتىيەك و دەشزانىن كە دەبىن ھەرگىز مولتەزمىن نەبن. دواجار پىاوىتكى بالا دەست، زىيەد لەوهش شايىن بۆ وتنەوهى فەلسەفە يان ئاراشتىيەكتۆر لە شارىتكى گەورە زانكۆپىدا، ئەوجا هىشتا ئىيۇ سکالا دەكەن!

ئۆرسەت: نەخىيەر نا، من سکالا ناكەم. من ناتوانىم سکالا بکەم: تۆ ئازادىيەكى وەكۇ ئەو داوانەت بۆ ھېشىتۈرمەتەوه كە (با) لە تەونى جالجالۇكە كانوھە (دە) بىن بەسەر زەھى سەر دەكەۋى. من چىتىر لەيەك لەو داوانە قورسەتر نىيم و لە ھەوادا دەشىم. دەزانم ئەمە شانسىيەك و رېزى دەگرم؛ وەك ئەوهى شايىستە بىن (تاۋىيەك) خەلکانىيەك ھەن بە مولتەزمى لەدایك دەبن. ئەوان ويسىتىان نىيە و لەسەر رېتىگە يەكدا فەرىييانداوه، لە كۆتايىي رېتىگە كەدا كەرددەيەك چاودەپوانىيان دەكات، كەرددەكانىيان. ئەوان دەرۇن و پىتىيە خواسەكانىيان بە تونى بەسەر زەھىدا دەخشىن و پىتىستەكانىيان لەسەر بەرددەكان دادەماللىقى. ئەوه بۆ تۆ، بۆ تۆ لەزەتى چۈون بۆ شۇنىيەك بىن مانا يە؟ خەلکى دىكە ھەن، بىيەنگ، لە قۇوللايى دلىانەوه ھەست بەقورسايى وينەي پەشۇڭا و زەھى دەكەن، زيانىيان گۆزراوه چۈنكە، رۆزىتىكىيان لە مندالىيانەوه بەپېنج سالان، بەھەوت سالان..... ئەمە چاکە: ئەوان خەلکى بالا نىن. من پىتىستەر، من لە ھەوت سالانەوە دەزانم كە من رەددۇنراوم، بۇنەكان و دەنگەكان، دەنگە دەنگى باران بەسەر بانەكان، ھەزانەوهى رووناكىيەكە، لىيدەگە رام بخىتىنە ناو سەرتاپاى لەشمەوه، بىكەونە دەرورىيەرم، من دەمزانى كە ئەوانە هي خەلکى دىكەن و من ھەرگىز ناتوانىم بىانكەم بە بىرەوەرەيەكەنلى خۆم. چۈنكە بىرەوەرەيەكەن زەمىن چەورىن بۆ ئەوانەي مال و ئازەل و خزمەتكار و كىيلەگەيان ھەيە. بەلام من...

لەناویاندا، ئەگەر بتوانم بەپىتىگەتى تاوانىتىكىش بى،
بىرەوەرىيەكانىيان، تىرۇريان و ھىيوايەكانىيان داگىر بىكم بۇئەۋە
بۇشايى دلەكەم پېپىكەمەوه، ئەگەرچى ناچار بىم تا دايىكى خۆشىم
بىكۈزم.....

پەروەردەكار: گەورەم!

ئۆرسىت: بەللىنى، ئەوانە خەونىن. بىنۇرە ئەگەر بتوانىن ئەسپان بەردەست
بىخەين، بېرىقىن تا ئەسپارتە، لەۋى من ھاۋپىم ھەنە.
ھاتنە ژۇورەھى ئىيلكتىر.

شانۇي سىيىھ

ھەمان كەسەكان، ئىيلكتىر

(ئىيلكتىر، قاسىھىيەكى ھەلگەرتۇرۇھ بىن ئەھەدى ئەوانى دىكە بىبىن لە
پەيکەرەكەي ژۇپىيىتىر زىيىك دەكەۋىتەوه).

پىس و چەپەل! دەتوانى تەماشام بىكەيت، وەرە بە چاوه خېڭەكانى
نېيو دەمۇچاواي ھەلکىشراو بەخۇشاوى تووتىكىت، تو نامترىسىنى.
قسە بىكە. ئاييا ژىنە پېرۋەزەكان ئەم بەيانىيە ھاتن، پىرەزىنە
ئاخىشەرەكان بەرۋىبى رەشەوه. ئەوان بە پىلاوا گەورەكانىيان
بەدەرەپەرى توۋدا شەقە شەقىيان دەكەد. تو دىلشاد بۇوى، چما و
نىيە، دىيۇ و درنج تو پېرەكانت خۇشىتىدەۋىن. ئەوان بەناوبانگەتىرىن
مەرددەكەن بىچن تو زىتىر خۇشىتىدەۋىن. ئەوان كەچەنى تو بۇو، بۇنى
شەرابەكانىيان لمۇزىر پېتىيەكانىدا رېزىت، چونكە جەزىنى تو بۇو،
گەنیو لە تەنۇورەكانىانەوه تا لۇوتت بەرز دەبۇۋە. كونە لۇوتت
ھىيىشتا ختۇوكەى بەو بۇنە خۇشە دى (خۇى پېتىو دەنۇوسىتىنى) ئەۋجا
بۇنم بىكە، ئىستاكە بۇنم بىكە، بۇنى گوشىتى تازىدە. من گەنجىم، من
زىندۇوم، ئەمە لەوانە يە تو بتىقىتىنى. منىش ھەروا ھەر ئىستاكە
ھاتۇومەتەوه قوربانىيەكانىم پېشىكەشت بىكم لە كاتىكىدا تەواوى

ئىيواردەكى ئارگۆس، كە بە سەدان ھەزار ئىيواردەتى و ھەمىشە
نۇى دەچىن، سىبەرى ئىيواردەكى من. بەھەرمۇون وەرن پەرەردەكار،
ئاخۇ تو لەوە ناگەى كە ئىيىمە خەرىكىن لە گەرمایى خەلکى دىكە
بۆگەن بىبن.

پەرەردەكار: ئاھ! گەورەم خۆزىيا مەنتان ئارخەيان بىكىدىا، لەم چەند
ماڭگەى دىت تاكۇ دوودل نېم. لە ساوهى لەدايىكبۇونى تۆم
ئاشكرا كەد دەتىبىن رېز لە دواى رۆز دەگۈرپىن، من ئىتىر ناخەوم،
من دەتىسىم.....

ئۆرسىت: چى؟

پەرەردەكار: بەلەم تۈورە دەبن.

ئۆرسىت: نەخىر، قىسە بىكە.

پەرەردەكار: من دەتسام - چاک بۇو لەكاتى خۆيدا راکىيىشراينە ناو
گالىتەجارييەكى گوماناۋىيەوه ھىندييک جار بىرى دەبەنگانەت ھەر
بۇ دى - بەكۇرتى، دەمۇستىت بازانم ئاخۇ ئىيە بېرتان نەكەردىتەوە
ھەيدى لە ئىيگىست بىكەن شۇينى ئەم بىگىنەوه.

ئۆرسىت، بەھىيەنى.

ھەيدى كەردن لە ئىيگىست؟ (ساتىك) تو دەتوانى دلىنيابى، پىاواي
چاک، ئىستاكە زۆر درەنگە. لەبەرئەوه نېيە كە ئارەززۇوم كەمە تاكۇ
رىشى ئەم گەوادە نەفرەتلىكراوە بىگرم لەسەر كورسى حوكىمەنلىقى
باوکىمى وەلا بىم. بەلەم دواى ئەوه؟ چى لە گەل ئەم خەلکانە بىكەم.
لەدايىكبۇونى يەك تاقە مندال لە مندالەكانىيان نەبىنىيۇ، نە
بەشدارى ئاھەنگى كۈرەكانىيىشىان بۇوم، من لە گەل
پەشىمانىيەكانىيان نىيم و ناوى يەكىيىشىان نازانم. ئەو رىشۇوە
لەسەر ھەقە! پاشا دەبىن ھەمان بىرەوەرى بىنەستەكانى خۆى ھەبى.
لىييان گەپى، پىاواي چاک. بەھەرمۇون وەرن، بەبىن دەنگى ئاھ!
ئەگەر كەردىيەك دەبۇو، دەبىنى كەردىيەك كە مافى شارىم دەداتىن

شانوی چوارم

ئۆرست، ئېلکتر

ئېلکتر: بۇچى ئاوەھا تەماشام دەكەيت؟

ئۆرست: تۆ جوانى. تۆ لە خەلگى ئېرە ناچى.

ئېلکتر: جوان؟ تۆ دلىيى کە من جوانم؟ هېنىدە جوان وەك كچەكانى كۆرىنتا؟

ئۆرست: بەلىٽ.

ئېلکتر: لېرە خەلگى وام پىنالىن. نايانهۋى من بىزانم.

بەھەر حال ئەمە چ سوودىتى کەھىيە بۆ من، كە من تەنھا خزمەتكارىيەمك.

ئۆرست: تۆ؟ خزمەتكارى؟

ئېلکتر: دوايىن خزمەتكار. جلوىھرگى پاشا و پاشازىن دەشۇم.

ئەوانە جلوىھرگى فەرە چىلەكىن پەلە پىسىين. ھەمۇ جەڭەكانى

زېرەدەيان، ئەو كراسانەي کە جەستەي گەنييوبان دادەپىشى،

ئەوانەي کە كلىيىمىنستەر لەبرىاندەكان وەختايىك پاشا سوارى

دەبىت. دەبىن من ھەمۇ ئەمانە بشۇم. چاوهەكانىم دادەخەم و بەھەمۇ

ھېزىتىكمەوە دايىندەشۇرم. من ھەروا قاپ و قاچاخە كانىش دەشۇم.

تۆ باودىم پىن ناكەي؟ چاوه بە دەستەكانىم. چما شەقارەكان و

چالا يىيەكان نابىنى؟ چ غەرەب چاوان دەگىپى. ئايا دەبىن ئەوانە

بەرىنگەوت دەستەكانى شاشىنىك بن؟

ئۆرست: ئەو دەستە ھەزارانە. نەخىر ئەوانە وا دىيار نادەن كە دەستەكانى

شاژىن بن. بەلام بەردەوام بە چىتىرت لېيدەكەن لەوە زىتىر؟

ئېلکتر: دواي ئەودە، ھەمۇ سېيىدەيەك، دەبىن سەندوقى پىسايى بەتال

بکەمەوە. راياندەكىشىمە دەرەوە كۆشك و پاشان... تۆ بىنىيەتى كە

چى لەو پىسايىيانە دەكەم. ئەم پىباوه چاکە دارىنە، ئەم ژۇپىتىرە،

شار لەناو نويىزدایە. بىگە: ئەمەيان توبىكىلەكان و ھەمۇ خۆلەمېشى ئاگىدان و پاشەرۇكى گۆشتى كۆن بۇوي پې كرم و بەك پارچە نانى پىس بۇو كە بەرازەكانان پىتى راپازى نەبۇو. ئەوان حەز لەوە دەكەن، لە مېشەكانت. جەزىتىكى خۆش، دەي جەزىتىكى خۆش، ھيوادارىن دواين جەزىن بىت. من ھېنىدە بەھېز نىيم و ناتوانم تۆ لە زۇرى بەدەم، بەلام دەتوانم تفت ليېكەم. من ھەر ئەمەندەم پىتىدەكى. بەلام ئەو دىت، ئەوەي كە من چاوهەپوانى دەكەم، بە شەمشىزە گەورەكەيەوە. ئەو بە شۆخىيەوە تەماشات دەكات، ئاۋەھا دەستەكانى لەسەر كەمەر و بۆپشتەوە دەبا. پاشانىش شەمشىزەكەي ھەلەكىيەشى و لە سەرەوە بۆ خوارەوە لەتت دەكات، ئاۋەھا بەشىتىكى بۆ چەپ. ئەوەي دېكەي بۆ راست، ھەمۇ خەلگ دەبىنى كە ئەوە لە دارى سېيىيە. لە دارى تەھاوا سېپى، خوداى مردووهكان. توقىن و خوتىن بەسەر دەمۇچاو و سەھۈزى تارى چاوهكان ئەوە تەنها روپۇشىتىكە، وا نىيە؟

خۆت دەزانى كە تۆ لەناوەدا سېپىت، سېپى وەك لەشى تازە لەدایكبۇو، تۆ دەزانى وەشاندىنى يەك شەمشىزەقت دەكات بىن ئەوەي خوتىيىشت لى بىتكى. لە دارى سېپى! لە دارى چاکى سېپى: ئەمە چاڭ دەسووتى (ئېلکتر ئۆرست دەبىنى) ئاھا!

ئۆرست: مەترسە.

ئېلکتر: من ناترسىيەم. لە ھېچ ناترسىيەم. تۆ كېيى؟

ئۆرست: بىيگانەيەك.

ئېلکتر: بە خىرىيەتى. ھەمۇ ئەوانەي بىيگانەن لەم شارە خۆشەويىستى من، ناوت چىيە؟

ئۆرست: ناوم فيلىيە و لە كۆرىنتاواه ھاتۇوم.

ئېلکتر: (بە پەروەردەكار) لېمان گەپى.

پەروەردەكار دەردەچى.

خودای مدرگ و میشەکان.

ئەو رۆزى کە كەشىشى مەزن ھاتووه تا وىرەدەكانتى لەبەر دەمدا بکات، بەسەر ناوکى كەرنەبىت و شىلەم و ھېلىكە شەيتانۆكەدا رقىشتۇرۇد. ئەو پىتى وابۇر لەھۆش چووە. قىسە بىكە تۆ من پىسوا دەكەيت؟

ئۆرسەت: نەخىر.

ئىلىكتر: دەتوانى پىسوانم بىكەيت ئەگەر بىتمەيت، من دەرىيەست نىم.

لەو زىاتر دەبىن چىترم لېيىكەن، لېيم دەددەن؟ ئەوان پېشىتر لېيان داوم. لەناو بورجىتىكى گەورە لەسەرى سەرەدە دەمبەستنەوە؟

ئەو ھەر بىرىتىكى بۆگەنە و ھېچچى تر، من چىتر دەمۇچاۋەكانيان نابىئىنمەوە. خەيال بىكە، ھەموو ئىوارەدەك وەختايەك كارەكەم تەواو دەكەم، ئەوان پاداشتى ئاودەها دەددەنەوە: دەبىن من لەيەكىيک لە ژىنە قەلەو و گەورەكان كە قىزىان بۆيە كەدووە خۆم نزىك بىكەمەوە. دوو لچى گەورە و دەستەكانى زۆر سپى، دەستەكانى شازىن كە بىنى ھەنگۈينيان لېيدىت. دەستەكانى دەخاتە سەر شانەكانى، لېيەكانى دەخاتە سەر نىچەوانىم و دەللىت «ئىوارە باش ئىلىكتر». ھەموو ئىوارەدەك. ھەموو ئىوارەدەك من ھەست بەو گۆشتە گەرم و تىير نەخۆرە دەكەم لەسەر پېستەكەم. بەلام من خۆم بەرگە دەگرم، من ھەرگىز نەكەوتۇوم. ئەو دايىكمە تىيگەيشتى. ئەگەر لە قوللە بۇمايە، ئەو چىتر ماجى نەدەكرەم.

ئۆرسەت: تۆ ھىچ بىرى ئەوەت بۆ نەھاتووه رابكەي بۆ خۆت؟

ئىلىكتر: ئەم چەشىنە ئازايىبىم نەبۇوە، تەنبا لەسەر رىيگەكان دەترسىم.

ئۆرسەت: تۆ ھىچ كچە ھاوارتىيەكت نىيە كە بىتوانى لەگەلت بىن؟

ئىلىكتر: نەخىر، من تەنها خۆم. كە من گەپ بىم، رەشەتا بىم: خەللىكى ئەمانەت پىتەللىن. من ھاوارتىيە.

ئۆرسەت: چى ھەتاوەكۇ دايىھەنىيەكىش ناناسى، پىرەزنىيەك كە تۆي بىنېيىن

لەكانتى لەدایكبوونا و كەمييک تۆي خۆشىبىئى.

ئىلىكتر: هەتا ئەوهش نا. داوا لە دايىكم بىكە. من تا ناسىكتىرىن دلىش سارد دەكەمەوە.

ئاھى! ھەمۇو زىيانم، نا! نەخىر، گۆيىگەرە، چاودەروانى شىتىكەم. ئۆرسەت: شىتىك يَا كەسىيک؟

ئىلىكتر: پىت نالىيم. چاكتەر قىسە بىكەي. تۆ جوانى، ھەرودەها تۆش ماوەيەكى زۆر دەمەننەتەوە؟

ئۆرسەت: دەبىن ھەر ئەمۇق بېرۇم و پاشان ئىستاكە..... ئىلىكتر: ئىستاكەش.....؟

ئۆرسەت: ھېچچى تر نازانم.

ئىلىكتر: ئايا. كۆرىننە شارىتىكى جوانە؟

ئۆرسەت: زۆر جوان.

ئىلىكتر: تۆ زۆرت خۆشىدەوى؟ تۆ شانازى پىتە دەكەيت؟

ئۆرسەت: بەللى.

ئىلىكتر: بۆ من وا دەردەكەۋىن سەبىر بىن، بەوهى شانازى بەزىدى لەدایكبوونەوە بىكەم. بۆم روون بىكەمەوە...

ئۆرسەت: ئىن... نازانم. ناتوانىم بۆتى روون بىكەمەوە.

ئىلىكتر: تۆ ناتوانى؟ (ساتىك) ئەوە راستە كە لە كۆرىننە گۆرەپانى تارىك ھەيە؟ گۆرەپانەكان كە ئىواران پىياسەتىدا دەكەن.

ئۆرسەت: راستە.

ئىلىكتر: ئەي ھەموو خەلک لە دەرەوەن؟ ھەموو خەلک بۆ خۆيان پىياسە دەكەن؟

ئۆرسەت: ھەموو خەلک.

ئىلىكتر: كۆرەكان لەگەل كچەكان؟

ئۆرسەت: كۆرەكان لەگەل كچەكان.

هاوريئيه کاني؟ يا وکو شمشيرده کي هله لدکيشي و هله لدکوتیته سره بکوزه که تاوه کو سه ری ده پهريتني؟ تو ولام ناده بيته وه؟

ئورست: نازانم.

ئيلکتر: چون؟ تو نازانى؟
(دنهنگي کليتيمينستر)

ئيلکتر!

ئيلکتر: بيدهنگ به!
ئورست: چبيه؟

ئيلکتر: ئوه دايکمه، کليتيمينستری شازن.

شانوي پينجهم

ئورست، ئيلکتر، کليتيمينستر

ئيلکتر: ئئي ئوهجا چيته فيليب؟ کوهابى دەتسىپىنى؟

ئورست: ئهم سه ره، سەد جار هەولما داوه بىھىنمه بەرچاو و دواجار له كوتاييدا بىنيم، بىزار و خاو له زىر بىسکەي هاراوهى بۆيەكان. بهلام من چاوه رواني ئهم چاوه مردووانەم نەدەكەد.

کليتيمينستر: ئيلکتر، پاشا فەرمانات پىددەدا كە خۆت بۆ رېۋەسمە كە ئامادە بکەيت. تو كەوا رەشكەت و زىر و خشلە كانت لەبر بکە.

چيته؟ ئهم چاوه شۇرۇانە چى دەگەينى؟ ئانىشىكە كانت بە كەمەرە بازىكەلە كانتەوە بەستۇتەوە، جەستەت پەشۈركاوت دەكت... تو زۆربەي جار ئاوهدا لەبر دەمم ئامادەي، بهلام من چىتە لىتىنەگەر يەن ئەم گالىتە جارپيانە بکەيت: تاۋىتكە بەر لە ئىستە لە پەنجەرە كە، ئيلکترىكى دىكەم بىنى، ھىيمىلى فەرە، بەچاوى پە لە ئاگەرەوە. تو رووبەررو سەبىرم دەكەي؟ دواجار ولام نادەيتەوە؟

ئيلکتر: ئايا ئىيە پىيوىستان بە خزمەتكارىتكى پىس هەيە بۆ راپازاندە وەي

ئيلکتر: ئايا هەموو كات شتىكىيان هەر پىتىيە بۆ گوتەن؟ ئايا ئەوان زقر كە يفسازان لەگەل يەكتەر؟ شەوان درەنگانىتكى گۈييان لىندەبى پىكەوه پىتىكەن؟

ئورست: بەلىنى.

ئيلکتر: پىت وانىيە من گەلۈرم؟ چونكە من ھېننە پېتى سەختە خەيالى پىاسەكان، گۇرانىيەكان، زەردەخەنەكان بىكم. خەلکى لىرە ترس قرپان دەكت و منىش...

ئورست: تووش؟

ئيلکتر: قىن. ئەي تەواوى رۆز كچە گەنجە كانى كۆرىنەتا چ دەكەن؟

ئورست: خۇيان دەپازىننەو و پاشان گۇرانى دەچۈن، يا وکو عود دەژەن و

پاشان سەرى ھاپپىكانىيان دەدەن، بۆ ئىتىوارەش دەچۈن بۆ سەما.

ئيلکتر: ئەي ھىچ خەمى دىكەيان.

ئورست: پەريشانىيەكانىيان زۆر كەمە.

ئيلکتر: ئاھ! گۆئىم لېپىگە: خەلکى كۆرىنەتا ئايا پەشىمانىيان هەيە؟

ئورست: بىرىك جار. نەك ھەموو دەم.

ئيلکتر: كەوا بۇ ئەوان ئەم دەكەن كە حەزىبان لېيەتى و دواتر چىتىر بىرىلىنى ناكەنەوە؟

ئورست: دەق وايە.

ئيلکتر: ئەم سەيرە (تاۋىتكى) شتىكى دىكە. ئەي ھېشتا شتىكى دىكەم پىن بلەن، چونكە پىتوستە بىزامن لەبر يەكىك... لەبر يەكىك كە چاوه رواني دەكەم: وا دابىنى كە كۆرىك لە كۆرىنەتاوه، يەكىك لەو كورانەي كە ئىتىواران لەگەل كچان پىتەكەنن، لە گەرانە وەي سەفەرىكىدا بىنى باوکى كۆزراوه، دايىكىشى لەناو نوبىنى بکۈزە كەيە و خوشكىشى كۆيلەيە، ئايا ئەم كورنىتىسيە بەھىمنى دەكشىتەوە، بەپىزەوە دەچەمەتىتەوە بەدواى خۆشىنۇدەيەكانى خۆى دەگەرلى

رەونەقى جەزئەكەتان؟

كلىيىمنستر: بەبىن گالىھەجاري. ئىيلكىر تۆشاشنى و وەكۈھەمۈ سالىيەك خەلک چاودپوانى دەكەن.

ئىيلكىر: بەراسىتى من شاشىنم؟ ئىيە سالىيە جارىيەك وەبىرتان دېتەوە، وەختايىك گەل داواى تابلىقى زيانى خىيزماڭان دەكەت بۇ پىشىرەوايەتى كەردىنەكەي؟ شاشىزىكى جوان، كە قاپ و قاچاغ دەشوات و پاسەوانى بەرازان دەكەت! ئايا ئىيگىست شانە كانم دەخاتە ناو باوهشى، وەك سالىي پار بەرپۇوم پىندهكەنلىقى و وشەي گەف و گور دەچرىيەتتە ناو گۈچىچكەم.

كلىيىمنستر: ئەوە دەدەستىتە سەر تۆ بۇ ئەوهى شىتىۋەيەكى دىكە وەربىگىرى. ئىيلكىر: بەلىنى لىبىگەرەتىم پەشىمانىيەكانتان بىگەمەوە و، ئەگەر داۋىنگىرى پەشىمانى خودايدەكان بىم لە تاوانىتىك كە من تىيىدا بەشدار نىم. بەلىنى، ئەگەر دەستەكانى ئىيگىست ماج بىكم و بە باوكى خۆم بانگى بىكم. ئۆف ئەو زىير نىنۇكانە خوتىنى وشكەوەبۈرى لىيە.

كلىيىمنستر: چىت دەۋى بىكە. ئەوە عەيامىتىكە من دەستم لەوە هەلگەرتۇوه بەناوى خۆمەوە فەرمانات پېتىبدەم. من فەرمانەكانى پاشات بۇ دەگۈزىمەوە.

ئىيلكىر: من ج كارم بە فەرمانەكانى ئىيگىستەوەيە! دايىكەكەم ئەو مىردى ئىيە، مىردى زۆر خۆشەويىست و، مىردى من نىيە.

كلىيىمنستر: من هيچييەكىم نىيە بە تۆي بلېيم، ئىيلكىر. دەبىنەم تۆكاردەكەي بۇ زيانى خۆت و ئىيمە. بەلام تۆچۈن ئامۇزىڭارى من دەكەي، منىتىك كە لە تاكە يەك سېپىددەدا زيانم ويران بۇو! تۆرقت لييم دەبىتەوە، مندالەكەم، بەلام ئەوهى زىتىر من نىيگەران دەكەت ئەوهشى، كە تۆ لە من دەگەي: ئەم سىيما تىژىم ھەيە، ئەم خوتىنە سەراسىمەيە، ئەم چاوه مەرايىكەرانە - هيچىكى چاڭلىقى لىيە شىن نەبۇو.

ئىيلكىر: من نامەۋى لە ئىيە بچەم! بلىنى فيلىب، تۆكە ئىيەمە هەردۇوكمانى

بىنیوھ لە نزىكەوە، ئايا راست نىيە كە من لەو ناچەم؟

ئۆرسەت: چى بلېيم؟ سىيما ئەو وەكۈ كىيلگەيە كە ھەورەتىشىقە و تەزىزە ويرانى كەردىبى. بەلام سىيما تۆ وەكۈ وادىي باو و بۆران و اىيە: رۆزىيەك ئازار تا سەر ئىيسىك دەيسۈتىنەن.

ئىيلكىر: وەكۈ وادىي باو و بۆران؟ باوابى ئەم وىكچۈونە يانم قەبۇلە چونكە تۆ راستى دەلىي.

كلىيىمنستر: ئەي تۆ؟ تۆكە سىيما خەلک دادەرەۋوشىنى، كەوايە تۆ كىيى؟ لييم گەرئى با منىش تەماشات بىكم، ئەي تۆ چى دەكەي لېرە؟

ئىيلكىر: بەگەرمىيەوە.

ئەوه كۈزىتتەنەكە فىلىيەن ناوه، گەشت دەكەت.

كلىيىمنستر: فيلىب؟ ئاھا!

ئىيلكىر: پىندهچىن ئىيە لە ناۋىتكى دىكە بىتسىن؟

كلىيىمنستر: ترس؟ ئەگەر شتىيكم لە شەكەتى خۆمەوە قازانچ كەردىبى، ئەوهشى كە ئىيدى ئىيىستە لە هېچ ناترسىيەم. نزىك كەوه بىتگانە، بەخىرەتتى. وەك ئەوهى تۆ گەنجى كەوايە تەمەنت چەندە؟

ئۆرسەت: ھەزىدە سال؟

كلىيىمنستر: دايىك و باوكت ھېشىتا زىندۇون؟

ئۆرسەت: باوكم مەردووە.

كلىيىمنستر: ئەي دايىكتى؟ ئەو دەبىن بەنیزىكى ھەمان تەمەنلى منى ھەبىن؟ تۆ هېچ نالىتى؟ بىنگومان بۇ تۆ وادەرەكەوى لە من گەنجىتر بىن، ئەو دەتوانى ھېشىتا پېتىكەنلىقى گۇزانى بىچرى لە گەلتى. تۆ خۆشىتىدەوى؟ بەلام وەلام بىدەوە؟ بۆچى جىتەھېشىتۇوە.

ئۆرسەت: دەچم بۇ سپارتە، خۆم لە لەشكىرى بەكىرىگىرا وەكان ناونووس دەكەم.

جار ئيعرفاف بکات.

كليتيمنستر: بېدەنگ بە، ھەممو كەسيك دەتوانى تف بکاتە دەمچاوم و پىتم بلى توانكار و سۆزانى. بەلام ھيچ كەس مافى ئەوهى نىيە حۆكم بەسىر پەشيمانىيە كامه و بدات.

ئىلکتر: تو دەبىنى فيلىپ! ئەمە ياساي يارىيە. خەلکى لىيت دەپارىتەنە بۇ ئەوهى تو تاوانباريان بکەيت. بەلام چاك لەوه ئاگادار بە تەنها لەسەر ئەو ھەلانە حۆكميان بده كە دانى پىدادەنەن بۇت: ئەوانى تر كەس بەلاينەوە ناچى و بۇ توئەنجامىيە خراپى دەبىن ئەگەر ئاشكرايان بکەيت.

كليتيمنستر: بەر لە پانزه سال، جوانترىن ژنى يۈنانستان بۇوم. بپانه سىمام و حۆكم لەسەر ئەوه بده كە من چەندە ئازارم چەشتۈرۈد. بەبى روولىتنان بەتۆى دەلىم! ئەوه مەركى پىرە ئالۇش نىيە كە پەشيمانم دەكتەوە! وەختايىك بىنیم خوبىن لە كەواي گەرمادەكەي دەچۈرى لە خۆشياندا گۇرانىم چرى، سەمام كرد. ئەمپۇش هيشتا، دواي پانزه سالى راپوردو بەبى مۇچىكە خوشى بىرى لى ناكەمه وە. بەلام من كورىتكەم ھەبۇو - لە تەمەننى تو بۇو. وەختايىك ئىيگىست داي بە سەربازە بەكىتىگىراوهكان، من.....

ئىلکتر: پىتم وايە ھەروا كچىيەكتان ھەبۇو، دايىكە كەم كردووتانە بە قاپشۇر. بەلام ئەم ھەلەيان زۇر بەمېشىكتدا نايە.

كليتيمنستر: ئىلکتر تو گەنجى. ئاسايىيە ئەو كەسەي گەنجە و كاتى نەبۇوە خراپە بکات سەرەزەنشتى ئەوانى دىكە بکات. بەلام ئارام بىگە. رېزىتىك دى، تو بەدواي خۇتهوە تاوانىيەكى بىن لېبوردن بەكىش دەكەي. لەھەر ھەنگاوىكىدا تو پىتت وايە لىتى دور دەكەويتەوە، لەگەل ئەوهشدا وەك ھەميشه ئاوهە قورسە بۇ راكيشان كە ئاۋىر دەدىتەوە لە پشت خۇتهوە دەبىنى، لە دىو دەستىيەردان، تارىك و پاڭ وەكۈ كريستالى رەش. هەتا وەكۈ

كليتيمنستر: گەرۆكە كان لېپاھاتوون بىست فەرسەخ بىسۇرپىنەنە بۇ ئەوهى لە شارە كەمان دۇوربىكەنەوە. كەوايە ئاگاداريان نەكىدبوويتەنە؟ خەلکى پىدەشتەكە ئىيە يان خستۆتە كەرەنتىنە: ئەوان وەكۈ رىشانەوە دەروانىنە پەشيمانىيە كامان، دەترىتىن بىانگىتىنە.

ئورست: دەيزانم.

كليتيمنستر: ئەوان پېيان وتى كە تاوانىيەكى بىن لېبوردن بۇوە، ئەوه تا پانزه سالە، دەمانھارى؟

ئورست: ئەوان ئەوهيان پېتۇتم:

كليتيمنستر: كە شازن كليتيمنستر لە ھەمۈوان گوناھبارتە؟ ناوهكەي لەلای ھەمۈوان نەفرەتى لېۋە كراوه؟

ئورست: ئەوان پېيان وتە.

كليتيمنستر: لەگەل ئەوهشدا تو ھەر ھاتى؟ بىكىانە، من كليتيمنسترى شازنەم.

ئىلکتر: سۆز نەتىگى فيلىپ، شازن وازى بە بارى نەتەوهىيمان دەكتات: بارى دانپىيانانە ئاشكرايەكان. لېرە، ھەر كەسيك ھاوارى گوناھەكانى خۆى دەكتات بەپۇرى ھەمۈماندا، ئەوه دەگەمن نىيە لەرۇزىنى پېسۈدا، بازىغانىك بىيىنى، دواي ئەوهى شىشە ئاسىنىنى دوكانەكەي دەھىتىتە خوارەوە، لەناو شەقامەكاندا لەسەر ئەزىزىيەكانىيە وە خۆى بەكىش دەكتات، قىزەكانى بە تو ز و با دەكتات و دەقىقىتى كە ئەو بىكۈزە، يەك زىناكارە يان يەك گىتىرىشىۋىتىنە، بەلام خەلکى ئارگۇس خەرىكە لە خۆيان وەرس دەبن، ھەر يەكە تاوانى ئەوي دىكەي ئەزىز كردووە. بەتايبەت تاوانەكانى شازن كەس خۆشىنۇود ناكات. ئەوانە تاوانى رەسمىن يان بەشىۋەيەكى دىكە تاوانى فۇندا سېونىن. لېتىدەگەرپىم بىر لە شادىيەكەي بکەوە، وەختايىك توپى بىيىنى، تەواو گەنج، تەواو نۇنى، نەزان ھەتاوهە كە بەناوى خۆشىيە وە: چ ھەلکەوتىكى دەگەمنە! وَا پىدەچىن بۇ يەكەم

برپین چى لەوەي كە زيان بە تۆ بگەيەنم. تۆ چاڭ ئەوە دەزانى، تۆ لاوازىيە كەم دەقۇزىيەوە. بەلام من ئامۇزىگارى ئەوەت ناكەم دىنى ئېگىست سەرى بچووكت ھەلىپى: ئەو دەزانى چۆن بە يەك گۆچان وەشانىك گورچىلەمى ماران تېكىشكىتىنى. بۇ ام پىتبكە، ئەو بىكە كە فەرمانات پىتەدات، دەنا دەتىرىزىتىنى.

ئىلکتر: ئېيوه دەتوانن وەلام بۆپاشا بىگىرنوھە كە من لە ئاھەنگە كە وەدىيار ناكەوم. فىلىپ تۆ دەزانى چى دەكەن؟ لەو سەررووى شارەكەوە ئەشكەوتىك ھەيە ئىمەى گەنج ھەرگىز نەمانتوانىيە قۇولالا يېيە كەم بىبىنин، دەلىن پىيۇندى بە دۆزخە كانەوە ھەيە. كەشىشى مەزن بە بەردىكى گەورە بەستووويە. جا ئىدى تۆ باوەر دەكەي! لە ھەر يادىكدا گەل لە بەرددم ئەم ئەشكەوتە يە كىزەبنوھە. سەرپازىكان بە تەنیشت ئەو بەرددوھ پال دەكەون كە پېكە چۈونە ژۇورەوە گرتۇوە، مەردووە كانغان وەك ئەوەي دەلىن لە دۆزخە كانەوە سەرددەكەون و لەناو شار بالاو دەبنەوە. پەرۋيان بۆ دەخەنە سەر مىزەكان، كورسى و قەرەۋىلەيان پىتەددەن، كەمېتك پال بە يە كەوە دەنیئن تا شوئىنيان لە شەوچەرەدا بېيىتەوە، ئەوان لە ھەموو شوئىنەكەوە را دەكەن. ھەموو شتىك بۆ ئەوانە، تۆ پارانەوەي زىندۇوە كان بەھىنە بەرچاو: «مەردووە خۇشەویستە كەم، مەردووە خۇشەویستە كەم، من نەمۇيىتتۇوە تۆ بىرىندار بىكەم، لېيم بىبورە» و بۆ سبەي بەيانى لە گەل قۇوقەي كەلەشىپ دەچنەوە زېر خاڭ، بەرددەكە دەخەنەوە بەرددم ئەشكەوتە كە، ئەوە كۆتاپى دى تا وەكى سالى دادى. نامەۋى بەشدارى لەم بىرەوەرىيانەدا بىكەم. ئەوانە مەردووە كانى ئەوانن نەك ھى من.

كلىيىمنىستر: ئەگەر تۆ بە دلخوازى خۆت گۆپىرايەلى نەكەي، پاشا فەرمانى داوه بە زۆر بىتھىن.

ئىلکتر: بە زۆر؟ ها! ھە! بەزۆر؟ ئەمەيان چاڭە. دايىكە چاڭە كەم، تكايە

چىتەر تىيى ناگەيت، تۆ دەلىيى: «ئەوە من نىيم، ئەوە من نىيم ئەوەم كەردووە». لە گەل ئەوەشدا لېرە دەمبىنى، سەد جارىش نكولى بىكەي، ھەمېشە لېرەيە، لە پىشىتەوە راتىدە كېشىنى. لە كۆتاپىدا دەزانى كە زيانى خۆت لەسەر يەك تاكە يارى تەختە نەرد بەستۆتەوە، يەك جار بۆ ھەموو جار و، تۆ ھېچى تر نىيە بىكەي، جىڭ لە راکىشانى تاوانە كەت نەبىن ھەتاوە كە مەردىنت. ئەمە دەبىنин كە شىكى گەنجىت چى بەسەر دى.

ئىلکتر: شىكى گەنجىم؟ فەرمۇو ئەوە گەنجىي خۆتە كە ھېشتىتا زېتىر پەشىمانىت وەك لە تاوانە كەت، ئەوە گەنجىمە كە ھېشتىتا زېتىر لە بىيگۇناھىيە كەم ئېيوه رېقتان لېيدەبىتەوە.

كلىيىمنىستر: ئەوەي من لە تۆ رقم لېيدەبىتەوە، ئىلکتر، ئەوە خودى خۆمە نەك گەنجى تۆ- ئاھ نەخىر- ئەوە گەنجى خۆمە.

ئىلکتر: ئەي من، ئەوە ئېيۇن، ئېيۇن كە رقم لېتانا دەبىتەوە.

كلىيىمنىستر: ئاي شۇورەيى! ئىمە وەكى دوو ژىنى ھاوتەمەن نەفرەت لە يەك دەكەين، وەك ئەوەي ناكۆكىيە كى خۇشەویستىيەكمان ھەبىن لە دىزى يەكترى، لە گەل ئەوەشدا من دايىكتم. كورپى گەنج من نە دەزانى تۆ كىتى، نە دەشزانىم كە تۆ ھاتۇرى چى بىكەي لە نىيوانان، بەلام ئاماھىي تۆ شۇومە. ئىلکتر رقى لېيم دەبىتەوە، من لەو بىن خەبەر نىيم. بەلام ئىمە بە درىيەتىي پازە سالان بىتەنگىيەمان پاراست، تەنها تېپرانىنە كانغان خيانەتى لېيدە كەردىن. تۆ ھاتۇرى، تۆ ئىمەت دواند و، ئا ئەمەتا ئىمە ددانە كانغان دەرخستۇوە و وەكى سەگان ھەرەشە دەكەين. ياساكانى شارە كە لە سەرمان پېيويست دەكەت مىواندارىت لېيوه بىكەين، بەلام من لېتىنى ناشارمەوە، ھىسا دەخوازم كە لېرە بېرىت. ھەرچى سەبارەت بە تۆپە، مەنداڭە كەم زۆر بە وەفاتىرىن وېتەم خۇشم ناوابى، ئەمە راستە، بەلام من زېتىر لەوە دەستى را سىتم بە

باوکت، ئىيە سەربوردەي خۇتانم بۆ بگىئپنەوە. فەرمۇو كورى گەنجىم، واز لە كارەكانت بەھىئە: چاۋىپىكەوتتەكانى وەك ئەمە هەندىك جار زۆر بەسۈودەر دەبن لەوەي لەپىشىدا بۆي دەچىن. نۇونەي **Tele-maque** وەرىگەر، كورى پاشا يۆلىسىس وەك ئىيە دەبىزىن. لەرۋىزىكدا چاوى بە پېرە پىاوايىك دەكەۋى بە نىيۇي **mentor** كە ھۆگىرى دەبىن و لە ھەموو شۇئىنىكەوە بە دوايەوە دەبىن. دواي ئەوە، ئايادەزانن ئەم **mentor** مىئىتىرە كى بۇو؟ بەقسە كەرنەوە سەرنجى را دەكىشى و پەرە دىتە خوارەوە. پەردى.

پاشا لە گۈپىرلەلى من دلىيا بکەوە. لە ئاھەنگە كە دىيار دەبم، چونكە گەل دەيەوى مېبىنى، بىن هيۋايان ناكەم. بۆ تو فيلىپ، تكەت لىدەكەم، سەفەرەكەت دوابخە، بەشدارى لە ئاھەنگە كەماندا بکە. لەوانە يە تو ھەلىتكى تىدا بەدۇزىتەوە بۆ پىتكەنن. تا كاتىكى دىكە، دەچم خۆم ئاماھ دەكەم. ئىلىكتەر: دەردەچى. كلىتىمىنستەر بە ئۆرسەت: لىرە بېرى من دلىيام كە تو بەدەختىمان بۆ دەھىنى. ناشى تۆ بەدەختى ئىمەت بۇي، ئىمەھە هىچ لەگەل تۆ ناكەين. لىرە بېرى. لەبەر خاتى دايىكتەوە لىتىدەپارپىمەوە لىرە بېرى. (دەردەچى)

ئۆرسەت: لەبەر خاتى دايىكم ژووپىتىر دىتە ژۇورەوە.

شانۇي شەشم

ئۆرسەت: ژووپىتىر

ژۇوپىتىر: نۆكەرەكەت خەبەردارى كەدەن كە بەتەمان دەربچىن. ئەو بە بىيھوودە بەدواي ئەسپان دەگەرى لە ھەموو لايەكى شاردا. بەلام من دەتوانم بەنرخىكى كەم دوو جوانسوو بەزىنت بۆ پەيدا بکەم.

ئۆرسەت: چىتر ناپۇق.

ژۇوپىتىر، بەھىمنىيەوە. چىتر نارۇن؟ كەوابۇو بەجىت ناھىيەلەم، ئىيە مىوانى من، لە خوارووی شارەوە ئوتىلىتكى چاڭ ھەيە، پىتكەوە تىيىدا دادەبەزىن. ئىيە پەشىمان نابنەوە لەوەي منتان ھەلبىزاردۇوە بۆ ھاوارتىيەتى. لە پىشىدا- ئەبراکاس، گالە، گالە، تىسى، تىسى- من مىشەكانت لىپاس دەكەم، پاشانىش پىاوايىكى لە تەمەنلى من ھەر چۈنۈك بىن ئامۇڭارىيەكانى بەسۈودەن. من دەتوانم بىمە

چواره‌مین: بهلئی؟ ئئى ئەوهايە، من دلەم بەمه ئاو ناخواتەوە. لە سېبەينىۋە دەست دەكەم بەخۆم دەلىم: «سالانى دادى دەبى چۈن بن؟ ئەوان سال لەدوايى سال بەدتر دەبن».

دوودم: بىيەنگ نەگېتەت. نەوەك يەكىك لەوان لە كەلىپنى شەقارە بەردىكەوە دزە بكا و ئىستە لەنيوان ئىيمەدا بسوورپىتەوە... مەردوو هەن بەپىش وادە دەكەونەوە.

بەنيڭەرانىيەكەم سەيرى يەكتەر دەكەن.

ژىنلىكى گەنج: ئەگەر ھەر ھىچ نەبوايە ئىستە دەستى پىيىركەدبوايە. ئەوانەي ناو كۆشك چ دەكەن؟ ئەوان پەلە ناكەن. من واي دەبىن ئەم چاودەپۇانىكىرىدەن سەختىرىن شتە: ئىيمە لىرەين، لمۇزىر ئاسمازىنىكى ئاگىر رېيدەكەين بى ئەوهى چاوان لەسەر ئەم بەردە رەشە ھەلبىگىن... ھا! ئەوان ئا لەۋىن لەپشتەوە، ئەوان وەكۈئىمە چاودەپۇان، ھەمووپىان كەيفسازن بەھى ئازار بەئىمە دەگەيدەن.

پېرەزىنلىك: چاکە، گەپچاپ! ئىيمە دەزانىن چ شتىك ئەم زىنە دەتسىپىنى.

بەھارى راپوردوو پىاواهەكەي مەردوو، ئا ئەۋەتا دە سالە ئەم زىنە شاخى لە پىاواهەكە بەستۆتەوە.

زىنە گەنجەكە: بىيگومان، بهلئى، من دانى پىيەددەن ئەم دەندەي توانىيېتىم دەسخەر قۆم داوه، بەلام من خۆشم دەويىست و ژيانىكى خۆشىوودم پىيدا. ئەو ھەرگىز لە ھىچەوە بەگومان نەبوبو! لەكاتىكىدا دوو سىنچى بەوەفای سەگانەي لېدام، مەر. ئەو ئىستە ھەموو شتىك دەزانىن، كەيفسازىيەكەيان لىن تىكىدا، ئەو رقى لىيمە، ئازار دەچىرىنى. تاوايىكى دىكە دەكەويىتە بەرامبەر من، جەستە بۆن سىگاراوىيەكەي بەجەستەمەوە دەلكىن. ئاواھە خۆم پىيە دەلكىننى كە ھىچ زىندۇوپىتىك ھەرگىز ئاواھەي نەكربىن. ئاھە! دەبىمەمەوە لاي خۆم. وەكۇ فەرەر قۆك بە دەوري ملەمەوە دەسۈرپىتەوە. خواردىنىكى خۆشم بۆ ئامادەكەر دووه، ئارده شىرىنى، يەك ژەمە خواردىنى سۈوك

دىيەنلىكى يەكەم

پىادەشتىك لەناو چىادا. لەلاي راستەوە ئەشكەوتىك دەرگاکەي بە بەردىكى رەشى گەورە داخراوە. لەلاي چەپىشەوە چەند پەيىھەيەك دەگەنە پەرسىتگا يەك.

شانۇرى يەكەم

خەلک، پاشان ژۇوپىتىر، ئۆرسەت و پەروەردەكار ژىنلىك لەبەرددەم كورە چەككۈلانەكەي لەسەر چىنچىكان دادەنىشى. بۆينباغانەكەت ئەوهە سى جارە بۆتى دەبەستم. بەدەستە كانى پاكي دەكتەوە. بەم شىيودىبە تۆ پۇختەي. زۇر زىرىبە و لەگەل خەللىكى دىكە بىگرىيە كاتىكى پىيەتەللىن بىگرىيە.

مندالەكە: دەبى ئەردووەكان لېرىھە بىيىن؟

زىنەكە: بهلئى.

مندالەكە: دەترىم.

زىنەكە: دەبى بىرسىتى خۆشەويسىتەكەم. ترسىكى گەورە. بەم شىيودىبە دەبى بەپىاوايىكى بەرھوشت.

پىاوىيكى: ئەمپۇز بۆ ئەوان ھەواكەي خۆش دەبىن.

يەكىنلىكى دىكە: خۆشىخاتانە! دەبىن لەو باوھەدابىن كە ئەوان ھېشتىا ھەست بەگەرمائى خۆرەتاو بىكەن. پارسال باران بۇو ئەوان... تۆقىتىنەر بۇون.

يەكەم: تۆقىتىنەر.

دەرەم: مەخابن.

سېيىھەم: وەختايىك ئەوان دەگەرپىتەوە ناو كونەكانىيان و ئىيمە تەننیا جىيەدەھېتلىن، بەينى خۆمان بىن، من بەپەلە دەيمەوە ئىيرە، دەنوارمە ئەم بەرددە و بە خۆم دەلىم «ئەۋەتا لە ئىستەوە تا يەك سالى دىكە تەواو».

(خەلک تىيىكىدەقۇزىتىن)

پياوېيك، سەرگەتتۇوه بەسەر پەيژەكانى پەرسىتكەكە، خەلک دەدوينىنى.
دەتانەوى شىيتىمان بىكەن؟ با دەنگەكاغان يەكبەخەين ھاۋىتىيان، با
بانگەوازى ئىيگىست بىكەين، ئىيمە ناتوانىن بەرگەي ئەو بىرىغىن كە
پىتۈرەسمەكە لەو درىئەخايەنتىرىت.

خەلکەكە: ئىيگىست! ئىيگىست! بەزدىي!

ژىيىك: ئاھ بەلى! بەزدىي! ھىچ كەس ناتوانى رەحم بە من بىكەت!
هاكا دىيتتان ئەو بەخۆى و قورىگى كراوەيەوە هات، ئەو پياوەي كە
ھىينىدە رقم ليىدەبىتتەوە، دەمختاتە ناو باوەشە نەبىنراو و
حەپەساوەكانى خۆى. بەدرىئايى شەو دەبىتتە ئاشقى من، بەدرىئايى
شەو.
ها!

(ژنهكە لەخۆى دەبۇرۇتتەوە)

ئۆرست: چ شىيتىيىكە! دېبىن بەو خەلکە بوتى...

ژووبىتىير: هيى، چىتە كۈرى گەنج، ئەو ھىينىدە ھاتوھاوارە بۆزىزىك كە
لەخۆى دەبۇرۇتتەوە؟ ئىيۇھ رېتكەوتى ئافرەتى دىكەش دەكەن.
(پياوېيك دەچىتە سەر ئەڭىن)

من گەنييۇم! من گەنييۇم! من كەلاكىنى ناپاكم. بنۇن مىشەكان
وەكۇ دال بەسەر منھون! گاز بىرىن، كونبىكەن پىيەو بىدن. مىشە
تولەسىيەكان رۆچەنە ناو گوشتەكانەوە تاۋەكۇ دلە پىيسەكەم. من
گۇناھم كەرد، من سەد جار گۇناھم كەرد، من پىىسىم، من يەك چالى
پىياسايم.

ژووبىتىير: ھۆپياوى چاك!

پياوەكان ھەلىيدەستىيەنەوە.

باشه، باشه. تاۋىيىكى دىكە تۆ چاوت پىىدەكەۋىن وەختايەك ئەوان

و چاك وەك ئەوھى ئەو حەزى پى دەكەت. بەلام ھىچ شتىيىك دلە
رەقەكەي نەرم ناڪاتمۇه و ئەم شەۋە... ئەم شەۋەيان، لەناو
پىتەخەفەكەم دەبى.

پياوېيك: ئەو زىنە لەسەر ھەقە بهقەسەم. ئىيگىست چى دەكەت؟ بىر لە چى
دەكەتەوە؟ من ناتوانىم بەرگەي ئەم چاودەپانىيە بىگەم.

پياوېيكى دىكە: كەوايە تۆ بۆ خۆت شەكتات بىكە! تۆ لەو باوەرەدای كە
ئىيگىست لە ئىيمە كەمتر بىترىنى؟ بەدوئى. دەتەوى بچىتە شوپىنى ئەو
و بىست و چوار كاتىزمىر لەگەل ئاگامەمنۇن بەرەپرو بىتەوە؟
ژنە گەنچەكە: توقيىنەرە، توقيىنەرە چاودەپانى. پىيم وايە ئىيۇھ ھەمووتان بە
ھىمنىيەوە خۆتانا لە من وەدۇور دەخەنەوە. بەرەدەكە ھىشىتە
لان بەرداوە، ھىشتاتا ھەرىيەكىك لە ئىيمە نىچىرى مەردووھكانى
خۆبەتى، تەنیا وەك دلۇپە بارانىك.

ژووبىتىير، ئۆرست و پەرەپەدەكار دىن.

ژووبىتىير: بىرەدا وەرن، باشتىر دەبن.

ئۆرست: ئا ئەوەتەن، خەلکانى ئارگۇس، دەستوپىيەنەد بەوفا يەكانى
پاشا ئاگامەمنۇن ؟

پەرەپەدەكار: ئەوانە چەند ناشىرىيەن! دەبىنى گەورەم، رەنگىيان لە مۇم و
چاوابان بە قولۇدا چووھ. ئەم خەلکانى ئىيە خەرېكە لە ترسانا بىرن.
ئا ئەوەتا نىشانە پۇپۇچىان پىيەدە. لېيان بنۇرە، چاوابان بىدە.
ئەگەر.....

ژووبىتىير: ئى ئەوجا جوانىيە كەمەت بەكەلکى چى دىت، چەند گولە
بەيىونىيەك لەسەر گۆنەكانت، كەسە سادە و ساڭارەكەم، ئەوھە
رېگەتلىنى ناگرى بىيىتە پەين، وەك ھەمۇ ئەوانە لە بەرچاوى
ژووبىتىير.

بېرۇ، تۆ بۆنېيىكى گەنيوت لىيدى و تۆ پىتى نازانى. ھەلبەت ئەوان لۇوتىيان
پىپىيە لە بۇنى تايىتە خۆيان، ئەوان لە تۆ چاكتىر خۆيان دەناسن.

پاسهوانه کان دینه ژووره وه.
پاسهوانیک: گوره م. همه مو شوتینیک گه راین بهدوای شازن.
 به لام کوشک چولوهوله.
ئیگست: چاکه. بەيانى ئەم ھەق و حسابه پاک دەكەينەوە (بۆ كەشيشى مەزن) دەستپىيېكە.
كەشيشى مەزن:
 بەرددەكە لابەرن.
خەلکەكە: ها!
 (پاسهوانه کان بەرددەكە لادبەن. كەشيشى مەزن خۆى دەباتە پىيشهوە تا ئاستانەي ئەشكەوته كە)
كەشيشى مەزن:
 ئىيۇ لەپىركراوه کان، لەيدكراوه کان، ناكامە کان، ئىيۇ كە لەسەر ropyى زەۋى دەخشىن، لە ناو تارىكايىدا وەك دوكەلى بوركانە کان، چىترتان بۆ نەماواهە تەوە جىگە لە رق و تۈورەيى گەورەتان، ئىيۇ مردووه کان راين، ئەو جەزنى ئىيۇدە!
 فەرمۇون سەربىكەونە سەر زەۋى وەك ھەلمىكى فەرە گەورەي گۆڭرە كە (با) راوى بىكەت. لە ھەناوى جىھان وەرنە دەرەوە، ھۆ مردووه کان، سەد جار مردوو، ئىيۇ كە ھەموو تىريەي دلە كامان واتان لىدەكەت سەرلەنۈي بېرنەوە. ئەو بە تۈورەيى و تالىيەوە، بەگىانى تۈلەسەندىنەوە، ئەزلىيتان دەپارىتەمەوە وەرن تۈورەيىستان بەزىندۇوه کان ھەلبىرىشۇ! وەرن تەمتۇمانىيىكى خەست بەناو شەقامە كامان پەرت بىكەن. تاقىمە كانتان فشار بىتن بخزىنە نىوان دايىك و زارۆكەوە، نىوان ئاشق و گراوه كە. وامان لىبىكەن پەشىمان بىنەوە كە نەمردووين. راين، خوتىمۇ كان، كرمە كان، تارمايىيە كان، دىيە كان، تۆقىنى شەوانغان. راين ھۆئە و سەربىازانە كە بە گومرایى مردن راين بەدەختە كان، زەليلە كان، راين

دەگەنە ئىيە پىاوه كە گرفتار دەمىنېتەوە، بەچاو سوورانەوە يەكەوە فيكە لىدەدات.
خەلک: ئىيگست! ئىيگست. بەزىيى، فەرمانبىدە تا دەستپىيېكەن. ئىيمە چىتىر بەرگە ناگىرىن. ئىيگست لەسەر پەيزە كانى پەرسىتە كەوە وەدىار دەكەوى، لە پىيشهوە يىشى كلىتىيەنستەر و كەشيشى مەزن. پاسهوانه کان.

شانۇي دۇوھەم

ھەمان كەسە کان، ئىيگست، كلىتىيەنستەر، كەشيشى مەزن، پاسهوانه کان.

ئىيگست: سەگە کان! ئىيۇ زات دەكەن سکالا بىكەن؟ ئا يَا ئىيۇ ياددا وەرىيە سووکە كانتان لەپىركردووە؟ قەسەم بە ژۇپىتىر، بىرەوەر بىيە كانتان دەبورۇزىنەوە (رووى خۆى بەرەو كلىتىيەنستەر وەردەگىرى). دەبوايە ئىيمە بېبى ئىيلكىتەر دەستمان پىتىكەر دەستمان بەلەن دەبى ئىيلكىتەر وریا بى سزاکەم بى ھاوتا دەبى.

كلىتىيەنستەر: ئىيلكىتەر وادى پىيدام كە گوپىر اىيەلى بىكەت. من دلىيام خۆى ئاماھ دەكەت، دەبىن لەبرامېر ئاۋىنە كە دواكەوتىي.

ئىيگست، بۆپاسهوانه کان:
 بېرىن ئىيلكىتەر لە كوشكەوە بەيىننە ئىيە، بە خۆشى و ترشى بى، (پاسهوانه کان درچوون، بەناو خەلکەدا). بۆ شوينى خۆتەن. پىاوه کان بۆ دەستە راستم. ژن و مندالە كانىش بۆ دەستە چەپم. چاکە.

(بېىدەنگىيەك. ئىيگست چاودەپانە)

كەشيشى مەزن:
 ئەم خەلکانە لېرە ناتوانى پتە بېيىننەوە.

ئىيگست: دەزانم. ئەگەر پاسهوانه کان.....

ئەو ئەشكەنجانە ئىيۇھ بۆتازنەيىناون، وەكۇ قورقۇشم بەسەر رېزە
چكولە پېقىن و خەمگىنە كانىيان دەكمۇئى.

خەلکەكە: بەزەبى!

ئىيگىست: ئاھ، بەلى! بەزەبى! نازان كە مەردووه كان هەرگىز بەزەبىيان
نىيې؟

سکالاكانىيان ناسرىيەتەوە، چونكە حەق و حسابىان بۆھەتا ھەتا يە¹
رپاوهستاواه. نىسىس. ئايا تۆ دەتوانى بەكىردىيەكى چاك ئەو
خرابەكاربىيە رەشبىكەيەتەوە كە دەرھەق دايىكت كەردووتە؟ بەلام ج
كەردىيەكى چاك دەتوانى بۆھەتا ھەتا يە بەھارى بىگات؟
رېزەكەي نىيودەرەپەيەكى زەردەگەرە، بەبىن ھىچ شەنە بايەك، ھىچ
شەتىيەكى تىيدا ناجولولىت، ھىچ شەتىيەكى تىيدا ناگۇرۇت، ھىچ
شەتىيەكى تىيدا نازىشى، يەك خۆزەتاتاوى كەزە، يەك خۆزى نەجۇولاۋىدە،
كە ھەتا ھەتا يە وېرانى دەكات. مەردووه كان لېرە نىن- ئىيۇھ ئەم و شە
سەرسەختە دەزانن؟ ئەوان چىتر لېرە نىن، ئەوه لەبەر ئەۋەيە كە ئىيۇھ
خۆزان كەردىتە پاسەوانى بىن غەل و غەشى تاوانەكانىنان.

خەلکەكە: بەزەبى!

ئىيگىست: بەزەبى؟ ئاھ! گەپچارپى كۆمىدىيىانە، ئىيۇھ ئەمپۇ خەلکەتەن ھەيە.
ئىيۇھ ھەست بە قورسايى ئەو ملۇتىنەها چاوه چەقىيۇ و بىن ھىۋايانە
ناكەن بەسەر رۆخسار و دەستە كانىتanhەوە؟ ئەوان ئىيەمە دەبىيەن. ئەوان
ئىيۇھ دەبىيەن، ئىيەمە لەبەر دەم ئاپۆرەي مەردووه كان رۈوت و قۇوتىن.
ھا! ھا! ئەۋەتانى ئىيۇھ ئىيەستە چاكتىر سەرگەردان بۇون، ئەوه روانىنە
نەبىنراو و پاكە دەتائىسووتىيەنى، كە جىيىگىرتە وەك لە بىرەوەرەپەيەكى
روانىن.

پياوه كان: بىانبەخشىن لە زىندۇوپەيىمان لە كاتىيەكدا ئىيۇھ مەردوون.
زىنەكان: بەزەبىي، ئىيەمە بەپۆخسارەكان و شەتەكانى ئىيۇھە ئاپۆرە دراواين.
ئىيەمە بەرگى پەرسەي ھەمىشەيى ئىيۇھەمان پۆشىيەو و لە بەرەبەيەنەوە

مەردووه كانى بىرىتى كە ھاوارى سەرەمەرگەتەن بۆتە يەك نەفرەت.
دەبىيەن، زىندۇووه كان لېرەن، نىچىرە قەلۇوھ زىندۇووه كان! رابن.. باو
و بۆرانىيان بەسەردا بىيارىتن، تا ناخى ئىيىك بىياناشنەوە و رابن!
رابن! رابن!

دەھۆل دەنگىتىوئى. لەبەر دەم ئاستانە ئەشكەوتە كە سەما دەكەت، سەرەتا
بەھىيەمنى، پاشان بەرە بەرە خېراتر و لەھىلاكىيان بەر دەبىيەتەوە.

ئىيگىست: ئەوان لېرەن!
خەلکەكە: تۆقىن!
ئۆرسەت: ئەندە بەسە من دەچەم.....

ژۇوپېتىر: بىنۋە من، كۈرى گەنچ، لە بەرامبەر، لەۋى لەۋى تىيەم بپوانە!
تىيگە يىشتى. ئىستاكە بىيەنگ بە.

ئۆرسەت: ئىيۇھ كىن؟
ژۇوپېتىر: تاوىكى دىكە دەيزانى.

ئىيگىست: بە هيىمنى لە پەيىزەكانى كۆشكەمە دادەبەزى.

ئىيگىست: ئەوان لېرەن (بىيەنگىيەك). ئەو لېرەيە، ئارىسى مىرددەكەت كە
تۆ كەردىبووتە گەپچارپ. ئەو لېرەيە، لەبەرامبەر تۆ، لەباوەشت دەكەت.
وەك ئەوهى تەۋقەت لەگەلدا دەكەت. ھەر وەك ئەوهى خۆشتى
دەۋى، وەك ئەوهى رقى ليت دەبىيەتەوە! ئەمويشيان لېرەيە، خاتۇو
نىسياسى دايىكت كە لەبەر بىن بايەخى مرد. ئەھى تۆ سىيگىيەست،
سۇو خۆزى شۇورەيى، ئەوان لېرەن، ھەممۇ قەرزازە بەدېختە كانىت،
ئەوانەى كە لە كۆتۈرەوەر يىدا مەردن و ئەوانەى كە خۆيان لەسىدارددا،
چونكە تۆ ئىيەفلاست پېنگىرن. ئەوان لېرەن و ئەوان ئەمپۇ كە
قەرزمۇزى تۆن. ئەھى ئىيۇھ، دايىك و باوكە كان، باوكە
دىناسكە كان، كەمېتىك چاوتان داخمن، دوورتر بپوانە، بەرەو خۆر:
ئەوان لەۋىن، زارۆكە مەردووه كان، دەستە چكولە كانىيان درېش دەكەن
و ھەمۇ ئەو خۆشىنۇ دىيىانە ئىيۇھ لېتانا بىيەرلى كەردوون، ھەمۇ

کى جورئەت دەكەت ؟ ئېلىكتر لەناو كەوايىھە كى سېپىيە وە لەسەر
پەيزەكانى پەرسىتكە كەمە وەدىيار دەكەۋى. ئېگىست دەبىنى)
ئېلىكتر!
خەلّكە كە: ئېلىكتر!

شانۇي سېيھەم

ھەمان كاراكتەرەكان، ئېلىكتر
ئېگىست: ئېلىكتر، وەلام بىدەرەوە، ئەم جلوپەرگە چى دەگەيەنى ؟
ئېلىكتر: جوانترىن رۆبىم لەبەر كردووە، ئايا ئەمۇرۇ جەزىن نىيە ؟
كەشىشى گەورە: تو ھاتسوى سووکا يەتى بەمەردووە كان بىكەيت ؟ ئەمە
جەزىنى مەردووە كان خۆيانە، تو زۆر چاڭ ئەمە دەزانى و دەبوايە تو
جلى پەشى تازىيەت لەبەر بىرىدبوايە.
ئېلىكتر: جلى پەشى تازىيە ؟ رەشپۇشى، بۇ ؟ من لە مەردووە كانى خۆم ناترسم
و كارىتكىشىم بەمەردووە كانى ئېتەن نىيە!

ئېگىست: تو راستت وت، مەردووە كانى تو مەردووى ئېمەنин. لىپى بروان
لەناو رۆپىتىكى سۆزانىيەتىدا، كىچە چكۈلانە كەى ئانترى، كە
ترىنۇكانە سەرى برازايىھە كانى خۆى بېرى، كەوايىھە تو چىت، ئەگەر
دوا فېيدراوى رەگەزىتىكى نەفرەتلىكراو نەبى ! من دلّم پېت سووتا و
تۆم لەناو كۆشكەكەمدا بەخشى، بەلام ئەمۇرۇ دان بەھەلە كەمدا
دەنیيم، چونكە تو ھەمېشە خوبىنى كۆنلى گەنييى ئاترىيدەكان بەناو
دەمارەكانتدا ھاتوجۇ دەكەت و، تو ھەمۇومان دەتەنەنېيە و ئەگەر
رەدەيەكت بۆ دانەنیيم. سەگە؛ كەمېكى حەۋەلەت ھەبى دەبىنى كە
من دەزانىم سزا بىدم. چاوهكانت بەشى گىيان ناكەن.

خەلّكە كە: گلاؤه!

ئېگىست: گویت لىتىيە، نەگبەت لە گرمۇھۇپى ئەم گەلە كە ھەستت بىندار

تا شەو و لە شەھىشە وە تا بەرەبەيان دەگرىن. ھەمۇو ھەولىكىمان
دا، بەلام بىرەودىرىيە كاناتان لە نىتوان پەنجە كاناندا لەبەر بەك
ھەلّدەوەشىتە وە دەخلىسىكى، ھەمۇو رۆز كەمېك زىتىر
زەردەلّدەگەرى و، ئېمەش كەمېك گۇناھبارت. ئېتە ئېمە
جىيەدەھىلّن و جىتمان دەھىلّن، ئېتە وەك خوتىن دارسان دەرژىتىنە ناو
ئېمە وە. بەلام ئەگەر ئەمە گىيانە تۈرە كاناتان ھېتىر بىكەتەمە، بىزان، و
ھۆ خۆشەويىستە ونبۇوە كانان، كە ئېتە ژيانى ئېمە تان بەفېرۇ دا.
پياوهكان: ليتىمان ببۇورن كە ئېمە زىندۇوين، لە كاتىكىدا ئېتە مەردوون.
مندالەكان: بەزەبى ! ئېمە بە ئەنقەست لەدایك نەبۇوين، ئېمە ھەمۇمان
خەجالەتىن لە گەورە بۇون. ئېمە چۈن دەتوانىن ھەستتان بىندار
بىكەن ؟ بىنۇر ئېمە بەسەختى دەشىن، ئېمە لەپىن، رەنگ زەرد و
تەواوېك چكۈلە. ئېمە دەنگ ناكەن، ئاودەدا دەخلىسىكىتىن
ھەتاوەكە ھەواي دەوروپەريشمان ناشېپۇتىن.

ئېمە لە ئېتە دەتسىن، ئۆزى ! ترسىتىكى چەند گەورە !

پياوهكان: بىانبەخشن كە ئېمە زىندۇوين لە كاتىكىدا ئېتە مەردوون.

ئېگىست:

ھېيمنى ! ھېيمنى ! ئەگەر ئېتە ھەروا بىكرووزىنە وە، كەوايىھە منى
پاشاتان چى بللىق ؟ چونكە ئازارەكەم دەستىپىيەكەردووە: خاك
دەلەرزى و ھەوا تارىك دادى ؟ مەردووە لە ھەمۇوان گەورەتەكان،
ئاگامەمنۇن ئەوھى من بەدەستەكانم كوشتم وەدىيار دەكەۋى.
(ئۆرسەت، شەمشىرەكەى دەكىشىتە وە)

پىيس و چەپەل ! رېگەت پېنادەم ناوى باوكم تىكەل بە
مەيمۇونچىيەكان بىكەيت !

(زۇوپىتىر دەيگىرى بە خۆبەوە تەھوقى دەكەت)

بۇھستە، كورى گەنج، بۇھستە !

ئېگىست رووى خۆى وەردەگىتى.

به رخوره تاو گه رم دهنه وه. لم کاته دا لمثیر هه مان ئاسماندا،
مندالله کان له گزپه پانی کورینتادا ياری دهکن. دایکه کانیشیان
به هیچ شیوه یه ک داوای به خشیش ناکهن، چونکه هینا ویانه ته
دونیا وه. به زرده خنه یه که وه چاویان لیده کهن، شانازیان پیوه
دهکن.

هو دایکانی ئارگوں، ئوه دهزان؟ ئایا ده توانن ھیشتا له شکری ژنیک
بگهن که ده پوانیته مندالله که و دلئی:
«ئمه من بوم له ناو سکی خوم هه لمگرتبوو؟».

ئیگست: دوا جار تو بیدنگ نابی، يان وشه کان بخمه وه ناو قورگته وه.
چهند دنگیک له ناو خدلکه وه.

به لئی، به لئی، با بیدنگ بئی! بهس، بهس!
چهند دنگیکی دیکه.

نه خیر، لییگه رین با قسه بکات! لییگه رین با قسه بکات، ئوه
ئاگامه منوون خوی ئيلها می پيداوه.

ئیلکتر: هوا خوش. له هه مو شوئنیکه وه، له ده شته وه پیاوان سهريان
شوردکنه وه و دلئین: «هوا خوش، که يفسازن. هو جه للا دي
خودی - خوتان، ئایا ئهم قهنا عهه ته متوازعهه ئوه جوتیاره تان له
ياد چوو که له سمر زوییه که و ده پوات و دلئی:

هوا خوش؟ ئا ئوه تا ئیوه ده ستہ کانتان شورکر دوت وه سه ره رو
خوار به ئاسته هه ناسه ددهن. مردووکه کانتان به دهور تانه وه
ده لکین. ئیوه نیشته نی نه جو ولا وهن، له ترسی ئوهی نه وه کا
که مترین جولو له پالیان پیوه بنی، ئوه ترسنا که، وا نییه؟ ئه گه ر
ده ستہ کانتان له ناكاويکه وه بهر هه لمیکی شیدار بکه وئ ئوه
پوچی باوکت يا هي پیشینه که ته؟

به لام چاو بدنه من: من ده ستہ کامن دریز ده که، شوریان ده که وه
و خوم لیک ده کیشمه وه ودک چون مرق له خه و هه لدسى،

كردووه، گویت لییه چ ناویکیان لیتناوه؟ ئه گه ر من لیره نه بوما يه
بوجله و كردني تووره يبيه کهيان، هه ر لم شويته ده موده است پارچه
پارچه يان ده کردي.

خەلکە که: گلاؤ!

ئیلکتر: تو بلیي ئه مه گلاؤ بى که من دلشادم؟ ئه ئهوان بچی دلشاد
نین؟ کى پیگه لى گرتون؟

ئیگست: پیده کنه نى و باوکه مردووکه يشى لیره يه، ده موجاوى خوتىنى لى
كويتونه وه.

ئیلکتر: چون جورئه تنان کرد لمباره ئاگامه منوونه وه قسه بکه ن؟
ده زان ئه گه ر شه و نه هات و قسه نه چې یېتىتە گویم؟ دهزانى وشه کانى
خوشە ويستى و حەسرە ته، دنگە گر و شكاوه که و ده چې یېتىتە
گویم؟ من پیده کنه نم. ئه مه راسته، بويه که جار له ژياندا من
پیده کنه نم، من به ختيار، پيتان وانىيە که به ختيار يه که ده بىنى
باوکم شاد ناکات؟ ئاه! ئه گه ر ليره بوایه، ئه گه ر كچە که ده بىنى
له ناو رۇبىيکى سپى، كچە که ده بىنى هيناتانه رېز كۆيلە يە كى
سووک و چرووک، ئه گه ر ده بىنى كچە که سەرى بەرزە و بە دې ختى
سەرى پېنە چەمان دوت وه، من بىگومان ئوهى بې بىرنا يە نە فەرەتم
ليېکات، چاوه بىرسکەداره کان له سيماشە كەت و لیوه
خوتىنايىه کانىيە وھ ولدە دەن زەرده خەنە بگرن.

ئافرەتىكى گەنج: جا ئه گه ر ئه و كچە راستى بلى؟
دهنگە کان: به لام نا، ئه و كچە شېتۈۋىتە، ئیلکتر به خىرى خوت ليره برق،
دهنَا گاوريە كەت به سەر ئىمەدا دەشكىتە وه.

ئیلکتر: كەوا يە ئیوه له چى دە ترسن؟ من چاوه دە دەمە دەرورى بەر ئیوه جگە
لە سېبەرە کانتان هيچى تر نابىنەم. گوئ لە مه بگرن که هه ر ئىستە
فيئرى بوم و لهوانىيە ئیوه نيزانىن: لە يۇناسستان چەندىن شارى
بەختىيار هەن. شارى سپى و هيئمن که وە كە مارمۇتك لە

ناددیتهوه؟

ئىگىست: لەگەل گېل و گەلۇر گفتۇڭ دەكىرى؟ ئىمە دەيانپۇوخىتىنى! جاران من ھەلە بۇوم دەمپاراست، بەلام ئەمە ھەلەيەكە راست دەكريتىمهوه: مەترىن، لەگەل زەرى دەپلىشىتىمەوه و پەگۈرىشەي ھەلدىكىشىم. خەلکەكە: ھەرەشە كىردىن وەلام دانەوه نىيە، ئىگىست! قىسى دىكەت پىنىيە پىمان بلېتى؟

ژنه گەنجەكە: ئەو سەما دەكات، ئەو دەخەنلىق و بەختىيارە، وەك ئەوهى مەردووه كان بىپارىزىن. ئاھى! ئېلىكتىر فەشاگەشكەيە. بىنۇرە منىش ھەروا، بالەكانم لەيەك درىز دەكەمەوه و گەرۇوم دەددەمە بەر خۆرەتاو!

دەنگ، لەناو خەلکەكەوه.

مەردووه كان بىيەندىنگ بۇون، ئىگىست تو دروت لەگەل كىردىن. ئورىست: ئېلىكتىرى خۆشەويىست.

ژوپىيتىير: قەسم بەھەق، لېسى ئەم مندالكارە دەپرم (دەستى درىز دەكات). پۆزىدۇن كاربىز كاربىزۇن ليولاپاي. ئەو گابىرە زلەي دەروازى ئەشكەمەتەكەي گرتىبوو بەتەقە تەقە لەبەر دەم پەيىزەكەوه دەجۈولىتەوه. ئېلىكتىر لە سەما كىردىن دەۋەستى. خەلکەكە: تو قىتىن!

(بىيەندىنگىيەكى درىز)

كەشىشى گەورە: ھۆ گەلى ترسنۇك و زۆر سووک: مەردووه كان تۆلەي خۆيان دەسىتىنەوه! چاو بىدەن مىشەكان گەردەلولىتىكى چۇپىپيان بەسەر ئىمەوه دروستكىردووه! گۈپitan لە دەنگىكى گلاو بۇو و نەفرەتى لىتكىردىن!

خەلکەكە:

ئىمە هيچمان نەكىردووه، ئەمە ھەلەي ئىمە نىيە، ئەو هات بە قىسە

شۇينەكەم لەبەر خۆرەتاو دەگرم، ھەموو شۇينەكانم. ئايا ئاسمان بەسەر سەرم دەپمىن؟ چاو بىدەن من دەبىن من سەما دەكەم، جەگە لە گەھى (با) كە بەر قىزم دەكەوى ئەست بە ھېچى دىكە ناكەم. مەردووه كان لەكۆتىن؟ ئىيە بۇدا دەكەن كە ئەوان لەسەر پىتم لەگەل منا سەما دەكەن. كەشىشى گەورە.

خەلکى ئارگۇس، بە ئىيە دەلىم ئەم ژنە گلاوە، بەدبەخت خۆرى و ئەو كەسەش لەئىيە كە گۈتى لېيدەگرى.

ئېلىكتىر: ھۆ مەردووه خۆشەويىستەكانم، ئېقىگىنى خوشكە گەورەكەم، ئاگامەمنۇن، تاكە پاشام، گۈن لە پارانەوەكەم بىگرن.

ئەگەر من گلاوە، ئەگەر رەحى پې سوتىتان بىرىندار دەكەم ھېمایەكىم بۆ بىكەن، بە پەلە ھېمایەكىم بۆ بىكەن، بۆ ئەوهى بىزانم.

بەلام ئەگەر پشتىگىرىم دەكەن خۆشەويىستەكانم كەوايە بىيەندىنگ بن تكاطان لېيدەكەم گەلایەك نەبزوئى، تاقە گىيايىتىك، نە ھەرايەك سەما پېرۇزەكەم لىنى تىكىبدات: چونكە من سەما بۆ شادى دەكەم، سەما بۆ ئاشتى مەرۆفەكان دەكەم، سەما بۆ بەختىيارى و بۆزىيان دەكەم. ھۆ مەردووه كانم، داواي بىيەندىگىتىان لېيدەكەم، بۆ ئەوهى ئەوانەي لە دەرورىبەرمهەن بىزانن كە دلىتان لەگەل مندایە.

ئېلىكتىر سەما دەكات.

دەنگ لەناو خەلکەكەوه:

ئەو سەما دەكات! چاوى لېكەن، سووک وەكۈ بىرسىكە، ئەو سەما بۆ خۆر دەكات، وەكۈ قوماشى شەكاوهى ئالا يەك و مەردووه كانىش بىيەندىنگ بۇون.

ژنه گەنجەكە:

چاۋ بىدەن نەشوهكەي، نەخىر ئەمە سىمای گومپايتىك نىيە، كەوايە، ئىگىست، ئىگىست! تو ھىچ شتىك نالىتى، بۆچى وەلام

بهيانى تا گزينك لەناو ديوارەكانغان مایتەوە، فەرمان بە يەكىك دەدەم وەکومەرييکى گەر سەرت بېرى. (دەردەچى، پاسەوانە كان بەشۈنىيەوە. خەلکە كە لەبەر دەنەم ئىلىكتىر دەرقۇن و مشتى بۆھەلەپىن) زۇويىتىئىر بۆ ئۆرسەت كەوايە گەورەم ئايا پەندتان وەرگرت؟ ئەمە يان مېشۇۋىيەكى ئەخلاقىيە، كە من بە تەواوى بەھەلەداچووم: خراپەكان سزاداران و باشەكانىش پاداشكران (ئىشارە بە ئىلىكتىر دەكات). ئەم ژنە.....

ئۆرسەت:

ئەم ژنە خوشكى منه، پياوى ساويلكە، بېرلاچق، دەمەۋى قىسى لەگەلدا بىكم.

(زۇويىتىئىر تاوىيك تەماشى دەكات، پاشان شانەكانى دەھىنېتە خوارەوە) هەرودەك چۈن تۆ دەتەوى.

(دەردەچى، پەرەرەدەكار بەدوايەوە) شانۇيى چوارەم

ئىلىكتىر لەسەر پەيىزە پەرستگە كە يە، ئۆرسەت.

ئۆرسەت: ئىلىكتىر!

ئىلىكتىر: (سەرى بەرز دەكتەوە تەماشى دەكات). ئاھ، ئەوه توپى فيلىپ؟ ئۆرسەت: ئىلىكتىر تۆ ناتوانى چىتر لەم شارەدا بىنى، تۆ لە مەترسىدای.

ئىلىكتىر: لە مەترسى؟ ئاھ ئەمە راستە! تۆ بىنېت چۈن نىشانى خۆم نە پىكا و لە دەستم چوو، ئەمە كەمېك ھەلە تۆ بۇو، تۆ دەزانى، بەلام من لەسەرتى حسېب ناكەم.

ئۆرسەت: من چىم كردووە؟

ئىلىكتىر: تۆ فريوت دام (بەرەو لاي ئە دادەبەزى) لېيم گەرى با تەماشى سىمات بىكم. بەلى من گىرۇددە چاوهكانى تۆم.

ژاراوىيەكانىيەوە ئىيمە راکىشىا! بۆ رووبار، بۆ جادۇوبازى، بۆ ناو رووبار، بۆ سووتان.

پىرەژنېك ھىتما بۆزىنە گەنجە كە دەكات. ئەمە يان ئاخاوتتە كانى دەكەن گوين دەخوارد، جله كانى لەبەر داکەن، تەواو رووتى كەنەوە و تىير شەقى بىكەن تا خوتىنى لەبەر دەپروات.

پەلامار دەدەنە سەر ژنە گەنجە كە، پياوەكان بەسەر پەيىزە كان دەكەون و تاوا بۆلای ئىلىكتىر دەبەن.

(ئىڭىستەلەدەستىتەوە)

بىيەنگىنگ بن سەگە كان. بەرپىزەو بېرۇنەو شوينەكانستان و ئەركى سزادانە كە بۆ من لييگەرىن (بىيەنگىيەك). ئەمە ئىستە؟. بىنېتان ئاكامى بەگۈينە كەنەن چۈن شىكايدە؟ ئىستا گومان لە سەرۋەكە كەتان دەكەن؟

بىگەپىنهو شوينى خۆتان، مەردووەكان ھاودەلىتان دەكەن بەدرىزەي شەو و رۆز مىوانستان دەبن. لەسەر مىز شوينىيان بىكەنەوە، لە ئاگردا نەكانستانەوە، لەناو پىتىخەفە كانستانەوە، ھەولىبدەن رەوشتى نۇونەييتان ھەموو ئەمانەيان لەبىر بىاتەوە. ھەرچى سەبارەت بەمنە و ئىرای ئەوهى كە سکالا كانستان بىرىندارىيان كەردىم، بەلام من لېitan دەبۈرم.

بەلام تۆ ئىلىكتىر.....

ئىلىكتىر: بەلام من چى؟ من زەربەي خۆم لەدەستچوو، جارييکى دىكە باشتىرى دەكەم.

ئىڭىستە: من دەرفەتت پېتىادەم. ياساكانى شار پىيگە ئەوەم لېيدەگىرن لەم رۆزانەي جەڙىن سزا بەدەم. تۆ ئەمە دەزانى و تۆ تىيىتەپەر اندووە. بەلام تۆ چىتر خەلکى شار نىيت، شاربەدەرت دەكەم. بە پىن خاوسى و بەپىن جانتا، لەگەل ئەم رۆبە شۇورەيىيە بەبەرتەوەيە. ئەگەر تۆ

ئىلکتر: نامەۋى چىتىر گویىت لېيگرم؛ تۆزۈر ئازارت دام. تۆ بە خوت و چاوه برسىيەكانتەوە و لە سىما كچانىيەكەتموھ وات لىتكىدەم رېقەكەم لە بىر بىكمەم؛ دەستەكائىم دەكەمەوە و رېيگە دەددەم تاكە گەنجىنەكەم بەسىر پىيەكاغىدا بخزى. خۇم بەھەوە راڑى كرد كە دەتوانىم لېرە خەللىكى بە وشەكائىم چاک بکەمەوە. بىنىت چى روویدا: ئەوان ئازارەكانيان خوشەدھوئى، ئەوان پىيويستيان بە بىرىنېكى ھۆگرھە يە كە بەوردى چاوهدىرى بن، بە نىنۇكە پىسەكانيان بىخورىتىن. ئەوھ دەبىن بەزەبرۇزىنگ چارەسەر بىكىن، چونكە ناتوانىي بە سەر خراپەيەكەوە زالى بىبى، تەنها بەخراپەيەكى دىكە نەبى.

مالئاوا فىليلىب، تۆ بېر قەلىم گەپى بۆ خەدونەكائىم.

ئۆرسەت: دەتكۈزۈن.

ئىلکتر: پەرسىتىگەيەك لېرە ھەيە، پەرسىتىگەي ئەپولۇن؛ زۇر جار تاوانكارەكان پەنای بۆ دەبىن و، ھەتاوهەكۈلۈشىدا بىيىنەوە كەسىنک ناتوانى دەدست لە تالە مۇويىكى سەريشىيان بىدات. لەۋىدا خۇم دەشارمەوە.

ئۆرسەت: بۆچى يارمەتى من رەتىدەكەيتەوە؟

ئىلکتر: ئەوھ تۆنەت كە يارمەتى من دەددەي. يەكىكى دىكە دىت من رېزگار دەكتات (ساتىك). دەزانم براڭەم نەمردووھ و، من چاوهپۇانى ئەو دەكەم.

ئۆرسەت: ئەگەر نەھات؟

ئىلکتر: ئەو دىت، ناڭرىنى نەيدىت. لە رەگەزى خۇمانە، تىيىگەيىشتى، وەكۈ من تاوان و بەدبەختى لەناو خۇنېيدا ھەيە. ئەفسەرەيىكى گەورەيە بە چاوه سوورە گەورەكانييەوە وەكۈ چاوى باوكمانە، ھەمېشە پە لە تۈورەيى، ئازار دەچىتىرى، ساقە بە چارەنۇرسىيەوە دەكتات وەكۈ چۆن ئەسپى سك ھەلدرەو قاچەكани لە رېخۇلەكاني دەنالاسكى و ئىستە بىزۇتنەوەيەك كە بىكەت دەبىن ھەناوى دەربەيىنى. ئەو دىت

ئۆرسەت: زەمەن گوشار دەھىيىنى، ئىلکتر گویىگە: با پىنگەوە راپكەين كەسىنک دەبىن ئەسپەكائىم بۆ ئاماھە بىكەت، لەپىشەوە خۇم سوارت دەكەم.

ئىلکتر: نە خىر.

ئۆرسەت: تۆ ناتوانى لە گەل مندا راپكەى؟

ئىلکتر: من نامەۋى راپكەم.

ئۆرسەت: دەتكەيەنە كۆرىنتا.

ئىلکتر: بەپىكەنېنېكەوە.

ھى! كۆرىنتا... تۆ دەبىنى، تۆ بە ئەنقمەست واناكەيت، بەلام تۆ ھەمدىسان من بەھەلەدا دەبەيت. من لە كۆرىنتا چ بىكمە؟ دەبىن ئاقلانە بىرىكەمەوە. دوپىتى هېشتا حەزى ئەو ھېتىدە متەوازاعانەم ھەبوون: وەختايەك لەسەر مىزى نانخواردن، خواردن دابەش دەكەم، بەبىزەنگى نزەمەوە، لەنیتو بىزەنگەكائىم دەنۇرمە خېزانى پادشاھى، بىيەۋەنلى جوان بەسىمىمى مەردووھوھ و ئەمۇيىش قەلەھ و رەنگ زەرد، بە دەمېيىكى سىست و بەرىشىتىكى رەش كە لەو گۈچىچكەيەوە تا گۈچىچكەي دىكەي وەكۈ تەونى جالـجالـۆكە درېش دەبىتتەوە و من خەونم بەھە دەبىنى. رۆزىتىك دوكەلىنگ بېينم، كەمە دوكەلىنگى چكۆلانە و راست وەك لە ھەناسەسى سېپىتىدەيەكى سارد لە سكە ھەلدرەوەكانيانەو بەرزاپىتتەوە. سوپىندىت بۆ دەخۇم فىليلىب ئەمە ھەمۇ داواي من بۇو. من نازانم تۆ چىت دەۋى، بەلام نابى باورەت پىتىكەم: چاوهكانت متەوازاع نىن. دەزانى پېش ئەوھى تۆ بىناسىم بىرم لە چى دەكرەدەوە؟ ئەوھى زېر نابى لەسەر زەھى ھەرگىز ھىچ بخوازى، ئەگەر نا، رۆزىتىك ئازار بەوانە دەگەيەنلى كە ئازاريان پىداواه.

ئۆرسەت: ئىلکتر، ئەگەر تۆ شوپىن بەھە دەتىنەن ھېشتا زۇر شتى دىكەش بخوازىن بى ئەوھى زېرىش لە دەستبىدەين.

ئۆرستى براکەمن... ئاھ! حەزم دەكەد تۆ فىلىپ بۇويتايە و براکەم بىردىبايە (بەشەرمىيەكەوە) بەۋاستى تۆ لە كۈرىنەتى ژىاوىت؟

ئۆرست: نەخىر بۇرۇۋايەكانى ئاتىينا منيان بەخىتو كرد.

ئىلكلەرنىز: چەند گەنج دىيارى. ئايا تۆ ھەرگىز جەنگت كەردووه؟ ئەو شەمىشىرەدى بەپشتەوەيە هېچ كات بەكارت ھىناوە؟

ئۆرست: ھەرگىز.

ئىلكلەرنىز: كاتىك تۆم نەدەناسى كەمتر ھەستم بە تەننیا يى خۆم دەكەد:

من چاوهپوانى يەكىكى دىكە بۇوم. تەنھا بىرم لە ھېزەكەى دەكەدەوە و ھەرگىز بىرم لە لاوازى خۆم نەدەكەدەوە. بەلام ئىستە ئا ئەوەتا تۆ ئۆرست، ئەوە تۆ بۇوى. تەماشى ات تۆ دەكەم دەبىنە كە ئىيمە دوو ھەتىيوبىن (ساتىك)، بەلام خۇشم دەۋىتى، تۆ دەزانى.

زېتىر لەوەدى كە ئەوم خۇش دەۋىست.

ئۆرست: وەرە ئەگەر مىن تۇخۇشىدەوى با بەيەكەوە رابكەين.

ئىلكلەرنىز: راڭىدۇن؟ لەگەل تۆ؟ نەخىر. ئەوە لېرىدە كە چارەنۇوسى ئاترىيدەكان بېپار دەدرى و منىش ئاترىيدىكەم. من داواى ھېچىكتلى ناكەم.

نامەۋى ھېچ شتى تر لە فىلىپ داوا بىكەم. بەلام من لېرە دەمەنەمەوە.

زۇپىيتىر لە قۇوللايى شانزىكمۇدە دەدەنەرەكەوە خۇرى دەشارىتەوە تا گۇييانلى بىرىت.

ئۆرست: ئىلكلەرنىز، من ئۆرستم... براکەتم. منىش ئاترىيدىكەم، شۇنىنى تۆ بەتەك منهۋىدە.

ئىلكلەرنىز: نەخىر، تۆ براي من نىت و ناتناسىم. ئۆرست مەردووه، بۇ ئەو چاكتىرە، لەمە دەنەرە گىيانى لەگەل گىيانى باوکەم و خوشكە كەم پىز دەگرم. بەلام تۆ، كە ھاتۇوى ناوى ئاترىيدىت بۇ خوت ھەلگىرتۇوە، تۆ كېيى تا بللىيى لە ئىيمە بىت؟ ئايا تۆزۈشىانت لە سېيەرلىك بىكۈزۈك بەسەر بىردووه؟ تۆ دەبىن مەندالىيىكى ئارام بۇوبى، ناسكى ئاغىر،

ئەم شارە رايدەكىيەشى، من دلىنیام، چونكە لەم شارەدا دەتوانى گەورەتىن ئازار بىنەتتەوە، دەتوانى زۇرتىن ئازار بەخۇبەوە بىگەيەنى. ئەو دىت، نىيۇ چەوان شۇرۇ بۇوە، ئازاراوى و سووتاوه. دەمەرسىتەننى: ھەمۇ شەۋىيەك لەخەودا دەكەم خۇشم دەۋىتى. دەبىن لېرە بىيىنمەوە بۇ ئەوەدى رېبىھەرى توورەبىيەكەى بىكەم- چونكە من زىرەكەم- بۇ ئەوەدى پەنځە بۇ گۇناھبارەكان درېش بىكەم و پىتى بلېيم:

«لېدە، ئۆرست، لېدە ئا ئەوەدانەن!».

ئۆرست: ئەي ئەگەر وەك ئەوە نەبۇو كە تۆ خەبىلى دەكەى؟

ئىلكلەرنىز: دەتەۋى كورى ئاگامەمنۇون، كلىيەمىنستە چۈن بىن؟

ئۆرست: ئەگەر لەم ھەمۇ خۇتنە شەكەت بۇوبىن، لە شارىكى بەختەوەر گەورە بۇوبى؟

ئىلكلەرنىز: ئەو كاتە تف دەكەمە دەمۇجاوى و پىتى دەلېيم: «سەگە، بېر، بېر لای ژنان، چونكە تۆ تەنھا ژنىيەكى. بەلام تۆ بەھەلە داچوویت: تۆ كورەزاكە ئاترىيى، تۆ لەچارەنۇوسى ئاترىيدىت پىزگارت نابى.

تۆ شەرمەزارىت لا باشتىرە لە تاوان، تۆ ئازادى. بەلام چارەنۇوس لەناو پېتىخەفەكەت بەدوا تدا دەگەرى: لەپىشدا شەرم دەتگىز و پاشان تۆ تاوانىيەك دەكەى دوور لە ويىتى خۇتەوە!

ئۆرست: ئىلكلەرنىز ئۆرستم.

ئىلكلەرنىز، لەناو ھاوارىتكەوە.

دەرۇ دەكەى!

ئۆرست: بەگىانى ئاگامەمنۇنى باوکەم، سوينىدت بۇ دەخۆم: من ئۆرستم. (بىن دەنگىيەك) ئىن ئەوجا؟ چاوهپوانى چى دەكەى تا تف لە چەن بىكەى؟

ئىلكلەرنىز: چۈن دەتوانىم ئەوە بىكەم؟ (ئىلكلەرنىز سەيرى دەكەت) ئەم تەۋىلە جوانە تەۋىللى براکەمە. ئەو چاوانە دەبرىسىكىتىنەوە چاوهپوانى

خوشه‌ویستی، بورق، له‌گه‌لیشیه‌وه زدوییه‌که‌هی، ماله‌که‌هی و بیره‌هه‌رییه‌کانی خوی دده‌خشنی. من کیم و چیم هه‌هیه بیبه‌خشم؟ من به‌ئاسته‌م بوونم هه‌هیه، له‌نیوان هه‌موو ئهو تارما‌بیسانه‌ئه‌مپرۀ به‌ناو شاردا ده‌سوروتنه‌وه، هیچیان له من تارما‌ایی تر نین، خوشه‌ویستی تارما‌ایی، دودول و په‌رتوبلاو وهک پاپوره هه‌لّمینه‌کان، به‌لام من ناشار‌دزام به حه‌زه قورسە‌کانی زیندووه‌کان (ساتیک). چ شه‌رمه‌زارییه‌که‌هی! گه‌رامه‌وه زبده‌که‌هی خوم، خوشکه‌که‌کم رپتی کردده‌وه دامن پیدا بنیت. ئیسته بورکوی بچم؟ له چ شاریک بگیرسیمه‌وه؟

ئیلکتر: شاریک نییه کچیک تیبیدا به‌سیما‌ی جوان‌ده‌چاوده‌روانت بکات؟ ئورست: که‌س چاوده‌رانی من ناکات، له‌م شار بوقئم شار دچم. بیگانه به‌خه‌لک و به‌خودی خوشم، شاره‌کان وهکو ئاویتکی هیمن به‌دوای منه‌وه داده‌خرین. ئه‌گم‌ئارگوتس جیبه‌یلّم چی ده‌مینیت‌ده‌وه له شوین سه‌فری من جگه له بین هیوایه‌کی تال له ناو دلی تووه.

ئیلکتر: تو باسی چه‌ند شاری به‌خته‌وهرت بوم کرد.....

ئورست: من ته‌واو خولیا‌ی شادمانیم. من بیره‌هه‌رییه‌کانی خومم ده‌وی، خاکه‌که‌کم، شوینه‌که‌کم له ناو پیاوانی ئارگوتس (ساتیک) ئیلکتر من لیره نارقم.

ئیلکتر: فیلیب، برق لیت ده‌پاریمه‌وه. من دلم پیت ده‌سوروتی، برق ئه‌گم‌ر من لای تو خوشه‌ویستم، جگه له خراپه هیچی ترت بورنایه، پاکییه‌که‌ت پروژه‌کانم تیکده‌دات.

ئورست: نارقم.

ئیلکتر: ئى تو له‌و باودای من لیره به‌جیتبه‌یلّم، له‌ناو پاکییه جاپسە‌که‌ت، حوكمیکی ترسناک و لال به‌سەر کاره‌کانه‌وه؟ تو بورچی کە‌للە‌ر، ده‌که‌یت؟ کە‌سیک لیره توی ناوی.

ئورست: ئەمە تاقه شانسى منه ئیلکتر ناتوانی لیم رپتکه‌یت‌ده‌وه. لیم

شکوی ئهو باوکه‌هی به خویه‌وهی گرتی، مندالیکی ته‌واو پاک و خاوین، چاوی پر له برسکه‌ی باوده‌ر به‌خوبوون بىن. تو باوهرت به خه‌لک هه‌هیه، چونکه زرده‌خنه‌ی فردت بور ده‌کەن، له‌سەر میزه‌کان، له‌ناو جیگه، له هنگاوانانی سەر پەیزه‌کان، چونکه ئەمانه خزمە‌تکاری به‌هفای مرۆقان له ژیان، چونکه تو ده‌ولەم‌مند بووی و زور بوبوکوکه‌ت هه‌بوون. تو دېبى بىر له‌وه بکه‌یتمووه که بپیک جار جیهان؛ ئهو هیندە خراب پ نییه و له‌زه‌ته؛ لیبگە‌ریتی وهک چون ده‌چیتە ناو گەرم‌اویکی زور شلە‌تین، به هناسەدانه‌وهی شادى. من له شەش سالییه‌وه خزمە‌تکار بوم و سلّم له هه‌موو شتیک ده‌کرده‌وه (ساتیک) برق گیانی جوان... چى له‌گیانی جوان بکەم: ئه‌وهی منیش ده‌مە‌وهی به‌شداره له تاوان.

ئورست: تو پیت وايه من تو تەنیا جییده‌هیلّم؟ تو چى ده‌که‌ی لیره، هه‌تاوه‌کو دوا هیواشت له‌دهست دا.

ئیلکتر: ئه‌وه کاری منه.. مال‌شاوا، فیلیب.

ئورست: تو هه‌یدیم لیده‌که‌هی؟ (چەند هنگاونیک دەنی و دەوەستى) ئه‌وه سوار چاکه‌ی تو چاوده‌روانت ده‌کرد، ئه‌وه گوناھی منه ئه‌گم‌ر من به‌و نه‌چم؟ دەستە‌کانت ده‌گرت و پیت ده‌وت: «لیده!» به‌لام تو هیچ شتیکت له من داوا نه‌کرد. کەوایه من کیم.. خودای چاک، هەتا خوشکه‌که‌ی خویشم له خویم ده‌کات‌ده‌وه، بىن ئه‌وهی تاقیشىم بکات‌ده‌وه؟ ئیلکتر: ئاه! فیلیب، من ناتوانم به‌هیچ کلوجن قورسایی دله بىن قىنه‌کەت هەلبگرم.

ئورست: (سەری لیشییواوه) راستت وت. بىن قىن، هەروا بىن خوشه‌ویستىش. تو، دەمتوانى خوشم بورى، دەمتوانى... به‌لام چى! بورخوشه‌ویستى، بورق، پیویستە ئىنسان خوی به‌خشنىد بىن. جوانە، مرو بە خوتىنى ده‌ولەم‌مند ده‌وه سەقامگىر له نیوھراستى سەروهت و سامانه‌کانى، کە رۆزىکیان خوی دده‌خشى به

له يه ک جیا ناکهمه وه و پیویستم بهودیه ریگه م بو نیشانبدن. زویس تو بلیتی به راستی هدق بی کوره پادشاهیک، که له زیندی خوی راونزابی، دهسته مو بی له دوروه ولات بوش و سه رشور بی وک سه گی ههیدی لیکراو؟ ئایا ئهمه ویستی خونه؟ ناتوانم باو در بکم. و تپای ئوهش... هدلبیت تو ریگهت له خوتیرشتن گرت... ئاه! کنی باسی خوتیرشتن دهکات، ئیتر نازانم چی دلیم... زویس لیت ده پاریمه وه: ئه گر خو و دهستان و سووکایه تی ئهو یاسایانه که تو به سه ر منیان ده سه پینی، به ویستی خوتنه و به ھیما یه ک بوم و دیار بخه، چونکه هیچی دیکه به رؤشنی شته که نابینم.

ژوپیتیر، له گەل خودی خویه وه.

به لام که وايه چون: له خزمەتی تو دایه! ئه بر اکاس، ئه بر اکاس،
تسى - تسى!

رووناکییه که به دهوری بردکه هەلددگیرسى.
ئیلکتر، ده اته قاقای پیکەنین.

ها، هه! ئه مرق په رجرو ده بارى! بنوره فلیبى له خواترس، بنوره چ قازانج ده کری له راونزیتیکردنی خوایه کانه وه! (پیکەنینیکی شیستانه دهیگری). کوره گەنج... فیلیبى له خواترس: «زویس ھیما یکم بۆ بکه، ھیما یکم بۆ بکه!». ئا ئه و تانی روناکییه که به دهوری بەردە پیروزد کە وه. برق! بۆ کورینتا! بۆ کورینتا! برق!

ئۆrst، به روانینه بەردە کە وه:

کەوايە... ئەمەيان چاکه؟ (ساتیک، ھەمیشە سەیرى بەردە کە دهکات).

له ترسان خوی کیشا یه وه، ته او نەرم. ھەمیشە بلىن «ببۇورە» و «سوپاس». ئەمە ئا وەھايە؟ (ساتیک، ھەمیشە سەیرى بەردە کە دهکات) چاکه. چاکه يان..... (ساتیک) ئیلکتر!

ئیلکتر: برق خیراکە، برق خیراکە. ئەم دايىنە زىرە بى ھیوا مەکە کە له

تیبگە: دەمەوئ بىمە پیاویکى سەر بە شوینیتىك، پیاویک له نیوان پیوان. بنوره، کۆپلەيەک و دختایەک شەکەت و نیو چەوان تۈورە دەرۋات و باریتىكى قورسى ھەلگەر تۈرە، قاچ دەکیشى و دەنورىتە پیتىيە کانى، ته او بۆ پیتىيە کانى، بۆ ئەوەي نەيمەن بکەۋى، ئە و له شارە کە خۆيەتى وەکو گەلا يەک وايە لەناو كۆمەلە گەلا يەک، وەکو درەختىك وايە لەناو دارستان، ئارگۇس و دەرورۇبەرى بەھەمۇ قورسايى و گەرمائى خۆيەوە، تەواو پې بە خودى خۆيەوە: من دەمەوئ ئە و كۆپلەيە بىم، ئیلکتر من دەمەوئ شارە کە بە دەورى خۆمە و كۆپکەمە و وەکو پوپۇشىك خۆمى تىدا لول بىدم، وازى لى ناھىيەن.

ئیلکتر: سەد سالىش له نیوان ئىمە بە سەر بېھەيت، تو ھەر تەنھا بىگانە يەكى، تەنیاتر له تەنیا يەكى لە سەر ریگە يەكى گەورە. خەلکى بە تىيچا وىتكە و لە كلا لورۇزىنە بىزىنگە نىمچە داخراوە كانىيانە و تىت دەرۋان و، و دختايە كىش بە نزىكتىدا رە تىدەن دەنگىيان نزم دەكەنەوە.

ئۆrst: تو بلیتى ئا وەها ئاستەم بى خزمەتى ئىيە بکەم؟ دەستە کانم دە توانن بەرگرى لە شارە کە بکەن و بايى ئارامكىرنە وەي كلىولىيە كانتان زېپم ھە يە.

ئیلکتر: ئىمە نە كاپيتان و نەگيانى باوەر دارمان كەم نىيە تا چاکە بکات.

ئۆrst: ئە وجا...

چەند ھەنگا ويک ھەلددنلى، سەری نزم كردووە، ژوپیتیر بە دەست لىك سووينە و بە دیار دەكەنە.

ئۆrst: بە سەر بە رزكىرنە وە: ئە گەر ھەر ھىچ نەبوايە بە رۇونى مېبىنى بايە، ئاھ! زویس، زویس هوپاشاي ئاسمان، من بە دەگەمن رۇوم لە تو ناوه و تووش بە دەگەمن بە فەرياي من كەوتىت، به لام تو شايىد بە: من ھەمیشە چاکەم وىستۇرە. ئىستە من ھىلاڭم، چىتىر چاکە و خاپە

ئۆرست: دەزانم تۆھىشتا كە هي من نىيىت: من زۇر سووڭم، دەبىت بە كىردىيەكى تەواو قورسەوە خۇم قورس بىكم، كە وام لىېبكات لە هەوھان تا قۇولايى ئارگۆس بچم.

ئىلکتىر: تۆ دەتهۋىچ بىكەيت؟

ئۆرست: بودىتتە. رېيگەم بىدە با مالئاوايى له سووگىيە پېرۇزە بىكم كە هي منه. لىيمگەرنى با مالئاوايى له گەنجىم بىكم. ئىوارانىك ھەيدە، ئىوارەكانى كۆرىنەتى يائەتىنا، پەلە گۇرانى و بۆن كە ھەرگىز چىترە هي من نىن. ھەرودە سپىيەتكانى پەلە ھېيوا... كەوايە مالئاوا! (بەرەو لاي ئىلکتىر دەچى). وەرە. ئىلکتىر، بىنۇرە شارەكەمان. شارەكەمان لىرەدەيە، سوور لە زىير خۇرەتاو پېيە لە گىزىدەگىزى مىرقە و مىشەكان، لە بىتەستىيەكى پاش نىيۇرۇنى ھاوين، لە ھەممۇ دىيوارەكانىيەوە، لەھەممۇ سەربانەكانىيەوە، لە ھەممۇ دەرگە داخراوەكانىيەوە لە خۇيىم دوور دەخاتەوە. كەچى لەگەل ئەوهشدا دەبىن ئەم شارە بىگىرى، لەوهتەي يەكەم سپىيەتكەنەوە من ھەستى پېيەتكەم. تۆش ھەروا ئىلکتىر، تۆش دېيگرى، من ئىيۇ دەگرم.

دەبىمە تەورىتكەن و ئەم دىيوارە سەرسەختانە دەكەم بە دووكوت، سكى ئەم مالە ئاغرانە ھەلددەرم. بەزامە كراوەكانىانەوە بۇنى ئالىك و بخۇورى لىيىدىت؛ دەبىم بە تەور وەكـو تەورىتكەن دەناو دلى دارىيەرەپۈيىتكەن و خۇم دەتاخىنە ناو دلى ئەم شارەدە.

ئىلکتىر: تۆ چەند گۇراوىت: چاوهكانت چىتىر نابىيىسىكىنەوە، زەردەھەلگەرداو و تار بۇون، مەخابن! تۆئەو ھېتىنە ناسكى، فىليپ ئەۋەتانى تۆ وەك ئەو كەسە دەدوتىي كە لە خەوندا دەمبىنى.

ئۆرست: گۇيىگەرە: ھەممۇ ئەو خەلکانەي كە لە ژۇورە تارىكەكانىانەوە بە دەرەپەرى مەرحومە خۇشەويىستەكانىانەوە دەلەرزن، وا دابىنى كەمن ھەممۇ تاوانەكانىان دەخەمە سەرشانى خۇمەوە. وا دابىنى كە

بەرزايى ئۆلىمپىيەوە خۆى بەسىر تۆ دەچەمىيىتەوە. (رەدەھەستى، حەپەساوە).

چىتە؟

ئۆرست، بە دەنگىيەكى گۇراوەوە. رېيگەيەكى دىكە ھەيدە.

ئىلکتىر: (تۆقىيە)

بەدكارى مەكە، فيلىپ تۆ داوايى ياساي خوايەكانت كەدووە: ئى جا ئەوه! تۆ خۇت دەيازىزلىنى.

ئۆرست: ياسايەكان؟ ئاھ؟ بەللى... تۆ دەتهۋى بلېتىي پۇوناكى ليىرەدەيە، بەدەوري ئەم بەرەدە گەورەيەوە؟ ئەم پۇوناكىيە بۆ من نىيە و كەسيش چىتەر لە ئىيىستە بەدواوه ناتوانى فەرمانىم لەسىر بىكەت.

ئىلکتىر: تۆ بە مەتمەل قىسان دەكەيت.

ئۆرست: تۆ چەندە لە منهە دوورىت، لە ناكاوىيىكدا..... وەك ئەوهى ھەممۇ شتىيەك گۇرايىت! لە دەرەپەرى منهە شتىيەك ھەبۇر زىندىوو و گەرم. شتىيەك كە تاۋىتكەن بەر لە ئىيىستە مەرە. چۆن ھەممۇ بۇشە... ئاھ! ج بۇشايىيەكى فەرە گەورەيە، تا دۇورايى بىنین..... (چەند ھەنگاوىيىك دەنلى). شەو رەدەكشى... تۆ ھەست ناكەي كە ھەواكەي سارەد؟ كەوايە ئەمە چىيە... ئەوه چىيە كە تاۋىتكەن بەر لە ئىيىستە مەرە؟

ئىلکتىر: فيلىپ...

ئۆرست: پىيم و تى رېيگەيەكى دىكە ھەيدە...، رېيگەي من. تۆ نايىيىنى؟ لىتەرە دەرەچى و بەرە شار دادەبەزى. دەبىن دابىبەزى، تۆ حالى بۇويت؛ تا لاي ئىيۇ دادەبەزى، ئىيۇ لەبەنەبانى چالەكەوەن... تەواو لە قۇولايى... (ئۆرست بەرەو ئىلکتىر دەچىتە پېشەوە). تۆ خوشكمى، ئىلکتىر، ئەم شارەش شارى منه. خوشكەكەم. دەستى ئىلکتىر دەگرى.

ئىلکتىر: لىيم گەرەي! تۆ ئازارم دەدەيت، تۆ دەمترىسىنى و، من ھى تۆ - نىم.

ئۆرست: ئېلکتر! ھەر بۆ يەكەم جار تۆپىم بلتى ئۆرست.
ئېلکتر: بەلنى، ئەوه بەراستى تۆى، تۆ ئۆرستى. من تۆم نەدەناسىيەوە،
چونكە من ئەوهەم لە تۆ چاودەپوان نەدەكرد. بەلام ئەم تامە تالە لەناو
دەمدا، ئەم تامە (تا) دارە هەزاران جار لە خەونە كاندا ھەستم
پىتكەردووھ و دەيناسىمەوە. كەوايە تۆ ھاتىت ئۆرست، بىپارەكەت
داوه و، ئا ئەوهەتا من، وەك لە خەونە كاندا، لە ئاستانەي
پروودا ويىكى چارەنە كەرزىيدام، من دەتسىيەم - ھەروەك لەناو
خۇونە كاندا.

ھۆئە ساتانەي كە چەندە چاودەپوانم كرد، ھىنندەش لېيان ترساوم!
ئىستەش، ساتەكان پىتكەمە دەبەستىرىن وەك ئامىرىتىك، پىچكەمى
ئىمەمە هيچى تر وچاغان بۆنەماۋەتەوە تا ئەوهى ھەردووكمان لەسەر
پشت راکەوين، بە دوو سىمای وەك دیوارىتىكى رووخاوا. ھەموو ئەم
خۇينە! ئەوه تۆكە دەيرىتى، ئەوه تۆى، كە خاۋانى چاوانى ئەوهە
ناسكى. مەخابن!

من ھەرگىز جارىتىكى دىكە ئەم ناسكىيە نابىئىمەوە، ھەرگىز فىلىپ
نابىئىمەوە. ئۆرست، تۆ براڭەورە و كەسى گەورە خىزانە كەمانى،
بىخە ناو باوەشتەوە، بىپارىزە، چونكە ئىمە بەسەر ئازارىتىكى زۆر
گەورەدا دەرقىن.

ئۆرست دەيختە ناو باوەشىيەوە. ژۇپىتىر لەناو حەشارگە كەيەوە
دەرددەچى و بەگورگەلۇقە دەروات.
(پەرده)

من دەمەھەۋى ناوى (دزى پەشىمانىيە كان)م بە بالادا بېرىن و ھەموو
پەشىمانىيە كانىيان لەناو خۆمدا جىتگىر بىكم: پەشىمانى ئەۋەزىنى
كە مىېردىكەمى فرىيو دا، ئەو بازىرگانە لىتگەردا دايىكى بىرى، ئەو
سوو خۆرە كە قەرزارە كانى تا مردن ھەلپىاجى؟ بلتى، ئەم پەزىزانە كە
پەشىمانىيە كان زىتىر لە مىشە كانى ئارگۆس ئامىشوم دەكەن، بە
ھەموو پەشىمانىيە كانى شارەكەوە، ئاييا من مافى ئەوهەم نىبىيە لەگەل
ئىسوھ نىشتهنى بىم؟ ئاييا من لە مالى خۆم نىم، لەنىوان دىوارە
خۇينە كەنانتەوە، وەك ئەو كوشتكارە بە بەرىنە سوورە كەيەوە
لە دوکانە كەى، لەنىۋە كە گۈلکە لەخۇين ھەللىكىشراوانە كە
خەرىكە كەولىيان دەكات.

ئېلکتر: تۆ دەتمەۋى بۆ ئىمەمە پەشىمانىبىتەوە؟
ئۆرست: پەشىمانبۇونەوە؟ من وتم كە پەشىمانىيە كانى ئىسوھ لە ناوهەي
خۆمدا جىتگىر دەكەم، بەلام من نەمۇتۇوھ كە ئەم بالىنە ھاتوھاوار
گۇيانە: لەوانەيە ملىيان بچەمېنىمەوە.

ئېلکتر: ئىن چۆن دەتوانى خراپىيە كانى ئىمەمە ھەللىگرى؟
ئۆرست: ئىسوھ تەنها داواي ئەوه دەكەن لېيانەوە رىزگار بن، تەنها پاشا و
پاشازن بە زۆر لەناو دلتاندا دەيانھېتىلەنەوە.

ئېلکتر: پاشا و پاشازن... فىلىپ!
ئۆرست: خوداوهندەكان شايىدەيم بۆدەدەن كە من نەمەدەويىست خۇينيان
بېرىشم.
(بىتىنگىيەكى درىز)

ئېلکتر: تۆ زۆر گەنجى، زۆر بىن ھېتىزى.
ئۆرست: ئاييا ئىستە تۆ پاشگەز دەبىتەوە؟ لەناو كۆشك بىشارەوە، ئەم
ئىسوارەيە، بىگەيەنە تا جىتگە خەوتىنى پادشاھى و ئەوسا تۆ دەبىنى
ئەگەر من زۆر بىتھىزىم.

ئېلکتر: ئۆرست!

تابلوی دووهم

له کوشکهوه، هۆلی عەرش، پەیکەریکى ژۇپىتىر، تۆقىئەر و خوتناوى. دەمەدەمى خۆئىابۇون.

شانۇي يەكەم

يەكەم جار ئېلىكتىر دىتە ناوه و هيئما بۇ ئۆرسەت دەكات بىتە ژۇورەوە.
ئۆرسەت: ئەوا هاتن!

شىشىرىدەكە بەدەستەوە دەگرى.
ئېلىكتىر: ئەوانە سەربازە ئىشىكگەكان.

بەدوام بىكەوە: ئىئىمە لېرەدا خۆمان دەشارىنەوە.
(ئەوان خۆيان لە ديو تەختى پاشا دەشارىنەوە)

شانۇي دووهم

ھەمان (كەسە خۆشاردۇوەكان)، دوو سەرباز

سەربازى يەكەم: نازانم مىشەكان ئەمپۇچىيانە: وا شىتىبۇون.
سەربازى دووهم: ئەوان بۇنى مەركىيان كەرددۇوە و ئەوەش كەيفىسازىيان دەكات
و من ناۋىتىرم چىدىكە باۋىشىك بىدەم لەترسى ئەوەي نەوەكَا¹
مىشەكان خۆيان بخزىنەن ناو دەمى كراوەم و لە قۇولايى گەرۈمىدا
سوار سوارانى بىكەن.

(ئېلىكتىر ساتىك خۆى نىشاندەلات و خۆى دەشارىتەوە)،
گۆيىكە، شىتىك تەقەى لېيە هات.

سەربازى يەكەم: ئەوە ئاگامەمنۇنە لەسەر تەختى پاشاىيى دادنىشى.
سەربازى دووهم: ئاودەها سىمەتە گەورەكانى تەقە لە دارى تەختەكەوە
دەھىئىن؟

مەحالە، ھاپى، مەرددو قورس نىن.

سەربازى يەكەم: ئەوە مەرددووە رەشۇرۇوتەكانى كە قورسايىيان نىيە. بەلام
ئەو پېش ئەوەي بىيىتە مەرددووى پادشايانە، پاشا يېكى زۆر زىپ و
زىندۇو بۇو كە سەد و بىيىت و پېتىج كىلۆي قورسايى بۇو. ئەوە
بىيگومان دەگەمنە كە لە چەند نىيە كىلۆيەك ھىچىتىكى دېكە لى
نەماوەتەوە.

سەربازى دووهم: كەوا بۇو... تۆپىت وايە ئەو لېرىدە؟

سەربازى يەكەم: ئەى تۆ دەتەوي ئەو لە كۆئى بىت؟ ئەگەر من پاشا يەكى
مەرددو بۇومايمە، خودى خۆم، ھەموو سالىك مۇلەتىكى بىيىت و
چوار سەعاتىم وەردەگرت، بەدلنىيا يېيە و دەگەرامە و سەر تەختى
پادشا يېيە كەم و تەواوى رۆزدەكەم لەۋىدا بەسەر دەبىد، بېرەوەر بىيە
شىرىنەكانى جارانم وەبىر خۆم دەھىتىا يەوە، بى ئەوەي ئازارى
كەسيتىك بىدەم.

سەربازى دووهم: تۆئەمە دەلىتى چۈنكە تۆ زىندۇوە. بەلام ئەگەر تۆش
زىندۇو نەبوبىاي، بەقەد خەلکانى دېكە خەوشت دەبۇو. (سەربازى
يەكەم شەقاژلەيەكى لېيدەلات). ئاي لەوە! ئاي لەوە.

سەربازى يەكەم: ئەمە بۇ سايەت تۆۋا چاۋ. لە يەك جاردا حەوتىم كوشتن،
يەك گرۇشانە بەيەكەوە.

سەربازى دووهم: لە مەرددووەكان؟

سەربازى يەكەم: نەخىر لە مىشەكان. دەستەكانم پۇن لە خوتىن (بە
پانتۇلەكەي خۆى خوتىنەك پاك دەكا تەوە). ھەى مىشى گامىش.

سەربازى دووهم: ئەگەر خودا وەندەكان مىشى مەرددوويان دروست بىكىدۇايە.
بنۇرە ھەموو ئەم مەرۆ مەرددووائى كە لېرەن: توھىدەكىيان لە زار نايمە
دەرەوە، خۆيان وا رېتكەدەخەن بۇئەوەي كەسيتىك ئازار نەدەن. مىشە
مەرددووەكانىش ھەمان شىيونە.

سەربازى يەكەم: بىيەنگ بە، ئەگەر بىرم لەو دەكىرددوو كە لېرە مىشە
فانتۇمېيەكان لەو سەرەوەي پەيژەكەدان.

سەربازى دووەم: بۆچى نا؟

سەربازى يەكەم: تۆ وەبىرەت نايە؟ هەم سو روچى ئەم ئازىزلىكىنە به ملىيونەھا دەمەن. جا ئەگەر هەم سو ئەوانەي كە لە وەتاي ھاوينى راپوردوو دەرەن مەردوون بەرەللا بىرىن، ئەوا سى سەد و شەست و پىنج مەردوو بۇ ھەر زىندۇويىك بە دەوري ئىيمەدا دەخولىنىەوە. پەح! ھەوا بە مېشەكان شىرىن بۇوە، ئىيمە مېشان دەخوين، بەمېشانىش ھەناسە دەددىن، وەك چراوگەيەكى لىنج دەچنە ناو گەروو و ھەناومانەوە. كەوايە پىتم بلىنى، لەوانەيە لەبەر ئەمە بىن كە ئەم زۇورە بۇنىكى ئاوهە تايىھەتى لىيە دىت.

سەربازى دووەم: پەح، سالۇنىكى ھەزار پىن چوارگۇشەيى وەك ئەمە، چەند مەردوو يەكى مىرىزى بەسە بۆئەوهى گەنييى بىكەت. دەلىن مەردوو ھەنامان ھەناسە يان بۇگەنە.

سەربازى يەكەم: كەوايە گۈيىگە! ئەو پىباوانەي ئەۋى... خوتىنى يەكەت دەخونەوە.

سەربازى دووەم: پىتم و تى شىيىك ھەيە: تەختە كە جىيەدى لىيە دىت. ئەوان لەو دىيو تەختى پادشاوه لە دەستە راستەوە دەبىنرىتىن، ئۆرسەت و ئىيلكتىر لە دەستە چەپن بە بەرددەم پەيىزەكانى تەختە كەوە پەتىدەن و بە دەستە راستەوە خۆيان دەگەيەننە حەشارگە كانىانەوە و لەو دەمانەوە سەربازەكان لە دەستە چەپەوە دەردەچن.

سەربازى يەكەم: تۆ چاڭ دەبىنى كە ھېچ كەسىك نىيە. ئەوە ئاگامە منۇنە وەك پىتم و تى، ئاگامە منۇنۇ نەعلەتى! دەبىن لە سەر سەربىنە كانى دابىنىشى: راست ھەرودەك پىتى | - و تەماشامان دەكەت: ھىچىكى و اى نىيە پىتىيە و خەرىك بىن تەنها تەماشا كەرنى ئىيمە نەبىن.

سەربازى دووەم: بۆئىمە و اچاكتىرە را وەستانە كاغان راست بکەينەوە، گەرچى مېشەكان لۇوقمان بخۇن.

سەربازى يەكەم: زىتىر حەزم دەكەد لە تىپى پاسەوانى بۇوما يە، خەرىكى وازى و كات بە سەربىردن بۇوما يە؛ لەو ئەم دەرەن دەكەمەنەوە ھاوارپىن، پۇوتەلەي سادەن وەك ئىيمە. بەلام وەختايەك بىر لەو دەكەمەوە كە پاشاي خوالىت خوشبو لىتەرەيە و دوگەم نوقسانەكانى ۋىيىتە كەم دەزمىتىرى، ھەست بە گەپسازى دەكەم ئەو دەمانەي كە ژەنەرال بىزمان دەكەت.

ئىيگىست، كلىيىمنستر دىئنە ژۇورەوە و خزمەتكارەكان چرايان ھەلگەرتووە.
ئىيگىست: لىيمان گەرپىن بە تەننیا.

شانۇي سېيىھ

ئىيگىست، كلىيىمنستر، ئۆرسەت و ئىيلكتىر (شاردرادەن)
كلىيىمنستر: چىتانە؟

ئىيگىست: بىنېت؟ ئەگەر زارەتىرۇق نەكىدېن، بەچا و ترۇوكانىتىك خۆيان لە پەشىمانىيەكانىيان رىزگار دەكەن.

كلىيىمنستر: تەنھا ئەۋەيان نىيگە رانت دەكەت؟ ئىيە ھەمېشە دەزانىن چۈن لەو كاتانەي بىنانەي ئازايەتىيان لى جەلەو بىكەن.

ئىيگىست: لەوانەيە وا بىن. من تەنھا لەم كۆمۈدىيەيانە زۆر شارەزام (ماوەيەك) : پەشىمانم كە ناچار بۇوم سزاي ئىيلكتىر بدەم.

كلىيىمنستر: لەبەر ئەوهى چۈنكە لەمن بۇوە؟ دەستتان خۆش كە واتانكىرە و من وا دەبىنەم ھەم سو ئەوانەي ئىيە دەيىكەن چاكن.

ئىيگىست: ژەنەكە، ئەوه لەبەر تۆ نىيە كە من پەشىمانم.

كلىيىمنستر: ئەمى كەوايە بۆچى؟ ئىيە ئىيلكتىرتان خوش ناوى.

ئىيگىست: من ھىلاڭم. ئەوه پانزە سالە بە بالى درىتەوە پەشىمانىيەكانى ھەم سو گەل لە ھەوا دەگرم. ئەوه پانزە سالە من وەك دىيۇ و درىج خۆم دەپوشىم: ھەم سو ئەم جلويدەرگە رەشانە بە رەشبوونى گىانى من كۆتا يىيان هات.

دەبىنم من لە ئاگامەمنۇون مىردووترم. ئايا وتوومە من دلتەنگم؟ درۆم كرد. بىبابان ئەو عەدەمە بىن ئەزمارەدى لمەكان لە زىير عەدەمى زىيونى ئاسمان نە دلتەنگە و نە دلشادە، ئەو شۇومە. ئاها! لە بەرامبەر رېتنى دلىيە فرمىسىكىك مەملەتكەتى خۆمى پىددەدەم. ژوپىتىر دىتە ژۇورەدە.

شانۇي پېنجهەم

ھەمان كاراكتەرەكان، ژوپىتىر
ژوپىتىر: سکالاى خۆت بىكە: توش پادشايدىكى وەك ھەموو پادشايدىكان.
ئىگىست: تۆكىيى؟ ھاتى بۇئىرە چى بکەي؟
ژوپىتىر: تۆ من ناناسىتەوە؟
ئىگىست: لييە بىر، دەنا بە پاسەوانەكانم تىتىھەلددەم.
ژوپىتىر: تۆ من ناناسىتەوە؟ لەگەل ئەوهەشدا تۆ منت لە خەوندا بىنىۋە.
پاستە زىتر شىۋىيەكى ترسناكم ھەببۇ (ھەورە برووسكە،
ترووسكايىيەكان، ژوپىتىر شىۋىيەكى ترسناك وەردەگرى).
ئىدى ئا بەم شىۋىيە؟
ئىگىست: ژوپىتىر!

ژوپىتىر: ئاوا.. ئەوا يەكتىمان ناسى (سىماى زەرددەخەنە وەردەگرى)، لە پەيكەرەكە نزىك دەبىتەوە). ئەوهىيان منم؟ ئاوهە خەللىكى ئارگۆس دەمبىن وەختايىك نويىز دەكەن؟ بىيگومان بە دەگەمن رېتك دەكۈنى (خوداوندىكى) بىتوانى رووبەرۇو لە سىماى خۆى راپىتىنى (ساتىك).
ئاى چەند ناشىرىنىم! وا پىتناچى ئەوان منيان زۆر خۆشبوى.
ئىگىست: ئەوان لىت دەترسن.
ژوپىتىر: دروست وايە! نامەوى خۆشەویست بىم، تۆ خۆت منت

كلىيىمنستر: گەورەم، من خودى خۆم.....

ئىگىست: من دەزانم ژنه كە، من دەزانم: تۆ لمبارەپەشىمانىيەكەنلى خۆتەوە دەمدۇتىنى كەوايە من حەزم لىتىانە، ئەوانە بناخە بۆزىانى تۆ دادەنلىن. من پەشىمان نىم، بەلام كەس لە ئارگۆس ئەو ھېتىدەي من دلتەنگ نىيە.

كلىيىمنستر: گەورەم پاشاي بەرىز.....

كلىيىمنستر: خۆى لە ئىگىست نزىك دەكتەوە.

ئىگىست: لىمگەرى، ژنى بەدئەخلاق. لەزىر چاودەكانىيە و شەرم ناتىگرى؟

كلىيىمنستر: لەزىر چاودەكانىيە؟ كەوا بىن كىن تەماشامان دەكتات؟

ئىگىست: كەوابىن، پاشا، ئەم بەيانىيە مىردووەكانىيان بەرەللا كرد.

كلىيىمنستر: گەورەم، داۋىتىڭىرتان دەبىم... مىردووەكان لەزىر خاكەوەن و وا بە تالۇوكە جارىسمان ناكەن. ئايا ئەوهەتان لەبىر چوو كە ئىتىھە خۆتان ئەم خورافىياتانەتەن داهىنناوە، بۆ گەل؟

ئىگىست: تۆ راست دەكمى، ژنه كە، كەوابىن تۆ دەبىنى من چەندە ھىلاڭم؟

لىمگەرى، دەمەوى خۆم كۆپكەمەوە.

(كلىيىمنستر: دەردەچى)

شانۇي چوارەم

ئىگىست، ئۆرست و ئىلىكتر (شاراودەن)

ئىگىست: ئايا ئەمەيان ژوپىتىر، ئەو پاشايىكى كە تۆ پېتۈسست بۇ بۆ ئارگۆس؟ دەچم، دېمەوە، دەزانم بە دەنگىكى بەھىز بقىيىزىنم، سىماى گەورەت تۆقىنەرم بۆ ھەموو شوتىنېك دەگىرەم و ئەوهى دەشمېبىنى بۆ خۆى ھەست بەوه دەكتات كە تا سەر ئىيسقان تاوانبارە. بەلام من توپلىكىكى بەتالىم: گىتىك لە ناوهەمدا منى خوارد بىن ئەوهى ھەستى پېتىكەم. ئىستەش دەنۋەرمە خودى - خۆم و

خوشدەوى؟

ئىكىست: چىتان لەمن دەۋى ؟ ھېشتا ئەوهندە نرخە بەس نىيە كە داومە ؟
ژوپىتىر: ھەرگىز بەس نىيە.

ئىكىست: زىدە پۇيى مەكە ! تۆ ساغ و قەلە ويit. بەھەر جۆرىك بى من
لەسەر قەلە وييە كەت لىيتاگرم. ئەمە قەلە وييە كى پادشايانىيە،
زەردە، وەكۈ رۇنى گەنەگەچەك، دەبىن ئاواھە بىت. تۆ ھېشتاكە بۆ
بىست سالەي دىكەي ژيان شايستەيت.

ئىكىست: بىست سالى دىكەش!
ژوپىتىر: حەز دەكەي بىرى ؟
ئىكىست: بەلىن.

ژوپىتىر: ئەگەر كەسىك بە خۇرى و شىمىزىركى رووتەوە بەو ناوددا
تىپەرى، سىنگەت بۆ شىمىزىركەي دەكەيتىوە ؟
ئىكىست: نازانم.

ژوپىتىر: چاڭ گويم لېيگە ئەگەر لېدەگەپتى وەكۈرۈكە سەرت بېن،
ئەوا سزادانە كەت وەكۈ پەندى سەرزارانى لېدىت. تۆ بۆ ھەمىشە
دەبىتە پاشاي دۆزدەخ، من بۆئەوە هاتۇوم ئەوەت پىن بلىت.

ئىكىست: كەسىك ھەيدە بە دواى كوشتنىدا بگەرى ؟
ژوپىتىر: وا پېتىدەچى.

ئىكىست: ئىلکتر ؟
ژوپىتىر: يەكىنلىكى دىكەش.
ئىكىست: كى ؟
ژوپىتىر: ئۆرسەت.

ئىكىست: ئاھ (ساتىك) كەوايە ئەمە لە بەرناમەي چارەنۇسوھە و من چىم
پېتىدەكى ؟

ژوپىتىر: «من چىم پېتىدەكى». (لەردى دەنگى دەگۈرپى). ھەر ئىستە

فەرمان بده كورە گەنجى بىتگانە كە ناوى فيلىبە بىگىن، لەگەل
ئىلکتر فېيان بده ناو چالىتكى قۇولەوە- رېگەت پىددەدم لە
بىريان بکەيت. كەوايە چاودەپوانى چى دەكەي تو ؟ بانگى
پاسەوانە كانت بکە.

ئىكىست: نە خىر.

ژوپىتىر: لە لوتفى خۆتەوە ھۆيەكانى رەتكىرنەوە كە تم پىن بلى ؟

ئىكىست: من ھىلاكم.

ژوپىتىر: بۆچى دەپوانىتە قاچەكانت ؟ چاوه گەورە ھىلە ھىلە پەر لە
خويىنەكانت بەرەپرووى من وەربىگىرە. ئاواھا ! تۆ نەجىبزادە و بىن
ئەقلى وەكۈ ئەسپ. بەلام بەرەنگاربۈونەوە كەت لەو شىپوھە نىيە
رېقەم ھەلبىتىنى:

ئەوهيان ئەو بىبەرەدە كە دەمەيىكى دىكە ھېشتا
خۆيە دەستەوەدانە كەت بەتام و چىزىتەر دەكتات. چونكە من دەزانم تۆ
لە دوايىدا چۈزكى بۆ دادەدىت.

ئىكىست: پىيم گوتىن من نامەۋى بىچمە ناو نەخشە كارىيەكانى ئىيەوە، من
زۆر جار ئەمەم كەردووە.

ژوپىتىر: ئازايى ! بەرگە بىگرە ! بەرگە بىگرە ! ئاھ من چەندە تىنۇوم بە
گىيانى كەسانى وەك تۆ. چاوه كانت بىرىشكەيان دى، مشتە كانت
دەگوشىت و رەتكىرنەوە كەت بەرۇوى ژوپىتىر دادەدىتەوە. بەلام
لەگەل ئەوەشدا سەر بچۈوك، ئىسپى چۈكۈلە، ئىسپە چۈكۈلەي بەد،
دەمەيىكە دلەكەت بەمنى گوتۇوھ بەلىن فەرمۇون، تۆ گۈرپىايەلى
دەكەيت. تۆ بروغا دەكەي من بەبىن ھۆئۈلىمپ **Olympe** جىبەيلم ؟
ويسىتم تۆورىيا بکەمەوە لەم تاوانە، چونكە پىيم خۆشە رېگەي ئەم
تاوانە بىگرم.

ئىكىست: تۆ من وریا دەكەيتىوھا ! ... بەرإاستى ئەمە زۆر سەيرە.

ژوپىتىر: بە پىتچەوانەوە ھىچ لەمە سروشتىتەر نىيە. دەمەۋى ئەم

له و دایه ئیوه که میک به تالووکه نبو و دگیرخستنی. تو ده زانی ئاگامه منون چی لیدههات ئگه ر تو نه تکوشتبایه؟ سی مانگ دواتر له سه ر سینگی که نیزه کیکی جوان به فیلیهاتن ده مرد. به لام تاوانه کدت به قازانچی من بوب.

ئیگست: به قازانچی تو بوب؟ ئه و پانزه ساله من په شیمانم و په شیمانیم خزمه تی به ریزتان ده کات؟ ئای لمو به دبهختیب.

ژوپیتیر: ده زانی مه سله که چیه؟ چونکه تو لیپ په شیمانی ئه و خزمه تی من ده کات.

من حه ز لم تاوانانه ده کم که نرخه که ده دری. من حه ز لم تاوانه که ده تو بوب، چونکه مردنیکی که رو کوتارنه بوب، که و نارا، هه تاوه کو ناشاردا به خودی خوشیه و، زیتر له بومه له رزه یک ده چو له و دی کرده یه کی مرؤبی بیت. هر بز چرکه یه کیش تو دزی ویستی من نه و استایته و: تو له هاژو هوژی تو ورده بی و ترسه وه لیتدا و پاشان که (تا) یه که دا که و تمه، تو کرده که خوت به شره فمه ندانه را گرت و نه تویست دانی پیدا بنیتی. له گه ل ئه و دش، چ ده سکه و تیکی مه زن بوب پیکات، بوبیک پیاوی مردوو بیست هه زاری دیکه له ناو په شیمانیدا نو قم بوبون، ئه مه ش ئه نجامه که یه تی. من سات و سودایه کی ده راوم نه کردووه.

ئیگست: ده بینم چی له دیو گوتارانه شاردارونه ته وه. ئورست په شیمانی نازانی.

ژوپیتیر: نه هیچ سیبه ریکی په شیمانی. تا ئه و ده مانه ش خردیکی پلان و میتوده کانی خویه تی به کاوه خو، به نهوازش وه. چیم دهست ده که وی له مه رگیکی بین په شیمان بونه وه، له مه رگیکی شدمهین، له مه رگیکی له سه ره خو، سووک و دک هه لمی گیانی مردوویه ک؟ ریگه له مه ده گرم! ئاه! من رقم له تاوانه کانی نه و دی نوییه: تاوانی سپله و نه زوکن و دکو خراپه کار. دوو پیاوی گه نج و دکو مریشک

مه ترسیبیه له سه ری تو وه و درجه رخیم.

ئیگست: کم دا وی ئه وه تان لیده کات؟ ئه وی ئاگامه منون ئه ویشت وریا کرده وو؟ که چی ئه و ده یه ویست بزی.

ژوپیتیر: ئای له سروشی سپله، ئای له ره تاری نه گهات: تو لای من له ئاگامه منون خوش ویستتری، من ئه و ده تو ده سه لمینم و تو ش گله بی ده کهیت.

ئیگست: له ئاگامه منون خوش ویستتر، من؟ ئه وه ئورسته که لای تو خوش ویسته. ئیوه رازی بوبون که من خوم بفه و تینم ئیوه من تان جیهیشت تا - تهور به دهست - راسته و راست به ره و حوزی گه رما وی پاشا بچم، ئه و ده بیگومان ئیوه له سه ره وه لیتی خوتان ده لسته وه، بیرتان له وه ده کرده وه که گیانی گوناھ کار لە زهت به خشنه. به لام ئه مه ره ئیوه ئورست ده پاریز دز به خودی - خوی - من که پالتان پیوه نام بوقوشتنی باوکی، ئیوه من تان بوقاوه شی کوره که و گلدا وه. من تمواو ئاما ده بوبون بوقاوه نجامدانی کوشتنیک. به لام ئه و، بیورن، بیگومان، ئیوه روانینیکی دیکه تان هه بیه بوقاوه.

ژوپیتیر: چ ئیره بیه کی سه بیر و سه مه ره بیه! دلنيابه: له تو زیاتر خوشم ناوی. من که سه خوشناوی.

ئیگست: ئهی که وايه، بزانه چیت به من کردووه، خودای بیداد. و لام بدەرده: ئه گه ره مه ره ریگه له و تاوانه ده گریت که ئورست ده کات، که وايه بچی ریگه ت به تاوانه که وی من دا؟

ژوپیتیر: هەلیهت ناخوشیم له هەم و تاوانیک نابیتیه و، ئیگست، ئه وه با بینی پاشایان بین و، من به راشکاوی بیه وه قسە تان له گه ل ده کم: هە و دلین تاوان، ئه وه من به شداریم تیدا کرد که پیاو کوشم دروست کردن. دواي ئه وه ده توانن چی بکهن، ئیوه بکوژه کانی دیکه؟ مه رگ ده دهن به قوربانی بیه کانتان؟ که وايه بفه رمدون، قوربانی بیه کانتان پیشتر مردنیان به خویان وو هە لگرت وو. کاره که

ئىگىست: ھاوىيەك ؟ بەچ شۆخىيەكەوە پاشايىھەك خۆى بە من دەچۈنلىنى ؟
لەھەتاي من حوكىرانى دەكەم، ھەممۇ كرددەوەكان و ھەممۇ وتهكەنام
بۆپىتكەپىنانى ئىمازى منن، دەمھەۋى ھەرىيەكە لە بىندەستەكەنام
ئىمازى من لەناو خۇزىدا ھەلبىگىن ھەتاواھەكولە تەننیا يېشىدا ھەستى
پېتىكەتات. روانىنى دىلرەقانەم خۆى بخاتە سەر بىركردنەوەي لە
ھەممۇان پەنھانىتىرى. بەلام ئەوهە منم كە يەكەمین قوربانى خۆزمۇ:
من چىتر خۆم وانابىنەم ودك ئەوهە ئەوان دەمبىن، دەچەمىيەمەوە
ناو بىرى بۆشى گىيانىان، ئىمازى من لەويىدایە تەواو لەناو ناخدا،
نەفرەت و ئەفسوسون لېيدەكەن.

پاشاي ھەممۇ دەسەلەتىك من چىم، ئەگەر ئەم تورسە نەبم كە
ئەوانى دىكە لييم بىرسن.

ژووپىتىرى: كەوايە تۆ باوەر دەكەي من كىيم (ھىما بۆپەيکەرەكە دەكات)
منىش ھەروا ئىمازى خۆم ھەيە. تۆپىت وايە ئەم ئىمازە سەرەخولىتمۇ
بۆنایەننى ؟ لەودتەي سەد ھەزار سالەوە من لەبەرامبەر مەرق سەمما
دەكەم. سەمايەكى تارىك و ھېيواش. دەبى ئەوان لىيم بىوارپۇن:
چونكە چاوابىان بېرىۋەتە سەر من، لەبىريان كردووھە تەماشاي خۆيان
بىكەن. ئەگەر يەك سات من خۆم لەبىر بىكەم، ئەگەر لېيگەر يېتىم
روانىنەكانىان ودرچەرخىنن.....

ئىگىست: ئىيدى ؟

ژووپىتىرى: لېيگەرى. ئەمە تەنها پېتىندى بەمنەوە ھەيە. تۆ شەكەتى،
ئىگىست، بەلام تۆ بەددەست چىيە وە سكالاتە ؟ تۆ دەمرى من نا.
تاواھەكەن مەرق لەسەر ئەم زەۋىيە ھەبن من ناچارم بەرامبەريان سەمما
بىكەم.

ئىگىست: مەخابن ! بەلام كى ئىيە ئەمە ناچار كردووھە ؟

ژووپىتىرى: ھىچ كەسىك جىگە لە ئىيە - خۆمان نەبى، چونكە ئىيە ھەمان
خولىامان ھەيە. ئىگىست تۆ ياسات خۆشەدەوى.

سەرت دەپن و دەپن، دەستەكەن سوور و وېۋدان پاڭ، من لە
شۇينى تۆۋە ھەست بە شەرمەزارى دەكەم، بفەرمۇون ! بانگى
ئىشكەچىيەكەن بىكە.

ئىگىست: من بە ئىيەم وت نا. ئەو تاوانانەي كە دەكىتىن زۆر لات قىزىدون
بۆئەوهى من بەدلەم نەبن.

ژووپىتىرى: (لەرەي دەنگى دەگۆرى).

ئىگىست، تۆ پاشايت، ئەوه بەۋىزدانى پاشايىكە كە قىسەكەنام ئاراستە
دەكەم، چونكە تۆ حەز لە حوكىرانى دەكەيت.

ئىگىست: ئىيدى ؟

ژووپىتىرى: تۆرقت لىيم دەبىتەوە، بەلام ئىيە خزمىن، من لەسەر شىيەھى
خۆمەوە دروستىم كردوویت: پاشا دەسەلەتدارە لەسەر زەۋى، بەگزادە
و شۇومە ھەرودك پاشايىكە.

ئىگىست: شۇوم ؟ ئىيە ؟

ژووپىتىرى: بنۇرە من (بىيەنگىيەكى درېت) پېتىم گوتى كە تۆ لەسەر شىيەھى
من دروستكراویت. ئىيە ھەردووكەمان بۆ حوكىرانى ياسا
كاردەكەين، تۆ لە ئارگۇس و منىش لە جىهان و ھەمان نەھىيەنى بە
قورسى خۆى دەخاتە سەر دلمان.

ئىگىست: من نەھىننەم نىيە.

ژووپىتىرى: بەلىن. ھەمان نەھىننى منه. نەھىنى ئازاردانى پاشايىكەن:
ئەوهى كە مەرقەكەن ئازادەن. ئىگىست ئەوان ئازادەن. تۆ دەيزانى
بەلام ئەوان نايىزانن.

ئىگىست: سويند و قەسەم، ئەگەر بېزانن، ئاگر بەر دەدەنە ھەر چوارگۇشەي
كۆشكەكەم. ئەوه پانزە سالە من يارى كۆمىدىييان بۆ دەكەم بۆ
ئەوهى دەسەلەتى خۆيان لى بشارمەوە.

ژووپىتىرى: تۆ چاڭ دەبىنى كە ئىيە ھاوىيەكىن.

ئىگىست: تىيى دەپوانى.
بەخنکاندىنى؟... ئەمە چاکە. بىتگومان گۇپىرایەلت دەيم. بەلام
ھىچىكى زىادەت مەخە سەر و ماودىيەكى ئاودەت زۆر لىرە
مەمېتەرەدە، چونكە من ناتوانم بەرگەتى بىرم. (ژوپپىتىر دەرەچى)
ئىگىست تاوىيك تەننیا دەمېتىتەدە، دواتر ئىلىكتەر و ئورست دىين.

ئىلىكتەر، (بەرەدە دەرگە باز دەدەت). بىكوتە! ماودى مەدە ھاوار بىكەت، من
دەرگەتى دەگرم.

ئىگىست: كەوايە ئەدە تۆى ئورست?
ئورست: دەست بىكەدە?

ئىگىست: دەست ناكەمەدە. ئىستە درەنگە بۆئەدە بانگ ھەلبەدەم و، من
زۆر شادمانم كەمدا درەنگ داھاتووە. بەلام من خۆم دەست
ناكەمەدە: دەممەدى تۆ من بکۈزىت.

ئورست: زۆر چاکە. وەسىلەت كوشتنەكە لاي من كەم بايەخى ھەيە. كە
وايە دەمە بکۈزىت.
(بەشمشىرەكە يەوه لىتىددەت).

ئىگىست، (بەلاربۇنەدە) شىمىزىر وەشانەكەت ھەلەتى نەكەد (خۆى بە
ئورستەدە دەنۇسۇسىنى) لىمگەرى با تەماشات بىكم. راستە تۆ
پەشىمان نىت؟

ئورست: پەشىمانى؟ بۆچى؟ ئەدە من دەيىكەم دادپەرەدەيە.
ئىگىست: دادپەرەدەر ئەدەيە كە ژوپپىتىر دەخوازى. تۆ لىرەدا خۆت
شاردبۇوە و تۆ گويت لەقسان گىرتبوو.

ئورست: من ج كارم بەسەر ژوپپىتىرەدەيە؟ دادپەرەدەر مەسەلەيەكى

ئىگىست: ياسا، ئەمە راستە. من بۆ ياسا عەودالى كلىتىمىنستەر بۇوم، ھەر
بۇ ياساش بۇ كە پاشايەكەم كوشت، من ويستىم ياسا حوكىمان بىن
ولەرىگەتى منەدە حوكىمان بىكەت. من بەبىن حەز، بىن
خۆشەويىستى، بىن ھىوا زىام: ياسام داهىنە. ئۆي ج تۆقىتەر و ج
سۆزىكى خودايىيە!

ژوپپىتىر: ئىيمە ناتوانىن جىگە لە ياسا چىترمان ھەبىن. من پاشام و، توش
بۇئەدە لەدایك بۇويت بىبىت بە پاشا.

ئىگىست: مەخابن!
ژوپپىتىر: ئىگىست، ئافەریدە و براي فانىيم، بەناوى ئەم ياسايەتى كە ئىيمە
خۆمەتى دەكەين، داوات لىدەكەم: ئورست و خوشكەتى بالبەست
بىكە.

ئىگىست: ئاييا تا ئەو رادىيە ترسناكن؟
ژوپپىتىر: ئورست دەزانى كە ئەو ئازادە.
ئىگىست: (بەگەرمىيەدە) ئەو دەزانى ئازادە، بەلام ئەدە بەس نىيە كە تۆ
ئاسىبەندى بىكەيت.

پىاويتكى ئازاد لەناو شارتىك، وەك بىزنىكى گەپ وايە كە لە مىگەل
دابرايىن.

ئەو؛ ھەمو شانشىنەكەم دەتەنېتەدە و كارەكانم ويران دەكەت.
خوداي گەورە، چى لىن چاودەپوان دەكەت بۆئەدە ويرانى بىكەت؟
ژوپپىتىر- (بەھېتىنىيەدە) بۆ ويرانكەرنى؟ (ساتىتك. شەكەت و چەماودا).
ئىگىست، پاشاكان نەھىتىنىيەكى دىكەيان ھەيە.....

ئىگىست: دەتەۋى چىم بىن بلتى؟
ژوپپىتىر: وەختايەك يەكجار ئازادى لە رۆحى مەرقىدا تەقىيەدە، پاشاكان
ناتوانى ھىچىك دىز بەم مەرقىقە بىكەن. چونكە ئەمە كاروبارى
مەرقىيە و، ھەروا ھى مەرقىيەكەنلى دىكەيە- ھى ئەوانە و بەس- بۇ
ئەدە لىبىگەرەن ئازاد بىن ياخنەتىندرى.

شانۆی ھەوەم

ئىلكىتىر، تەنبايە

ئىلكىتىر: تۆ بلىنى شازىن ھاوار بىكەت؟ (ساتىك گۈيى رەددەتىرى) ئۆرسەت
بەناو دالانەكەدا دەروات. وەختايىك دەگاتە ئەھۋى دەرگەي چواردەم
دەكاتەھۇ... ئاھ! ئەمە خواتىم بۇوە! من ئەممەم دەھى، دەبى
ھېشتەش بىھەھۇ. (تەماشى ئېڭىست دەكەت). ئەھەيان مەد.
كەوايە ئەھۋى بۇو كە من دەمۇيىت. من ئەدەم بەپىردا نەدەھات.
(خىزى لىتى نزىك دەكەتەھۇ). سەد جار لە خەودا بىنیومە، لەھەمان
شويىندا راكسابۇو، شەمشىرىيەك لەناو دلىيەھە. چاوهەكانى
داخراوبۇون و وەك ئەھۋى نۇوستۇوبىنى. چەند رقىم لىتىدەبۇوە، چەند
دلىشادم بەرق لىبۈونەھە. ئەو وا پىتناچى نۇوستۇوبىنى و چاوهەكانى
كراوەن، تىيم دەرۋانى. ئەو مەردووە - و رقى من لەگەل ئەھۋادا مەد.
من ئەھۋەتا لىتىرەم؛ چاوهەپۇان، ئەھۋى دىكەھە ھېشتە لەناو قۇوللايى
زۇورەكەمەي ھەر زىندۇوھە و تاۋىيىكى دىكەھە ھاوار دەكەت. وەكى
چارهەپىك ھاوار دەكەت. ئاھ! ناتۇرانم چىتىر بەرگەي ئەم رپانىنە
بىگرم. (بەسەر چۆكدا دەكەھۇ و پالىتۆبەك دەخاتە سەر سىيماي
ئېڭىستەھە). (ئۆرسەت لىتىدەدا)، ئەو دايىكمان بۇو و، (ئۆرسەت
لىتىدەدا، ھەلدىستىتەھە). ئەھۋەتا: دوزىمنە كانم مەدن.

ماوهى چەندىن سال من پىشىۋەختە بەم مەرگە خۇشىنۇد بۇوم و
ئېستەش دلەكەم لەناو مەنگەنە قەتىس بۇوە. تۆ بلىنى من ماوهى
پانزە سال درۇم لەگەل خۆم كردىي؟ ئەمە راست نىيە؟ ئەمە نابىن
رەست بىن: من ترسنۇك نىيم! ئەو دەقىقەيەي بەر لەئېستە من ئەم
كوشتنەم ويسىتۇوھە و ئېستەش ھەر دەمەھۇ. حەزم كردووھ بىبىن ئەم
بەرازە پىسىھە لەبەر پىيەھە كانم بکەھۇ. (پالىتۆكە لادەبات). چى
بەلای منهوھ گىرىنگە، روانىنە كانت كە لە ماسى مەردوو دەچن. من

مەرقىيىيە و پىيىويسىتم بە هىچ خوداوندىك نىيە تا دەرسىم بەدات.

پىسى بۆگەن دادپەرەردى ئەھۋى پانت بکەمەمە و ئىمپراتۇرياكەت

لەسەر خەلکى ئارگۆس و تۈران بکەم، دادپەرەردى ئەھۋى ھەستى

كەرامەتى خۆيان بۆ بگىرەمە وە.

(پالى پىيە دەنلى).

ئېڭىست: ھەست بە ئازار دەكەم.

ئىلكىتىر: بە لا دادى و سىيماي زەرد ھەلگەرإاوه، ئاي لەم توقيينە! مەرق چەند

ناشىرىنە كە دەمرى.

ئۆرسەت: بىيەنگ بە تا جىگە لە شادى ئېئىمە هىچ بىرەرەيىكى دىكە نەباتە

ناو گۆرەوە.

ئېڭىست: ھەر دووكەتان نەفرەتتەن لىبىت.

ئۆرسەت: تۆ بە مەدن كۆتايى بە خۆت ناھىينى؟

(لىيىددەات، ئېڭىست بەر دەبىتەھە).

ئېڭىست: وريايى مىشەكان بە ئۆرسەت، وريايى مىشەكان بە، ھەموو شتىك

كۆتايى پىنەھاتۇوھە. (دەمرى).

ئۆرسەت، (بەپىي پالى پىيە دەنلى). لە ھەموو بارىكدا لاي ئەو ھەموو

شتىك كۆتايى پىتەتات. رېيەرەيم بکە تا زۇورى شازىن.

ئىلكىتىر: ئۆرسەت...

ئۆرسەت: ئىيدى؟

ئىلكىتىر: شازىن چىدى ناتۇرانى زىيانمان لىيىددەات...

ئۆرسەت: ئى ئەوجا؟ من تۆ ناناسىمەھە بەر لە ئېستە تۆ بەم شىيەھە قىسەت

نەدەكەد.

ئىلكىتىر: ئۆرسەت... منىش ھەرروا تۆ ناناسىمەھە.

ئۆرسەت: ئەمە چاکە، بە تەنبا دەر دەچم.

(دەر دەچى).

تۆ لەدایك بۇمەوه، تۆھى منى. خوپىن بە دووسەرە پىتكەوەمان دەبەستىتەوه، چونكە هەمان خويىمان ھەيە و خويىشمان پىشتووه.

ئىلکتر: شەمشىرەكەت فرىپىدە ئەم دەستە تم بىدرى (دەستى دەگرى و ماچى دەكەت). پەنجەكانت كورت و چوارگۇشەن. پەنجەكانت بۇ گەتن و سەندن كراون. دەستە خۆشەوېستە كە! لەدەستى من سېپىتەر. چەند قورس دروستكراون بۇ لېدانى بىكۈزۈكەنلى باوكىمان! بودىتە (بەشۇين چراوگىك دەگەرى و لە ئۆرسەت نزىك دەكەوېتەوه). دەبى سىيمات رۇوناڭ بىكەمەوه، چونكە تارىكى شەو دادەكشى و من چىتەر باش ناتىبىن، من پىيوىستىم بەدەيدە سەيرت بىكم: وەختايەك چىتەر ناتىبىن، لىت دەترىسم، نابىن چاوانى لە سەرت دابخەم. خۆشم دەۋىتى. دەبى بىر لەرە بىكەمەوه كە خۆشم دەۋىتى، چەند سىيمائىكى نامؤت ھەيە.

ئۆرسەت: من ئازادم ئىلکتر، ئازادى وەكۈھەورەتىشقا بەناو مندا رۆچۈوه.

ئىلکتر: ئازاد؟ من ھەست ناكەم ئازادم. تۆ دەتوانى خۆت وا لىيېكە كە ئەم شتانە رۇوييان نەدابى؟ چەند شتىيەك ھاتۆتە پىشەوه و ئىيمە چىتەر ئازاد نىن ئەگەر بىگۈرەن. تۆ دەتوانى پىتىگە لەرە بىگرى كە ئىيمە بۇ ھەمېشە بىكۈزۈ دايىمانىن؟

ئۆرسەت: بىردا دەكى كە من دەمەۋىتى پىتىگە لەرە بىگرم؟ ئىلکتر من كارى خۆم كرد و ئەم كارە باش بۇو. من خستىمە سەرشانى خۆم وەك چۈن كەشتىيەوانىيەك گەشتىيارەكان دەپەرىنىتەوه، من دەيانپەرىنىمەوه لاي دىكەى كەنار و حسابى بۇ دەكەم. ھەر چەندە قورسەر بىن بۇ ھەلگەرن، ھىيندە زىتىر كە يفسازم دەكەت، چونكە ئەو ئازادى منه، دوينى ھېشىتاکە لە خۆمەوه بەبىن ھىچ نىازىتىك لەسەر زەۋى دەرۋىشىم و ھەزاران پىتىگە لەزىتىر پىتىيەكانم راپىاندەكەد.

چونكە ئەم پىتىگە يانە ھى خەلگەنلىكى دىكە بۇون. من ھەم سۈريان خواستەوه، پىتىگە كەشتىوانەكان كە بە درېژە كەنارى زەرياوه

ئەم پوانىنەم ويسىتۇوه و ئەمە كە يفسازم دەكەت. (ھاوارىتكى زۆر ھىمەنتر لە كلىتىمىنستەوه). چ ھاوارىتكى! چ ھاوارىتكى! من ھاوارە تۆقىنەرەكان و ئازارەكانى ئەم دەۋىتى. (ھاوارەكان دەۋەستەن) شادى! شادى! لەخۆشىانا دەگەرىم: دوزەنەكانم مەدن و باوكەم تۆلەمى سېنرايەوه.

(ئۆرسەت دېتە ژۇورەوه، شەمشىرىتىكى خوتىناوى لەدەستە. ئىلکتر بەرە لاي را دەكەت)

شانۇي ھەشتەم

ئىلکتر، ئۆرسەت.

ئىلکتر: ئۆرسەت!

(ئىلکتر خۆزى دەھاوېتە باوهشى ئۆرسەت).

ئۆرسەت: لە چى دەتسىتى؟

ئىلکتر: ناترسىم، سەرخۆشم، سەرخۆش لەخۆشىانا. كلىتىمىنستەر چى وەت؟ ئاييا زۆر نۇوزايەوه بۇ ئەمەدى لېنى خۆشىبى؟

ئۆرسەت: ئىلکتر من پەشىمانم لەدەي كردم، بەلام پىيم باش نىيە لەسەرى بىدوينىن: چەند بىرەورىيەك ھەن كە ھاوبەش نىن. تەنها ئەوە بىزانە كە كلىتىمىنستەر مەد.

ئىلکتر: بە نەفرەت لە ئىيمە كەردنەوه مەد؟ تەنها ئەوەم پىن بلىق: بە نەفرەت لە ئىيمە كەردنەوه مەد؟

ئۆرسەت: بەلىق بە نەفرەت لە ئىيمە كەردنەوه.

ئىلکتر: بىخە باوهشەوه خۆشەوېستەكەم، بەھەممو ھېزىتىتەوه بىگۈشە، وەك چۈن شەو تارىكتەر دادى و وەك چۈن ترووسكەكانى ئەم مەشخەلانە بە ئاستەم كۈنى دەكەن! تۆ مەنت خۆشىدەۋى؟

ئۆرسەت: شەو بەسەر چۈو: ئەوە دەستپىتىكى رۆژە، ئىيمە ئازادىن، ئىلکتر پىيم وايە من وام كرد تۆ لەدایك بىيىتەوه و منىش ھەر ئىستە لەگەل

دەرگەكە بشكىندرى.

(چەند تەقەيەكى بەھىز لەو دىيو دەرگەوە)

ئۆرسەت: ھاوارى كلىيىمىنستەر پاسەوانەكانى بەكىش كردووە. وەرن بېبەن بۆ
مېحرابى ئەپۇلۇن؛ شەو لەۋىدا لە نەوايى مەركان و مېشەكانەوە
بەسەر دەبەين. بەيانى بۆ گەلەكەم قىسى دەكەم.
(پەردە)

رەددەكەن، تۈولەپىگە ئەسپەكان و رىگە بەردىپەكەنى شوفىتەكانى
عەرەبانە؛ بەلام ئەمانە هيچيان ھى من نەبۇون. ئەمپۇز تەنەها بەك
رىگەيان لى ئەۋەتەوە و خوا دەزانى بەرەو كۆئى دەگات: بەلام ئەمۇد
رىگە ئەمنە. چىتە؟

ئىلکتەر: ناتوانم بتىبىن! ئەم چرايانە رۇوناكىييان نىيىھ، گۇتىم لە دەنگتە،
بەلام ئازارم دەدات، وەكى چەققۇتىم دەگات.

ئايا لەمەدۋا ھەمېشە ھەروا تارىك دەمەننەتەوە، ھەتا بەرۇزىش؟
ئۆرسەت ئەۋەتەن ئەۋەتەن!

ئۆرسەت: كىن؟

ئىلکتەر: ئَا ئەۋەتەن! لە كۈيەدە دىين؟ وەكى ھېشىسووى تېرى پەش بە
بنمېچەكەوە شۇرۇدېنەوە و ئەۋەن ئەوانى كە دىوارەكان
رېشەھەلەدەگەرىن، لەنیوان رۇوناكىيەكان و چاوهەكاندا
ھەلەدەخلىسکىن و سىتەرەكانيان رۇخسارى تۆم لى دەشارنەوە.

ئۆرسەت: مېشەكان.

ئىلکتەر: گوبىگەرە: گۈن لە خشەي بالەكانيان بىگە، لە گرمەي كۈورەكەي
ئاسن دەچن. ئاپۇرەمان دەددەن، ئۆرسەت. چاوهەدىرييان دەكەن؛
تاويىكى دىكە ھەلەكوتىنە سەر ئىيەم و وا ھەستەدەكەم ھەزار پىتىيەك
نووساودە سەر جەستەم. بۆ كۆئى راپكەيىن. ئۆرسەت؟

ئەوانە دەپەغىن، ئَا ئەۋەتەن ئەپەن بەقەد مېشەنگۈننېك، لە
ھەمەو شوتىنېكەوە، وەكى رېشەبايەكى چى شوتىنمان دەكەن، چ
توقىنېكە! چاوهەكانيان دەبىن، ملۇتنەها چاوييان تىيمان دەپوأن.

ئۆرسەت: ئىيەم چى كارمان بەسەر مېشەكانەوەيە؟

ئىلکتەر: ئۆرسەت ئەوانە ئېرىننېيەكانى، شاشنە خوداي پەشىمان بۇونەوە.
(چەند دەنگىك لەو دىيو دەرگەوە)

دەرگە بىكەنەوە! دەرگە بىكەنەوە! ئەگەر دەرگە نەكەنەوە، دەبىن

ئىلكلەر تۆ جوانى، لەمن جوانتر، بەلام تۆ دەبىنى كە ماچەكانم پىرى دەھىن، شەش مانگ تىپەر نابى وەكۇ پېرەزتىك دەشكىتم و خۆشم هەر گەنج دەمىيەمەوە (خۆى بە سەرياندا دەچەمىيەتەوە). ئەوانە نىچىرى قابىلى تىشكاش و تام خوشۇن؛ تىيان دەنۋرم، بۇنى دەميان دەكەم و تۈورەبىي دەمەنخىكىتى. ئاي چەند بەلەزەتە سېپىدەيدىك ھەست بە رې بکەيت. بەلەزەتە ھەست بە چىنۇكە كان و كەلبەكان بکەيت، لەگەل ئاگىر لەناو دەمارەكان. تۈورەبىي دامەپوشىن و دەمەنخىكىتى، وەكۇ شىر بەناو مەمكە كانم ھەلددەكشى. وریا بىنەوە خوشكەكانم، وریا بىنەوە: ئەۋەتا سېپىدەيدى.

ئىرینى دووەم: خەون بەھو دەبىنم كە گاز بىگرم.

ئىرینى دووەم: حەوسەلەت ھەبى: خوداوندىك ئەمپۇ دەيانپارىزى، بەلام ھاكا دىست بەم زۇوانە تېپىتى و بىسىتى لەم نەوايە راوابيان دەنلى. ئەۋەتات تۆ بەھەمۇ دادانەكانەتەوە گازيان لېبىگە.

ئىرینى سىيەم: ھە ھا! من دەمەوى خاموش بىگرم.

ئىرینى يەكەم: كەميىك بودستە: بەم زۇوانە نىنۇكە ئاسىنەكان ئەزاران تۈولەپىتىگە سۈور لەناو گۈشتى گوناھبارەكان ھەلددەكۆلى. خوشكەكانم، نىزىك بىنەوە، وەرن تەماشا كەن.

ئىرینى يەكەم: ئاي چەند گەنجىن!

ئىرینىيەكى دىكە: ئاي چەند جوانى!

ئىرینى يەكەم: خۆشى لەخۇتان: زۆرىيە جار تاوانكارەكان پىر و ناشىرىين، ئەوه تەنها رېتكەوتىكى زۆر دەگەنە، شادى بوارى بىن ئەوانە تىيىكىدات كە جوانى.

ئىرینىيەكان: ھەيە! ھەيە!

ئىرینى سىيەم: ئۆرسە دەق ھەر وەك مەندال وايە. رېقى من بۇ ئەو وەك سۆزى دايكانە دەبىت. سەرە ھەلگەپاوهەكى دەخەممە سەر ئەزىزنىڭكانم،

شانۇي يەكەم

پەرسىتكەي ئەپۆلىقۇن. روونا كىيەكى خاموش. پەيكەرىتىكى ئەپۆلىقۇن لە ناواھەاستى شانۇدا.

ئىلكلەر و ئۆرسە لەزىز پېتى پەيكەرەكەوە نۇوستۇون، قاچەكانيان بەدەستەكانى خۆيان وەرئالاندۇوە. ئىرینىيەكان لەسەر شىوهى بازىنە، دەوران دەوريان داون؛ دەخەون، وەكوسەقا قوشەنەلەستنەوە. لە قۇولايى شانۇكەوە دەركەيەكى زىل و زەلامى لە بېرىنژ دروستكراو.

ئىرینى يەكەم: ۋادەكشى. ھەھا! بەراوەستا وەبىي نۇوستۇوم، تەواو لە تۈورەبىييان راوهەستا وەم، خەونى فەرەجا رسىم بىنەن. گولە جوانەكەي تۈورەبىي، گولە سورە جوانەكەي ناولەكەم (بە دەورى ئۆرسە و ئىلكلەر دەخولىتىوە). ئەوانە نۇستۇون چەند سېپىن، چەند ناسكىن! وەك ليشائى ناو بەردەلان ھەلددەخزىيمە سەر سك و سىنگىانەوە. بەحەوسەلەوە ئەم گۆشتە ناسكە دەبىرم، دەيخورىتىم و پىستى دەگرم، تا سەر ئىسقان دەيسۇوم (چەند ھەنگاۋىك ھەلددەنلى). ئاي لە سېپىدەي تەواو لە رې! ئەم وریا يىيە چ شىكتەندە:

خەوتۇون، شىیدارن، ھەست بە (تا) دەكەن، منىش بىتدارم، چالاڭ و سەخت، گيامى لە مىسە ھەستىدەكەم بېرۇز بۇومە.

(ئىلكلەر خەوتۇو)

مەخابن!

ئىرینى يەكەم: ئەۋەيان دەنالىينىن، ئارام بىگە بەم زۇوانە گازەكانان دەناسى، وات لېيدەكەين لەزىز دەست پېيداهىتىنەكاناندا بقىيەتىنى. وەك چۆن ئىرینە دەچىتىه ناومىتىنە ئاۋەدا دېمە ناول تۆ، چونكە تۆ خىزانى منىت و تۆ ھەست بە قورسايى خۆشەويسىتىكەم دەكەيت.

دەست بە قىزەكانى دادەھىتىم.

ئېرىنى يەكەم: ئى ئەوجا ؟

ئېرىنى سىيىھەم: دواى ئەوە بە تاوىك ئا ئەم دوو پەنجانەم دەخەمە ناو
چاودەكانىيەوە

(ھەموويان دەدەنە قاقاي پىتكەننەن).

ئېرىنى يەكەم: ئەوانە ھەناسە دەدەن، خۆيان دەجۇولېتىنەو خوشكەكانىم،
خوشكە مىشەكانىم، وەرن با بە گۇرانىيەكالغان تاوانكارەكان لە خەو
ھەلېسىنەن.

كۆرسى ئېرىنىيەكان:

بىز، بىز، بىز، بىز

وەك چۈن مىش لەسەر شېرىنى دەنىشىتىھەو
ئىمە ئاوا دەگەينە سەر دلە بۆگەنەكەت،
دلى گەنيو، دلى خوتىناوى، دلى بەلەزەت،
وەكى مىشەنگۈين، كىيم و زووخاوى دلت
ھەلەدەمئىن.

ھەنگۈينى لىنى دروست دەكەين، تۆ دەبىنى،

ھەنگۈينىكى چاڭى سەوز،

چ خۆشەويىتىيەك وەكى رق پەمان دەكتەمۇھ ؟

بىز، بىز، بىز، بىز

دەبىنە چاوى جىتىگرى مالەكان

وەك گرمۇھۇرى سەگى پاسەوان كە ددانەكانى بەسەر
رېشىتنى تۆۋە نىشانىددات.

ئەو گزە گزە كە بەسەر سەرتەۋەدە

بەسەر ئاسمان دەشكىتىھە
ھاتوهەرای دارستانەكە،

فيكەكان، تەقەقەكان، زىكە زىكەكان،

دەنگى بالىندەكان لە شەو

دەبىن بە شەو

شەوى تارى گىانى تۆ

بىز، بىز، بىز، بىز

ھېھە ! ھېھە ! ھېھە !

بىز، بىز، بىز، بىز

ئىمەمە مىش زووخاۋ دەمژىن

ھەمۇوى لەگەل تۆ بەش دەكەين،

لەناو دەمە تۆ، لە تىشكى

رووناكى قۇوللايى چاودەكانىتەوە بەدواى

خواردەمنى دەگەپىن.

تا گۆپەواوەلىت دەكەن

شۇيىنمەن جى ناھىيەلەن تەنها بۆ كرمەكان نەبىن.

بىز، بىز، بىز

سەما دەكەن

ئىلەكتىر (وريا دەبىتەوە) : كىن قىسە دەكەت ؟ ئىتە كىن ؟

ئېرىنىيەكان: بىز، بىز، بىز

ئىلەكتىر: ئاھ ! ئا ئەوەتا كەۋايمە ئەوە ئېسەن ؟ تۆ بىلەيى ئىمە بەراستى

كوشتوومانى ؟

ئۆرسەت، (وريا دەبىتەوە) : ئىلەكتىر !

ئىلەكتىر: ئە تۆ كىيى ؟ ئاھ ! تۆ ئۆرسەتى، بىرۇ.

ئۆرسەت: كەوابىن تۆ چىتە ؟

ئىلەكتىر: تۆ دەمترىپەتى من خەونم بەوە دەبىنى كە دايىكمان سەر ئاوازۇو

بکەوتبايە و خوتىنى لەبەر بېرىشتبايە و خوتىنى كە ئەنچەنەلە

ئىرىنى يەكەم: ئەوه لەبەر ئەوهىيە كە ئەو لە تۆ زارەتىرۇق بۇوه.
 ئۆرسەت: جا ئەوه راستە؟ ئايا ئەوه راستە كە من تۆم زارەتىرۇق كەدۇوه.
 ئېلىكتر : لېمگەردى.

ئىرىنى يەكەم: ئى جا ئەو ھايە؟ تۆ بچۈرگۈزۈن گومانت ماواھ؟ چۈن ئەو رېلى لىتنابىتتەوە؟ ئەو بە ھىيەنى لەگەل خۇونە كانى خۆى دەزى، تۆ ھاتى كوشتاڭە و گلاؤىت لەگەل خوتدا هيپىنا. ئا ئەوهەتا بەشدارى ھەلەئ تۆ دەكتات، بەم بنكەي پەيكەرەوە نووساواھ، تاكە پارچە زەۋىيەكە بۇ ئەو مابىيەتتەوە.

ئۇرست: گۆيىچى لىلى مەگىرە.

ئىرىينى يەكەم: بۆ پاشەوە! بۆ پاشەوە! ئىلىكىر هەيدىتى لى بکە، لىتمەگەر ئى
بەدەستەكانى دەستت لى بادات. ئەو كوشتكارا! بۇنى خوپىنى
پەشىمانىيەكى گرفتارى ھەلگۈرتووە. بەرىتكەيەكى ناشىرين پېرەزىنى
كوشت. تۇ دەزانى، جەند جار گەرايەوە سەردى.

ئېلکتر: تۆ درق ناكە ؟

ئىرینى يەكەم؛ تۆ دەتوانى بپوام پېيىكەي، ئەوكاتە من لەۋى بۇوم، بەدھورى ئەوانەوه گۈرگۈز دەكىد.

ئېلکتر: ئاپا چەند جار لېيدا؟

ئيرىنى يەكەم: دوازە جارىك لېيدا. ھەر جارىكىش شەمشىيەرەكە لەناو
بىرىنەكە وە تەقەى لېيوە دەھات. بەدەستە كانىيە وە سىما و سكى
دەبار است، دەستە كانى، يۈزىن:

ئىلكىتىر: ئەو زۆر ئازارى ھېيوو؟ ئايانا دەمودەست نەمەرد؟

ئۆرسەت: چىتەر سەيريان مەكە، گۈچەكەكانت بىگە، واى لە خۆت ئەگەر پرسىياريانلى بىكەي، خۆت دەفەوتىنى ئەگەر پرسىياريانلى بىكەت.

ئىزىزىنە، بەكەم: ئازازىكە، تۈقىنە، انهى ھەبىوو:

لەزىزىر ھەم سو دەرگايى كۆشكە وە بېرىشىتبا يە. دەست بەدە دەستە كانى، ساردن. لىيەم گەپى. دەستم لى مەدە. ئايا زۇرى خوپىن لەبەر رېنىشىت ؟

ئۆرسەت: بىيىدەنگ بە.
ئىلىكتىر (بەتمەواوى ورىيا دەپىتەوە): لېيم گەپى تىيت بپوانم، تۆ كوشتىيانت.
تۆ بۇوى كە كوشتىيانت. ئەمە تۆ لىتىرە، ھاكا دەپىتكە ورىيا
بۇپىتەوە، ھىچ شتىيەك لەسەر سىيمات نەنۇوسراوە، لەگەل ئەمەشدا
تۆ كوشتىيانت.

ئورست: ئى ئەوجا؟ بەلىٽى من كوشتىانم! (ساتىك). بىدەنگ بە، تو دەمتىرسىنى، تو دوپىنى ئەو هيىنەد جوان بۇويت. دەلىيى دىنەدەيەك بە چىزىو كەكانى، دەمچىواي تىككاداوى.

دەبىنى ئەگەر ئىيىمە نەتوانىن ھېيج شتىيڭ دىز بە ئەمۇ بىكەين.
ئۇ سەت: ھېيمى: بەھە دىللىھ سەھىگ. بە كەللانە؟ (ئىت بىنسە كان، نە، دەكەن، دەكەن).

ئەوەي دويىنى لەناو رۆبىيکى سېپى لەسەر پەيزىدكانى پەرسىتىگە كەوهە سەممای دەكىد، ناشىئەوە تۇ بۈۋىت؟

ئىلەكتىر: لە يەك شەھۇدا پېرىپۇرمۇ.
ئۆرسەت: تۆھىشىتە هەر جوانى، بەلام..... كەوايىھە من لە كۈنى ئەم چاوه
مەردوانەم بىيىنیوھ ؟ ئىلەكتىر... تۆلەم دەچى؛ تۆلە كلىتىيەمىنستەر
دەچى. تۆبلىي پىيۆسىت بۇو بىيكۈزۈم ؟ وەختايىھەك تاوانەكەي خۆم
لەناو ئەم چاوانەدا دەپىيم، زارەتەرۆقىم دەكەت.

ئىلىكتر: (بەدەستەكانى سىماى خۆى دەشاردەوە) : ها !

ئۇرسىت: ئەوه دەيەۋى ئىمە لەيەك جىاباكاتەوە، دىوارى تەنبايى بەدەورى تۆۋە بکېشى. ورىابە: وەختايەك تۆتەواو تەنبا دەبىت، تەواو تەنبا و بىن پشت و پەنا، ئەوان ھەلدىكوتتە سەر تۆ، ئىمە پېتكەوە پېتكەپىيارى ئەم كوشتنەمان دا و دەبىن پېتكەوەش بەرگەمى پاشهاتەكانى بگرين.

ئىلىكتر: تۆپىت وايدى كە من ئەم كوشتنەم وىستۇرۇ ؟

ئۇرسىت: ئايا ئەمە راست نىيە ؟

ئىلىكتر: نەخىر، ئەمە راست نىيە. بۇھەستە..... بەلىت ئاھا من هيچچىت نازانم. من خەونم بەم كوشتنەوە دەبىنى، بەلام تۆئەنجامت دا، خونكارى دايىكى خۆت.

ئىرىنييەكان پېتكەن و ھاوار دەكەن: خونكار! خونكار! كوشتكار!

ئۇرسىت: ئىلىكتر، لەم دىو دەرگا يەو جىيەن و سپىيە. لە دەرەوە خۆر بەسەر رېكەكاندا ھەلدىكشى. بەم زۇوانە دەردەچىن، دەچىنە سەر رېكەكانى بەر خۆرەتاو، ئەم كچانە شەۋىش تواناي خۆيان لەدەست دەدەن: تالە خۆرى پۇز و دەشمەشىر لېيانوو دەردەچى.

ئىلىكتر: خۆر...
ئىرىنييەكان: وەرە! وەرە!

زۆر بەھىۋاشىيەوە وەك بلىتى جادۇوى لېتكەن سەما دەكەن.

ئىلىكتر خۆى ھەلدىستىتەوە.

ئۇرسىت: بە باودىشىيەوە دەبىگى: مەچۇ، لىت دەپارىتەمەوە، لەناو دەچى.

ئىلىكتر، بە توندىيەوە خۆى رادەپسكتىنى: ها ! من رقم لىتىدەپىتەوە.

ئىلىكتر لە پەيىزەكان دەچىتە خوار، ئىرىنييەكان ھەمۇويان ھەلدىكوتتە سەرى).

ئىلىكتر: ھۆ فەريادپەس!

ژۇپىتىر: دىتە ناودوە.

ئىرىنييەكەوە شەو دەخەينە سەر سەرت.
ئىلىكتر: لىم گەرپىن! واز لە ئازاردانم بەھىن!

ئۇرسىت: ئەوه بېتەپىزى تۆبە كە دەپىتە هېزى ئەوان. چاولەن جورئەت ناکەن ھىچ بەمن بلىن. گۆيىگەر: يەك تۈقىنىي بىتىا خۆى خىستۇتە سەر تۆ و لە يەكمان جىيا دەكتاموە. لەگەل ئەۋەشدا تۆلەناو ئەم ترسە ۋىاوى و من نا ؟ نالە ئالە كانى دايىكىم، باوەر دەكەمى كە گۆيىچەكانىم ھەرگىز لە گۆيىسىتىيان بۇھەستە ؟ و چاوه گەورەكانى -

ئۆرست: چەند ئازارم بده، من لە هېيچ پەشىمان نىم.
ژوپىتىر: لەسەر ئەو نامەردىيەش نا كە خوشكەكت نوقمى ناو ھەلەت تو
بۇوه؟

ئۆرست: ئەودش نا.
ژوپىتىر: ئىلىكىر، تو گۈيت لىپبۇ؟ ئەوييان ئەو كەسەيە بانگەشەئ ئەوهى
دەكەد كە خۇشى دەۋىتى.

ئۆرست: لە خۇم خۇشتىرم دەۋىت. بەلام ئازارەكانى لە خۇيەوە دەردەچى، تەنھا
خۇى دەتوانى لېيان دەرباز بىي: ئەو ئازادە.

ژوپىتىر: ئەى تو؟ لەوانەيە توش ئازاد بى.
ئۆرست: تو چاك دەيزانى.

ژوپىتىر: بىنۇرە خۇت، ئافەرىدەي مالھور و گەلور راستىيەكەت تو خۇت
مەزن نىشان دەددەي، تەواو ھەلسۇوتىركاولەزىتىر پىي پاشايىتكى
بەپشت و پەنا، لەگەل ئەم دىلەسەگە بىسىيانەي كە گەمارۇت
دەدەن. جا ئەگەر تو جورئەت دەكەت بلېتى من ئازادم. پىوپىستە
ئازادى بەو زىندانىيەش بەدەي كە لە قۇولايى زىندانىيەكەد بەزنجىر
بەستراوەتەوە و ھەروأ ئازادى بە كۆيلەي لە خاچدراویش بەدەي.

ئۆرست: بۆچى نا؟

ژوپىتىر: وريابە: تو خۇت فش دەكەيتەوە چونكە ئەپۆلۇن دەتپارىزى،
بەلام ئەپۆلۇن خزمەتكارىتكى زۆر گۇتپايدى لى منه. ئەگەر يەك پەنجە
ھەلبىرم دەستبەردارت دەبى.

ئۆرست: ئى كەوايە، پەنجەھەلبىرم دەستت بەتەواوىھەلبىرم.
ژوپىتىر: جا سوودى چىيە؟ پىيم نەوتى من نەفرەت لە سزادان دەكەم؟ من
ھاتۇوم ئىيۇھەزگار بکەم.

ئىلىكىر: ئىمەھەزگار بکەي؟ واز لەم گالىتە بەخىزىرىنىت بەھىنە، خوداوندى
تۆلە و مەرگ. كەس پىگەي پىينەدراؤه- ھەتاوەكەو

شانقۇي دەۋە

ھەمان كەسەكان، ژوپىتىر

ژوپىتىر: بۆ كولانەكاندان دەي!

ئېرىنىيەكەن بە تۇرەيىھەو خۇيان دوور دەخەنەوە، لېدەگەپىن

ئىلىكىر لەسەر زەۋى راپكىشى.

ژوپىتىر: مىنداڭ بچۈلەكان (بەرەو لای ئىلىكىر دەچىتە پېش) كەوا بۇ
ئا ئەودتا ئەوه بۇ ئىيۇھەپىي گەيشتن؟ تۇرەيى و بەزىيى لەناو
دەلەكەم بەشەردىن. ئىلىكىر ھەلسەوە: تاۋەكىو من لېردىم،
دىلىسەگەكانم ئازار بەتۆناغەيەن (يامەتى دەدات لە
ھەستانەوە) چ سىمايەكى تۆقىنەرە. يەك تاكە شەۋو! بەيەك تاكە
شەو سىما دەشتنەكىيەكەت چى بەسەرەتات؟ لە تاكە يەك شەۋدا،
گورچىلە، سىنە و سىپەلاكت لەكار كەوتىن، جەستەت جەگە لە
چىنگى كلىۋلى چىتىرى لى نەماوەتەو ئاھە!
ھۆ كەنجى سەركىيەش و سەرشىت چ خراپىيەكتان بەخۇتىن
گەياندۇوە!

ئۆرست: ئەم دەنگەت بگۇرە پىاوى ساۋىلىكە: ئەوه شايىستەپادشاكان
نىيە.

ژوپىتىر: توش ئەم دەنگە شانا زىكارە بگۇرە: ئەم دەنگە لە دەنگى
تاوانبارىك ناچىت كە خەرىك بىن لە تاوانەكەي خۇى پەشىمان
بىتتەوە.

ئۆرست: من تاوانبار نىم و توش ناتوانى لە تاوانىيەكەپەشىمان بکەيتەوە
كە وەكى تاوان نايانىسەم.

ژوپىتىر: لەوانەيە تو خۇت ھەلبەخەلەتىنى، بەلام ئارام بگە. لېتناڭپىتىم
ماوەيەكى زۆر لەناو ھەلەدا بىيىتتەوە.

پاکییه کیان تیدا بوو: کۆبایلایه تى توپیان روپوپوش دەکرد و زامى شکتى توپیان ساریز دەکرد. بەلام توھەرگىز بىرەت لە جىېبەجى كەدنىان نەكەردىتەوه، ئايا من هەلەم؟

ئىلىكتىر: ئاھا! گیانەكەم، خۇشەويىستەكەم، چەند ئارەزوو دەكەم توھەلەبىت!

ژوپىيتىر: توکچۇلەيەكى تەواو چكۈلانەي، ئىلىكتىر. كچانى دىكە ئارەزوو دەكەن بىنە دەولەمەندىرىن كىچ ياوهەكى جوانلىرىن كىچ. هەرچى توى مەفتۇونە لە سۈنگەي چارەنۇسى توقىينەرى پەگەزەكە تەوه ئارەزووت كەدۋوو بىبىتە پەئازارتىن و تاوانبارتىن كىچ. توھەرگىز خاپىت نەويىستووه: تو تەنها بەدبەختى خۆت ويسىتىووه. لە تەمەنى تو، مەنداھەكان ھىشتىا بە بۇوكوکە يا بە چوارگۈشەكان وازى دەكەن، كەچى توکچۇلە چكۈلانەكە، بىن يارى و بىن ھاۋىرى، تووازىت بە تاوان كەد، چۈنكە ئەممە يارىيەكە دەتوانىن بە تاك و تەنبا بىكەين.

ئىلىكتىر: مەخابن! مەخابن! گۈپت لىيەدەگرم و خۆم بەرۇونى دەبىن.

ئۆرسەت: ئىلىكتىر! ئىلىكتىر! ئىسستە تو گوناھبارى ئەمەسى كە تو ويسىتىوته، كى دەتوانى بىزانى توچىت ويسىتىووه ئەگەر خۆت نەبىت؟ رېتىگە بە يەكىيکى دىكە دەددىت بېپارى لىبىدات؟ بۆچى راپوردو ويسىت دەشىيەتى كە ناتوانى چىتىر بەرگرى لەخۇرى بىكەت؟ بۆچى نىكۆلى ئەم ئىلىكتىرە سەركىيە، ئەو خوداوندە گەنجەي توورەبىي دەكەيت كە ئەو ھېتىنەدە خۆشم دەۋىست؟

تو نابىيى ئەم خوداوندە دلپەقە وازىت پېتىدەكەت.

ژوپىيتىر: من وازى بەئىوه دەكەم؟ گۈي بىگرن لەھەمى من پېشىنيارتان بۆ دەكەم: ئەگەر ئىيۇدە دەستبەردارى تاوانەكانتان بن، ھەردووكەت دەخەمە سەر عەرسى ئارگۇس.

ئۆرسەت: لە شۇتن قوربانىيە كاغانەوه.

ژوپىيتىر: پېتىستە واپى.

خوداوندىكىش- ھىۋاى ھەلخەلەتىن بىداتە بەر ئەوانەي ئازار دەچىزىن.

ژوپىيتىر: چارەگىيکى دىكە تو دەتوانى لىرە نەبىت.

ئىلىكتىر: ساغ و سەلامەت.

ژوپىيتىر: وادەت پېتىددەم.

ئىلىكتىر: لەبەرامبەر ئەممەدا چىم بەسەردا دەسەپىتى؟

ژوپىيتىر: ھىچ لە تو داوا ناكەم، مەنداھەكان؟

ئىلىكتىر: ھىچ؟ بەراستىتە ئەمەدى گۈپت لىبىو خوداوندى سالىح و خوداوندى شايىتەي پەرسەن.

ژوپىيتىر: تەقىرىيەن ھىچ. ئاسانلىرىن شتىك كە تو بتوانى بىدەيتى:

كەمېتىك پەشىمان بۇونەوهىدە.

ئۆرسەت: وريابە ئىلىكتىر: ئەم ھېچە وەك چىايىنەك دەكەوتىتە سەر گىيان.

ژوپىيتىر بە ئىلىكتىر: گۇتى لىيمەگرە و وەلەمى من بىدەوە چاتەرە: تو چۈن ئەوھە قەبۈل ناكەي نىكۆلى لەم تاوانە بىكەيت، ئەوھە يەكىيکى دىكەيە كە كەدوویەتى، ھەر ناشتاۋانى بۇتى توش ھارىكارىت كەدووە.

ئۆرسەت: ئىلىكتىر! تو نىكۆلى لە پانزە سالى رق و ھىۋا دەكەيت.

ژوپىيتىر: كى باسى حاشا لىيىكەن دەكەت؟ ئىلىكتىر ھەرگىز ئەم گلاۋىيەنى نەويسىتۇوە.

ژوپىيتىر: وەرە! تو دەتوانى مەتمانە بەمن بىكەيت، ئايا من دلى ئەوم نەخويىندۇتەوه؟

ئىلىكتىر: وانىيە: ئايا تو دلى مەت خۇپىندۇتەوه كە من ئەم تاوانەم نەويسىتۇوە؟

لەوەتاي پانزە سالەوە خەون بە كوشتن و تۆلەوە دەبىن؟

ژوپىيتىر: پەح! ئەم خەونە خوتىناویيەنەي كە توپىان ھەۋاندۇوە، چەشىنە

تەنیايت وەکو بازدەيىك.

ئۆرسەت: بەلىٽ.

ژۇوبىتىر: بىرچى خوت بەودە هەلەمە كىيىشە هو تىرىن تىرىن بىكۈزۈكەن، ئەمە لەناو تەنیاىيى و سۈركايدەتى و تۈقىن دابۇو كە تۈيان رەتكىرددو.

ئۆرسەت: تىرىن بىكۈزۈكەن بىكۈزۈكەن، ئەمە كە پەشىمانى ھەيە.

ژۇوبىتىر: ئۆرسەت! من تۆم ئەفراند و هەممۇ شەتىكەم ئەفراند: بىنۋەر (ديوارەكەنلىپەرنىڭ كە شەق دەبەن. ئاسمان وەدىيەر دەكەوى

رەزاوە بە ئەستىران كە دەخولىنىنەوە. (ژۇوبىتىر لە قۇولايى شانۇكەوەي دەنگى گۇرە دەبىن- مىكىرۇقۇن- بەلام بە ئاستەم جيا

دەكەرىتىنەوە). بىنۋەر ئەم ھەسارانە كە بە رېتىكى دەسۋورىتىنەوە، بىن ئەمە ھەرگىز بەرىيەك بىكەون: ئەمە من بە گۇتەرى دادپەرەرى

رېتەرەكەن يانام رېتكەخستوو، گۈئى لە ھارمۇنى فەلەكەن بىگە، ئەمە گۇرانىيە فەردىيە شىكۆى بىن گىيانى كە لە ھەر چووارگوشە ئاسمانەوە دەدرەوشتىنەوە (مېلۇدى).

بەردەوام دەبن، من فەرمانم داوه مەرۆ ھەمېشە مەرق بىنېتىنەوە و گوجىلە سەگ لە سەگ بىنېتىنەوە، بەھۆى منهەيە كە زمانى نەرمى

ھەلکىشان و داكسانى دەريالەكەن دەلىيىتىنەوە و لەكەن دىيارىكراودا خۆى دەكتىشىتىنەوە، من گۇنگىيەن دەپوپىتنەم، ھەناسى

من بە دەوري زەويىيەوە رېتىهەرى ھەورە زەردەكەنلى تۆزى ھەلە دەكتات. تۆلە مالى من نىت، غەوارە تۆلە جىھانداي وەك

تەلزىمىك لە ناو گۆشت، وەکو راچىيەكى رېتىكەپىنەدراو لەناو دارستانىيەكى پادشاھىي: چونكە جىھان چاكەيە. من بە گۇتەرى

وېستى خۆم ئەفراندۇمە و من خۆم چاكەم. بەلام تۆ، خراپەت دروست كرد، شتەكەنلىش بەدەنگە بە بەردىبۇوە كەن يانەوە گۇناھبارت دەكەن: چاكە لە ھەممۇ شۇيىتىكە و كىرۋەكى رۇودەكى بەلەسانە،

سازگارى كەن يانەوە، دەنكى سىلىتىكىسە، راکىيىشەرى بەرددە، تۆ دەبىنى

ئۆرسەت: ئەوجا جلوېرگە كەنلىپاشاي خوالىخۇشبوو لەبەر دەكەم كە

ھېشتاكە ھەر نىمچە گەرمىن؟

ژۇوبىتىر: ئەمانەيان ھى دىكە، گەنگىيەكى نىيە.

ئۆرسەت: بەلىٽ، چاكتە وايە رەشىن، وانىيە.

ژۇوبىتىر: تۆ لە ماتەمىدا نىت؟

ئۆرسەت: لە ماتەمى دايىم، من لەبىرم كەن دەستە كەنلىشىم دەبى

ئەوانىش جلى رەش بېپۇشىن؟

ژۇوبىتىر: ئەوان پېشتر پۇشىييانە.

ئۆرسەت: ئەمە راستە، با لېيان بىگەرەن كاتىيان بىن جلوېرگە كۆنەكەنلىان

بىسى. ئى ئەوجا؟ تۆ تىيەكەيشتى ئېلىكتىر؟ ئەگەر چەند دەلىيە

فرمېيىكىيەك ھەلبېرىشى، زېير تەنورە و كەسەكەنلىكىلىتىمنىسترت

پېيدەخشن- ئەو كەسە بۆگەن و پېسانە تۆ پانزە سال بە

دەستە كەنلىخوتە شۇشتۇرتىن، ھەروا دەورى كلىتىيمىنستىر

چاودەپوانت دەكتات، تۆ تەنھا ئەمەت بۆ ماواھەتەوە كە دەردەكە

بىگىرە، خەيالكەن دەپىنەوە، چونكە تۆ لە دەچىت. بەلام من

زۆر قىزەدونتىم: پانتۇلە كەنلى ئەم گالىتەجارە لەبەر ناكەم كە كوشىتم.

ژۇوبىتىر: تۆ زۆر سەر بەر زەدەكەيىتەوە: تۆ پېباۋىتىك كوشىت كە بەرگىر لە

خۆى نەكەد، ھەروا پېرەزىتىك كە داواى بەخشىنىلى كەرىدى؛ بەلام

ئەمە گۇيت لېيگىرى كە قىسە دەكەيت بىن ئەمە بىتىناسى، لەوانەيە

باودە بىكتات كە تۆ زىتى خوت پەزگار كەن دەز بە سى

كەسەن جەنگاۋىت.

ئۆرسەت: لەوانەيە، راستىيەكەى من زىتىدەكە خۆم پەزگار كەد.

ژۇوبىتىر: تۆ؟ دەزانى چى لەم دىو دەرگا يەوە ھەيە؟ پېاوانى ئارگۆس-

ھەممۇ پېاوانى ئارگۆس، بە بەرد، بە پاچ و بە بىتل چاودەپوانى

پەزگارىكارەكەيەن دەكەن تا منهتبارى خۆيانات بىن بەدەنەوە. تۆ

ئۆرست: تو. بەلام دەبوايە ئازادت دروست نەكربۇمما يە.

ژووپىتىر: من ئازادىم بە تو بەخسى تا خزمەتى من بىكەيت.

ئۆرست: لەوانە يەوابى، بەلام ئەمۇد دېزى خۆت وەستايىھە و ئىيمە هيچمان پېنناكىرىت، نە من و نە تو.

ژووپىتىر: دواجار، ئەمەدا مەعزەرەتھەتىنایە وە.

ئۆرست: من داواى مەعزەرەتھەخوازى ناكەم.

ژووپىتىر: بە راستىتە؟ تو دەزانى ئەمە زۆر لە مەعزەرەتھەتىنائە وە بەك دەچى، ئەمە ئازادىيە كە تو پىت وايە كۆيلەي؟

ئۆرست: من نە ئاغام نە كۆيلەم، ژووپىتىر. من ئازادى خۆم هەيە! هەر لە و ساوهى تو مەن دروستكىردووھە من هى تو نىم.

ئىلکىتر: بەسەرى باوكمان، ئۆرست سوينىت بۆ دەخۆم كە جىيىدان لەگەل تاوان كۇنابنە وە.

ژووپىتىر: گۆيى ليېڭىر. بىن هيوايە لەوەي بە بىانووھە كانى خۆت بىيگىرپىتە وە: ئەم زمانە وا ديار دەكەۋىز زۆر نويىھە بۆ گۆيىچەكانى و تارادىيەك جارسە.

ئۆرست: لە گۆيىچەكە منىش هەروا، ژووپىتىر، بۆ گەررووم كە وشە كان هەلدىپەنەن و بۆ زمانم كە لە كاتى رېيىشتىندا دادەرژى: دەبوايە من لەخۆم بگەم. دويىنى هيىشتاكە تو پەرددىيەك بۇويت بەسەر چاوهەكالىمە وە، پارچە مۆمكىك بۇوي لەناو گۆيىچەكانى؛ ئەمە دويىنى بۇو كە من مەعزەرەتھەتىنائە وە كە بۇو: تو عوزرخواھى من بۇويت لە بۇوندا، چونكە تو مەن بۆيە هيتنىيە دونيماوه تا خزمەتى نەخشە كانت بىكەم و جىهانىش پېرەزلىكى نېوانكارە كە بىن لېپران باسى توى بۆ دەكرەم و دواتر مەن بەجىيەپىشت.

ژووپىتىر: من توم بەجىيەپىشت؟

ئۆرست: دويىنى، لە نزىك ئىلکىتر بۇوم، هەمۇو سروشتى تو بە دەورىي منهو خۆي دەھىتىنايە پېشە وە، گۆرانى بۆ چاکەي تو دەچرى و

ھەتا لە سروشتى ئاڭر و رووناكيشە وە، خودى جەستەي خۆشت رېسوات دەكت، چونكە بە گۈيرەي مَاوە دىاريىكراوە كانى من بەستراونە تەوە. چاكە لەناو تۆدايە، لە دەرەوە تۆدايە: وەك داس بە ناو تىدا رەتىدەبىن. وەكى چىاپىتكەن دەكتاھە، ھەلتەدەگىز و وەكى دەريايىتكە دەتسوورپىنىتە وە؛ ئەمە ئەمە كە رېتگە بە سەركەوتى كىرده خراپە كارىيە كانى دەدات، چونكە دەبىتە رېشنايى مۆمە كان، پتەھى شەمشىرە كەت، ھېزى باسكت. ئەمە خراپەيە كە تو ھەتىنە شانازى پىسو دەكەي و پىت وايە تو دروستت كردووھ، چىيە ئەگەر ۋەنگدانە وەيە كى بۇون، ھەلاتووپىتكى شاراوه، ئىمازىتكى ھەلخەلە تاونە بىن، كە بۇونى خۆى پشت ئەستوورە بە چاكە. بگەرپىوھ ناو خۆت، ئۆرست گەردوون پىت دەلتى ھەلەيت و توش پېشىولە يەكى لەناو گەردوون. بگەرپىوھ بۆ سروشت، ھۆ كۈرى رېزپەر: دان بەھەلە كە تدا بىتىنە، نەفرەتى لى بىكە، لەناو خۆتدا ھەللىكىشە وەكى دادانىتكى كاڭر و پىس بۇو. ئەگەر نا بىرسە دەرييا لە بەرامبەر تو خۆى بکىشىتە وە، كانىياوە كان لەسەر رېتگەت وشك بىن، بەرەدە كان و گاشە بەرەدە كان لەسەر رېتگە كە تەوھە گلۇر بىنە و زەھى لەزىر پېيە كانىدا ھەللىبۇشىتە وە.

ئۆرست: جا با زەھى ھەللىبۇشىتە وە! گاشە بەرەدە كان رېسواام بىكەن و گۈچىيا يە كان لەسەر رېتگەم ھەللىبۇرن: هەمۇو گەردوونى تو بەشى ئەمە ناكەت وام لېتكەن ھەلەبم. تو پادشاي خوداوندە كانى ژووپىتىر، پاشاي بەرەدە كان و ئەستىرە كان، پاشاي شەپۇلە كانى دەرييا، بەلام تو پاشاي مەرۋەقە كان نىت. دىوارە كان لەيەك نزىك دەبنە وە، ژووپىتىر بە دىيار دەكەۋىتە وە، شەكەت و كۆماوه، دەنگى سروشتى خۆى وەرگەتە وە.

ژووپىتىر: من پاشاي تونىم، كرمى پىس و چەپەل، كە وايە كى توى دروستكەد؟

خۆم. بەلام من ناگەریمەوە زىزىر ياسايىھەكانى تۆ. من مەحكومەم بەھەدى هېيچ ياسايىھەكى دىكە قەبۇول نەكەم جىگە لە ياسايى خۆم نەبىن. ناگەریمەوە بۆ سروشتى تۆ: هەزار رېتىكە تىيدا ھەن كە بەرەو تۆ دېئىنەوە، بەلام من تەنھا دەتونام بە شۇئىن رېزى خۆم بکەم. چونكە من ئىنسانم، ژۇوپىتىئىر. ھەمۇو مەرۋەتىك دەبىن رېتىكە خۆى دابەھىنى. سروشت قىيىز لە ئىنسان دەكتارەوە و توش، تۆ، پادشاي خواوندەكان، توش ھەرروأ تۆ بىزىت لە مەرۆ دەبىتەوە.

ژۇوپىتىئىر: تۆ درە ناكەم: وەختايىتكە لە تۆ بچن، من ٩ رقم لييان دەبىتەوە.

ئۆرسەت: وريابە: وا تۆدانت بەلاؤازى خوتىدا هيئنا. من ٩ رقم لە تۆ نابىتەوە. چى لە نىوان من و تۆدا ھەمە؟ وەك دوو گەمىيەك لە بەرامبەر ئەھى دىكە دەخلىسکىيەن بىت ئەھى بەرىيەك بکەوين. تۆ گەورەبى و منىش ئازادم: ئىيمە لە تەنبايى و نىكەرانىيمان پىتكەدەچىن.

كى بە تۆى گوت كە من بەدرىتىزايى ئەم شەھە دەرىتىز بە دواي پەشىمانى نەگەرلەم؟ پەشىمانى. خەو. بەلام من نامەۋى چىتىر نەپەشىمانى، نەخەوم ھەبىن.

(بىتەنگىيەك)

ژۇوپىتىئىر: دەتھەۋى چى بکەم؟

ئۆرسەت: پىاواھەكانى ئارگۇس پىاواھەكانى متن، دەبىن من چاوابيان بکەمەوە.

ژۇوپىتىئىر: ئەى خەللىكى هەزار! تۆ دىيارى تەنبايى و شەرمەزاريان بۆ دەھىننى، تۆ پۇشاکەكانىيان لەبىر دەكەيتەوە كە من پىيم داپۇشىون و تۆ لە ناكاوايىكدا بۇونىيان، بىشەرمىيان و بۇونى گلاۋىيان بۆ دەردەخەى كە من بەبىن هېيچ بەرامبەرىنىك پىيم بەخشىون.

ئۆرسەت: من بۆچى ئەو بىن ھىوايىيەيان لى تۆتەكەمەوە كە لە ناوەوە منه، چونكە ئەمە بەشى تۆبە؟

ژۇوپىتىئىر: چى پىتىدەكەن؟

ئۆرسەت: ھەرجىيەك بىيانەوى: ئەوان ئازادن و ژيانى مەرۋەقايەتى لە دىيو

ئامۇزىگارى دەكردم. خۇرەتاوى سۇوتاوه وەك نىكەيەكى خۇشاردووھە ناسىكتىر دەبۇو بۆئەھەدى بەخاتە ناو فىيەنلى ئاسمان وەكە لېپۇوردىنەك ئازارى دەچەشت تا وەعزم بۆ بدات، بۆ لە بىرکەدنى خراپەكان. گەنجىتىم كە گۈپەرایەلى ياسايىھەكانت بۇ ھەلسايىھە. لەبەر دەم ٩ روانىنەكەم وېستابوو وەكە دۆستىكى بەجىھەيلار دەپارايەوە: بۆ دوايەمین جار گەنجىتىم دەبىن. بەلام لە ناكاوايىكە و ئازادى بەسەر مندا توایەوە و راچلەكىم، سروشت بازى ھەلّدایە دواوە و من ھېچى دىكە تەمەنم بۆ نەمايەوە، ھەستىم كرد تەواو تەنبايىم، لە نىبەرەستى جىهانە چىكۈلانە گەفتارەكە تۆ، وەك كەسىكىش بۆئەھەدى فەرمانىم بۆ دەرىبات.

ھېيچ شتىيەك لە ئاسمان نەمايەوە، نە چاکە و نەخراپە، نە ھېيچ كەسىكىش بۆئەھەدى فەرمانىم بۆ دەرىبات.

ژۇوپىتىئىر: ئى ئەوجا؟ تۆ بلىرى من ستابىشى ئەو بىزىن بکەم كە لە مېگەل گەرپەبىن، يَا ئەو گۈلىيە كە لە كەرەنتىنەكە خۆى گىر دەبىن؟ وەبىر خۆت بەھىنەوە ئۆرسەت: تۆ بەشىك بۇرى لە مېگەلەكەم، تۆ گۇرۇگىيەكىيەن بۆ نا و بىزىنەكەن دەبرد. ئازادى تۆ تەنها گەربۇنەيىكە كە دەتخوا، ئەوه تەنھا تاراڭىيەكە.

ئۆرسەت: تۆ راست و تۆ: تاراڭىيەكە.

ژۇوپىتىئىر: خراپە ئاواھە قۇول نىيە: مېژۇوھەكە دوپىنېيە. بگەرپىوه ناو ئىيمە. بگەرپىوه: بىنۇرە تۆ تەنبايى، تەنانەت خوشكەكەشت وازى لېھەتىنai. تۆرەنگ زەردى و نىكەرانى چاوهەكان فراوان دەكەن. ئايا بەھىواي بىزى؟ ئا ئەودتا تۆ بە خراپەيەكى نامەرۋەقانەوە، نامۇ به سروشتى منه، نامۇ بە خودى خۆشتەوە، كلۇر بۇويت، بگەرپىوه: من لە بىرچۇونم، من ئاسسوودەكىم.

ئۆرسەت: بىگانەيە بە خودى خۆشمەوە، دەزانم. لە دەرەوە سروشت، دىز بە سروشت، بەبىن خوايشت، بە بىن ھېيچ سەرچاوهەكى دىكە جىگە لە

تاقانه‌کم، تاقه ناسکی ژیانم، به ته‌نیا جیم مه‌هیله، له‌گه‌ل مندا
بینه‌ووه.

ئیلکتر: دز! من به نزیکی هیچ شتیکم نهبووه جگه له که‌میک بیدهنگی و
مشتیک خهون. تو هه‌موبیانت برد، تو کچه ههزاریکت دزی، تو
برام ببوی، سه‌رۆکی خیزانه‌که‌مان ببوی، تو ده‌بوایه منت
بپاراستبوایه: بەلام تو منت نومی ناو خوین کرد، من سوروم وه‌کو
مانگایه‌کی که‌ولکراو؛ هه‌مو میشە شەرانگیزه‌کان بەدوانه‌وون و
دلەکەشم شانه‌یه‌کی تو قینه‌ره!

ئۆrst: خوشەویسته‌کم، راسته من هه‌موویم له تو برد و هیچم نیبیه پیت
ببەخشم جگه له تاوانه‌کم نه‌بئی. بەلام ئەمە پەیامنیکی فره
گهوره‌یه، تو پیت وانیبیه وه‌کو قورقشم دەکەویتە سەرگیانی من؟
ئیلکتر ئیمە زۆر سووک ببوین پیتیه‌کانان وه‌کو تایی عاره‌بانه‌یه‌ک
لەناو زندۇلیک، دەچیتە ناو زه‌بییه‌ووه. وەرە، دەرۆین و بەپنی
قورسەوە ریتەکەین، پشت کۆماو لەزیتە بارى قورسمان تو دەستتم
بدەری و ئیمە دەگەین...

ئیلکتر: بۆکوئی؟

ئۆrst: نازانم، بەرە خودى- خۆمان. له دیو کەنارى رووبارەکان و
چیا يەکانووه ئۆrstتیک و ئیلکتریک ھەن چاودرو اغان دەکەن. دەبىن
بە حەوسمەلە وە بەدواياندا بگەرپىن.

ئیلکتر: نامه‌وی چیتەر گویت لېبگرم. تو تەنها بەدبهختى و قىيىزەونىم
پىشکەش دەکەيت. (بەسەر شانۆکە باز دەدات. ئىرینىيەکان
بەھیواشى نزیک دەبنەوە). فريادپەسى! ژوپیتیر پادشاى هه‌مو
مرۆفەکان، پاشايەکم بىخە ناو باوهشته‌ووه، هەلمبگە، بىپارىزە. من
بە شوين ياساى تو دەکەوم، دەبە كۆپلە تو و دەبە كەلويەلى تو،
پىتەکان و ئەژنۆكانت ماچ دەکەم. بىپارىزە دز بە مېشەکان، دز بە
براکەم، دز بە خودى- خۆمەوە، به ته‌نیا جیم مه‌هیله، تەواوى ژيان

کەنارى بى ھیوايىبىه و دەست پىدەکات.
(بىدەنگىيەك)

ژوپیتیر: ئى ئەوجا، ئۆrst، هەمو ئەمانه پىتشبىنى كراون. پىاويك
دەبىن بىت ئاوابۇنى من جار بىدات. كەوايە ئەم پىاوه تو؟
كى باودەپى دەکرد، ئەگەر دويىتىكە سىما كچانەكەتى بىيىبىوايە؟
ئۆrst: تو بلېتى منىش خۆم باودە بکەم؟ ئەم وشانە كوتۇم زۆر گەورە
بۇون بۇ دەمم، دەيدىرىيەن؛ ئەم چارەنۇرسە كە ھەلېدەگرم بۆ گەنجىم
زۆر قورسە دەيشكىننى.

ژوپیتیر: من هېچ تو قۇخۇنلىق و لەگەل ئەمەشدا بۆت دەپارىمەوە.
ئۆrst: منىش هەروا بۆ تو دەپارىمەوە.

ژوپیتیر: مالئاوا، ئۆrst (چەند ھەنگاوايىك دەنلى)، ھەرچى سەبارەت
بە توپە ئیلکتر، بىر لەمانه بکەوە: حوكىمانى من ھېشتە كۆتابىي
نەھاتورە، ئەمە كاتىيکى دەۋى و من نامەۋى واز لە مەملەتنى
بەھىيم. بىنۇرە ئەگەر تو لەگەل مندای يا دىرى منى، مالئاوا.

ئۆrst: مالئاوا

(ژوپیتیر: دەپوات)

شانۇي سېيىھ

ھەمان كەسەكان، جگە لە ژوپیتیر.

(ئیلکتر بەھیواشى ھەلددەستىتەوە)

ئۆrst: بۆکوئى دەچى؟

ئیلکتر: لېمگەرپى ھېچم نىبىه پىت بلېتىم.

ئۆrst: تو كە دويىنى ناسىمىمى، دەبىن بۆ ھەمېشە ون بىت؟

ئیلکتر: كاشكى بۆ خودا وندەكان كە ھەرگىز تو قۇم نەناسىبىوايە.

ئۆrst: ئیلکتر! خوشەكەم، خوشەویستەكەم ئیلکتر! خوشەویستە

بۇ پەشىمانبوونەوە تەرخان دەكەم. من پەشىمانم، ژۇپۇتىپەر، من
پەشىمانم. (بەراڭدىنەوە دەردەچى)

شانۇي پېنجەم

ئۆrst، ئېرىنىيەكان، پەروەردەكار

پەروەردەكار: ئەو ئىۋە لەكۈن گەورەم؟ من ھىچ نابىئىم بېتىك خواردەم
بۇتان ھىتىاوه: خەلکانى ئارگۇس پەرسىتكە يان ئابلىقە داوه، ئىۋە
ناتوانى بىير لەوەي بىكەنەوە كە لييەوە دەرىچىن: ئەمشە،
ھەولۇددەين رابكىين.

تا ئەوكاتە، نان بخۇ (ئېرىنىيەكان پېتىكە لىيەدەگەن) ھا! ئەوانە كىن
لىيەن؟ ھېشتا ھەر پۇپۇچىيەكان. چ پەشىمانم بۇ لاتى ناسكى
ئاتىك، كە تىيىدا تەنها عەقلەم بۇ كە راستبۇو.
ئۆrst: ھەول مەدە لىيم نزىك بىكەۋىتەوە، دەنا ئەم تەواو بە زىندۇسى
ھەلتەززېتىن.

پەروەردەكار: لەسەر خۇ، جوانەكانم. فەرمۇون ئەم گۆشت و سەۋىزىدە
وەربىگەن، ئەگەر بەخشىشەكانم دەتوانى ئىۋە ئارام بىكەنەوە.

ئۆrst: تو دەلىتى خەلکى ئارگۇس، لە بەرامبەر پەرسىتكە ئاپوردىيانە؟
پەروەردەكار: بە ھەموو رەزمەندىيەتكەوە، ناتوانىم پىستان بلىتىم كاميان زۆرتر
قەبىحتر و زۆر سەر رەقتىرن بۇ ئازاردىنى ئىۋە، ئەم كىرژۇلە
جوانانەي ئېرە يا بىندەستە خۆشەۋىستە كانت.

ئۆrst: چاكە (ساتىك) ئەم دەرگايە بىكەوە.

پەروەردەكار: ئا يَا ئىۋە شىقىن؟ ئەوان بە چەكە كانىانەوە لەو دىيو دەرگاوند.
ئۆrst: چىت پىتەللىم وا بىكە.

پەروەردەكار: بۇ ئەم جارە ئىۋە پېتىگەم بىدەن بە گۇپىتان نەكەم، پىستان دەلىتىم
ئەوان بەردىبارانت دەكەن.

ئۆrst: من گەورەت تۆم، ھۆپىرە و، داوات لىيەدەكەم ئەم دەرگايە بىكەوە.
(پەروەردەكار دەرگاكە دەترازىنى).

پەروەردەكار: ئۆزى ھەوار! ئۆزى ھەوار!

شانۇي چوارەم

ئۆrst، ئېرىنىيەكان

ئېرىنىيەكان جوولەيەك دەكەن بۇ شۇنىڭكەوتىنى ئىلىكتىر، يەكەم
ئېرىنىي دەيانوھەستىتىنى.

ئېرىنىي يەكەم: لىيىگەرتىن، خوشكەكانم، لەدەستمان چوو. بەلام ئەۋەياغان
بۇ ماوەتەوە و پېتىم وايە بۇ ماوەيەكى درېش، چونكە گيانە
چكولەكەي سەختە، بايى دووكەس ئازاز دەچىرى.

ئېرىنىيەكان دەستىدەكەن بە گىزەگىز و خۇيان لە ئۆrst نزىك
دەكەنەوە.

ئۆrst: من بە تاق و تەنیام.

ئېرىنىي يەكەم: بەلام نا، ھۆناسكىتىرىن بىكۈز، من بۇ تو ماومەتەوە: تو
دەبىنى بۇ كات بەسەربرىدن چ يارىيەكت بۇ دادەھىنەم.

ئۆrst: تا مردىن من تەنیا دەبىم، دواتر...

ئېرىنىي يەكەم: ئازايى، خوشكەكانم، بىن ھېيز بۇوە. بنۇرن: چاوهەكانى
فراوان دەبن: بەم زۇوانە دەمارەكانى و دەزىتىيەكانى قەيسارەيەك
لەسەر لەرەي ناسكى ئازازچەشتىن دەزرنىگىنەوە.

ئېرىنىي دوودەم: بەم زۇوانە. بىرسىتى لەناو نەواكەي راوى دەنى: پېش ئەم
ئېوارەيە تامى خويتى دەكەين.

ئۆrst: ئىلىكتىرى ھەزار!

پەروەردەكار ژۇورەوە.

ئۆزىت: بىخە سەر گازى يشت!

(پهروزه‌کار دهرگاکه دهکاته‌وه، لمو دیو لا یه‌کی ده‌رگه‌که شاردار او هتمه‌وه).

خـلـکـهـ کـهـ بـهـ زـبـرـوـزـهـ نـگـهـ وـهـ لـدـهـ کـوـتـنـهـ سـهـرـ هـرـدـوـ لـایـ دـهـرـگـهـ کـهـ وـ
بـهـ حـهـ پـهـ سـاـوـیـهـ وـهـ لـهـ بـهـرـ ئـاسـتـانـهـ کـهـ دـهـوـسـتـنـ.
(رووناکییه کی بههیز)

شانقی شہنشہ

هه مان که سه کان، خه لک
هه اه له ناه خه لک هه وه

با بگری! به ردیبارانی بکهنه! پارچه پارچه‌ی بکهنه! با بگری!
 (تئورست پیغمبر احمد گویند لیتیگری).

خواره تاوا!

خەلکەکە: گاور! پیاوکۈز! كوشتكار. پارچە پارچەت دەكەين.
قورقوشىم، تواوه دەخەبىنە سەر بىنەكانت.

رُنیک: چاوه کانت هه لَدَه کوْلَم.
ساو تک: حَگَه، ت دَدَخَه.

ئۆرسەت، (رەق راودستاوه) : كەوايە ئەوه ئىيۇدەن، بىندەستە زۆر بەدفايەكاني
من! من ئۆرسەتم، ئۆرسەتى پاشاتان، كورى ئاگامەمنۇون و ئەمە
رۆزى تاچ لەسەرنانى، منه.

(خەلکە کە نەرەنەر دەکەن، بۆلە بۆل دەکەن).

چیتر هاوار ناکهنه؟ (خهـلـکـهـ بـیـدـنـگـ دـهـبـنـ). دـهـزـانـمـ: من دـهـتـانـترـسـیـنـمـ. ئـهـوـهـ پـانـزـهـ سـالـهـ، رـقـزـاـ لـهـ دـوـایـ رـقـزـ، بـکـوـزـیـکـیـ دـیـکـهـ لـهـ بـهـرـدـمـ ئـیـسـوـ وـهـسـتـابـیـوـ، پـهـنـجـهـ وـانـهـیـ سـوـورـیـ لـهـ دـدـسـتـ کـرـدـبـوـونـ تـاـ مـهـچـهـکـ. پـهـنـجـهـ وـانـهـیـ خـوـینـاـوـیـ وـ، بـهـلـامـ ئـیـسـوـ لـهـ وـ نـهـدـهـتـرـسـانـ،

چونکه ئیوه له چاوه کانیدا ئەوه تان خویندبووه كە ئەو له ئىيە يە و
جورئەتى ئەو كارانەي نىيە. تاوانىك كە بىكۈزۈكەن ناتوانى
بەرگەي بىگرى، ئەوه چىتەر تاوانى تاقە كە سېك نىيە، وا نىيە؟
ئەمە هەروەك قەزاوقە دەرىيىك وابۇو. ئىيە وەكۇ پاشاي خوتان
پىشوازىستان لە تاوابىنار كرد و، تاوانى كۆن لەناو دىوارەكانى
شارەدە سەرگەر دان بۇو، بەكاوه خۇنالەنالى دەكىد وەكۇ سەگىيىك
خاودەنە كە خۆى بىزىرىدىي. ئىيە تىيم بىرۋان، خەلکى ئارگۇس،
ئىيە تىيگە يىشتن كە تاوانە كەم هي خۆمە، من لە بەرامبەر خۆرە تاو
بانگەوازى بۆھە لىددەم، ئەوه پاكانەي زيان و شىكوى منه، ئىيە
ناتوانى نە من سزا بىدن و نە سكارلاش بىكەن، ئەوه بۇيە كە ئىيە
دەترسىن. لەگەل ئەوه شدا هو مرۆكەنام، خۆشم دەويىن، ئەوه بۆ ئىيە
بۇو كە من كوشتم. بۆ ئىيە بۇو كوشتم.

من هاتووم داواي شانشينييه که م بکم و ئىيۇھ رېكە تان لېڭىرم،
چونكە من له ئىيۇھ نېبۈوم. بەلام ئىستە، من يەكىيكم له ئىيۇھ، هو
پىندەستە كانم، ئىيمە بەخۇيىنەوە پېككەوە بەسەتراوين و من شايىستە
ئەدەم بىبىمە پاشايى ئىيۇھ. ھەلە و پەشىمانىيە كانتان، نىكەرانى
شەۋانتان، تاوانى ئېڭىست، ھەممۇي ھى منە، من ھەممۇي دەخەمە
ئەستتۆى خۆمەوه. چېتىر لە مردووه كانتان مەترىن، ئەوانە
مردووه كانى من. ئەوجا بنۇرۇن: مىيىشە بەدەفا يە كانتان ئىيۇھ يان
جىيەھىشت بۆ لاي من. بەلام مەترىن، خەلکى ئارگۇس: تەواو
بەخۇيىنەوە ناچەمە سەرتەختى عەرسى قوربانىيە کەم: خوداوندىك
پىسى بەخشىم و گوتىم نا. دەممۇي بىبىمە پاشايىك بى زىدى و بى
رەعىيت. مالىغاوا، مەۋە كانم، ھەولىدەن بىزىن:

لیزه هه موو شتیک نوییه، هه موو شتیک دهی له نووزنه وه ددست پیبکات. زیانیکی نامو، گوبگرن لهمه: هاوینیکیان سیرؤس به مشکان ئاخنرا بولو: يەلا یەکی تۆقینەر بولو، هه موو شتیکی

ده کروزت، هه تا خەلکى شاره کە تىيگە يىشتن كە دەيانكروزى. بەلام رۆزىكىان شەمىشالىزەنېكە هات و لە ناودىراستى شاره وەستا بەم شىيوه يە (خۆى را دەوەستىيەن) دەستى پىتكەردى بەشەمىشالىزەن و ھەموو مشكە كان ئاپوره يان دا. پاشان دەستى كەردى ھەنگاوى گەورەي ھەلنى، ئاواھا (لە بنكەي پەيکەرە كەوە دىتە خوارەوە)، ھاوارى بۆ خەلکى سىرۋىس كەرد: «خۇتان لادەن!» (خەلکە كە رىيگە يان دا) و، ھەموو مشكە كان بە دەوەدىلىيەوە سەريان بە رۈزكەرەدە - ھەروەك چۈن مىشە كان دەيکەن! بىنۋىن! بىنۋىن مىشە كان! و، ئىنجا لە ناكاويكىدا تاوايان ھەلدىايە سەر شۇين پىتىيەكانى. شەمىشالىزەنە كە لە گەل مشكە كان بۆ ھەم مىشە و نبۇون. بەم شىيوه يە. دەپرات، ئىرىنېيىە كان بە قىئاندەن وە شۇينېيىە وە تاۋ دەدەن.

(پەرەد)

وەرگىيەن - پاريس

٢٠٠٢/٢/٧ - ٢٠٠٢/٥

